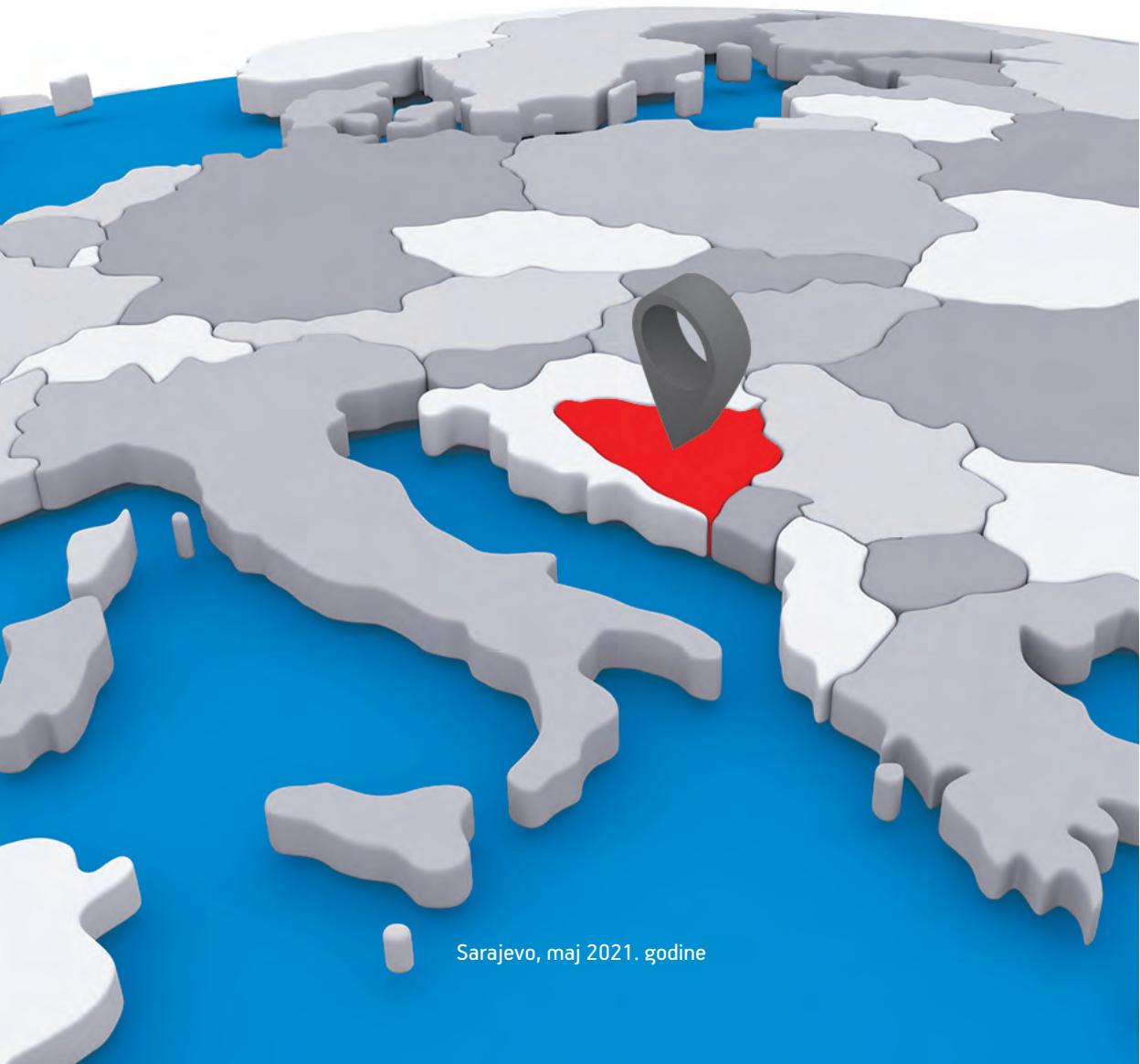




Migracioni profil Bosne i Hercegovine

za 2020. godinu





Sektor za imigraciju

MIGRACIONI PROFIL BOSNE I HERCEGOVINE za 2020. godinu

Površina: **51.209 km²**

Ukupna dužina granice: **1.604 km**

Ukupan broj graničnih prelaza: **83**



Sadržaj

Sažetak	7
I UVOD	11
1. Izvori i metodologija prikupljanja, razvrstavanje i obrada podataka.....	11
2. Dostupnost i kvalitet podataka.....	12
3. Obavljene konsultacije	13
II MIGRACIONI PROFIL BIH.....	14
1. Vize	14
1.1. Vize koje izdaju DKP-ovi BiH	14
1.2. Vize izdate na granici.....	16
2. Odbijanje ulaska i nezakonit prelazak granice.....	20
2.1. Odbijanje ulaska u BiH.....	20
2.2. Otkriveni nezakoniti prelasci državne granice	24
3. Privremeni i stalni boravak stranaca	27
3.1. Privremeni boravak	27
3.2. Stalni boravak	33
4. Ilegalne migracije i poduzete mjere prema strancima.....	36
4.1. Otkaz boravka	37
4.2. Rješenja o protjerivanju.....	38
4.3. Stavljanje stranaca pod nadzor.....	39
4.4. Prisilno udaljenje stranaca iz BiH	40
5. Povratak neregularnih migranata	41
5.1. Dobrovoljni povratak bh. državljana u BiH uz pomoć IOM-a	41
5.2. Dobrovoljni povratak stranaca iz BiH u zemlje porijekla uz pomoć IOM-a i Službe za poslove sa strancima (SPS).....	44
5.3. Povratak po sporazumima o readmisiji	48
5.3.1. Prihvat i predaja po sporazumima o readmisiji	48
5.3.2. Prihvat po sporazumu o readmisiji sa Republikom Hrvatskom	49
5.4. Samostalan dobrovoljni povratak stranaca iz BiH	52
6. Međunarodna zaštita (azil)	54
7. Izdate radne dozvole strancima.....	61
8. Sticanje državljanstva BiH	65

9. Emigracija iz BiH.....	68
9.1. Migracioni tokovi	68
9.2. Broj emigranata	70
9.3. Status emigranata	73
9.4. Novčane doznake.....	75
10. Migraciono-izbjeglička kriza u BiH u periodu 2018. - 2020. godina	78
10.1. Migracioni tokovi i postavljeni prioriteti u oblasti migracija i azila	78
10.2. Pregled statističkih podataka u području migracija i azila.....	80
10.3. Smještajni kapaciteti institucija Bosne i Hercegovine	83
10.4. Izazovi u upravljanju migracijama u Bosni i Hercegovini.....	84
11. Imigraciona politika BiH, pravni i institucionalni okvir	86
A N E K S I	95

Sažetak

Migracioni profil Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Migracioni profil BiH) nastao je kao rezultat potrebe da se uspostavi mehanizam za prikupljanje statističkih podataka o migracijama i međunarodnoj zaštiti, sistem obrade migracionih statistika, kao i sistem pravovremenog i kvalitetnog izvještavanja o migracionim tokovima u BiH. Ovaj dokument ima za cilj da obezbijedi Vijeću ministara BiH uvid u ključne trendove u oblasti migracija, a Ministarstvu sigurnosti mogućnost izrade kvalitetnih politika i usvajanja kvalitetnih propisa. Ovim aktom omogućava se međunarodnim organizacijama nadležnim za oblast migracija potpuniji uvid u migracione trendove u BiH.

Izradom Migracionog profila BiH koji se godišnje ažurira ispunjena je obaveza iz **Mape puta za liberalizaciju viznog režima**, koja je od strane Evropske komisije prezentovana vlastima BiH u junu 2008. godine, a odnosi se na „Upravljanje migracijom“ - „Uspostava i primjena mehanizama za praćenje migracionih tokova, definisanje migracionog profila BiH koji bi se redovno ažurirao, koji bi uključivao podatke o ilegalnoj i legalnoj migraciji, kao i uspostava tijela koje bi bilo odgovorno za praćenje i analizu podataka o migracionom stanju i tokovima.“

Sveobuhvatno ispunjavanje uslova iz Mape puta, uključujući i izradu Migracionog profila, u konačnici je **15.12.2010. godine** rezultiralo sticanjem bezviznog režima **za državljane Bosne i Hercegovine**.

Prvi Migracioni profil BiH usvojen je na sjednici Vijeća ministara BiH 24.09.2009. godine, a njegovoj izradi prethodila je „Analiza mjera potrebnih za uspostavu mehanizama za praćenje migracionih tokova i definisanje migracionog profila Bosne i Hercegovine“ koja je obuhvatila pregled zakonodavnog, institucionalnog i organizacionog okvira za prikupljanje migracionih statistika u BiH, te pregled evropskih i međunarodnih standarda i praksi u oblasti migracionih statistika. U cilju uspostave i primjene mehanizama za praćenje migracionih tokova i godišnje ažuriranje Migracionog profila BiH, instrumenti za prikupljanje i razmjenu statističkih podataka formalizovani su kroz Odluku Vijeća

ministara BiH kojom se nadležne institucije i agencije kroz 34 definisane tabele obavezuju, u skladu sa svojim nadležnostima, na dostavljanje podataka sa parametrima potrebnim za izradu migracionog profila i praćenje migracionih tokova BiH. Ovom odlukom definisane su vrsta i struktura statističkih podataka o migracijama i međunarodnoj zaštiti i obaveza institucija Bosne i Hercegovine da, u okviru svoje nadležnosti, prikupe statističke podatke o migracijama i međunarodnoj zaštiti i da te podatke dostavljaju Ministarstvu sigurnosti do 31. januara za prethodnu godinu. Institucije koje su u skladu sa navedenom Odlukom dostavile statističke podatke za izradu Migracionog profila BiH za 2020. godinu su: Ministarstvo vanjskih poslova - Sektor za međunarodno-pravne i konzularne poslove, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice - Sektor za iseljeništvo, Ministarstvo civilnih poslova - Sektor za državljanstvo i putne isprave, Agencija za rad i zapošljavanje BiH, Ministarstvo sigurnosti - Sektor za imigraciju, Ministarstvo sigurnosti - Sektor za azil, Ministarstvo sigurnosti - Služba za poslove sa strancima i Ministarstvo sigurnosti - Granična policija BiH.

Nakon dostavljenih podataka od institucija i agencija pristupilo se kvantitativnoj i kvalitativnoj analizi istih. Godišnji izvještaji pojedinih institucija i agencija su poslužili kao dodatni izvor kvalitativnih informacija potrebnih za tumačenje migracionih statistika i trendova. Obrada podataka izvršena je kvantitativno i kvalitativno za osnovne migracione tokove u periodu od posljednjih 10 godina tj. od 2011. do 2020. godine, a komparativni pokazatelji su urađeni za sva migraciona kretanja za period 2019. i 2020. godina. Po obavljenoj obradi i analizi svih raspoloživih podataka, urađen je Migracioni profil BiH za 2020. godinu.

Migracioni profil BiH za 2020. godinu sadrži sljedeće podatke: vize, odbijanje ulaska i nezakonit prelazak granice, privremeni i stalni boravak stranaca, ilegalne migracije i poduzete mjere prema strancima, povratak neregularnih migranata, međunarodna zaštita (azil), izdate radne dozvole strancima, sticanje državljanstva BiH, emigracija iz BiH, te imigraciona politika BiH, pravni i institucionalni okvir.

Uočeni trendovi migracionih tokova:

1. Vize

1.1 Vize koje izdaju Diplomatsko-konzularna predstavništva BiH

Diplomatsko-konzularna predstavništva BiH u 2020. godini su izdali 1.857 viza, što predstavlja značajno smanjenje od 96% u odnosu na 2019. godinu kada je izdato 47.694 viza, a posmatrano po godinama od 2011. godine uočava se stalni trend rasta broja izdatih viza da bi kulminaciju dostigao u 2019. godini. U 2020. godini dolazi do drastičnog pada broja izdatih viza prouzrokovan pandemijom virusa Covid-19 i u činjenici da se tokom 2020. godine usljed novonastale situacije izazvane pandemijom u više navrata odlukama nadležnih tijela u Bosni i Hercegovini, mijenjao zakonski osnov ispunjavanja uslova za ulazak u Bosnu i Hercegovinu. S tim u vezi, u periodu mart-septembar 2020. godine na snazi je bila Odluka Vijeća ministara BiH o privremenom prekidu izdavanja viza u DKP-ima BiH.

1.2. Vize izdate na granici

Na granici BiH su u 2020. godini izdate 3 vize što je za 84,21% manje nego u 2019. godini kada je na granici izdato 19 viza, a posmatrano po godinama uočava se od 2011. godine stalni trend pada broja izdatih viza na granici BiH, osim u 2015. godini.

2. Odbijanje ulaska i nezakonit prelazak granice

2.1. Odbijanje ulaska u BiH

Broj odbijenih ulazaka u BiH od strane Granične policije BiH u 2020. godini je iznosio 4.525 i povećan je za 93,21% u odnosu na 2019. godinu kada su odbijena 2.342 ulaska.

2.2. Otkriveni nezakoniti prelazak državne granice

Broj otkrivenih nezakonitih prelazaka državne granice BiH u 2020. godini iznosio je 11.857 (945 ilegalnih ulazaka i 10.912 ilegalnih izlazaka iz BiH) i povećan je za 102,37% u odnosu na 2019. godinu kada je iznosio 5.859 otkrivenih nezakonitih prelazaka granice.

3. Privremeni i stalni boravak stranaca

3.1. Privremeni boravak

Strancima u BiH odobreno je 8.293 privremenih boravaka u 2020. godini što je za 18,16% manje nego u 2019. godini kada je odobreno 10.133 privremenih boravaka. Posmatrano po godinama od 2011. godine uočava se stalni trend rasta broja odobrenih privremenih boravaka u BiH do 2015. godine nakon čega dolazi do opadajućeg trenda do 2020. godine.

3.2. Stalni boravak

Strancima u BiH odobreno je 312 stalnih boravaka u 2020. godini što predstavlja smanjenje od 61,76% u odnosu na 2019. godinu kada je odobreno 816 stalnih boravaka.

4. Ilegalne migracije i poduzete mjere prema strancima

4.1. Otkaz boravka

Broj otkazanih bezviznih ili privremenih boravaka u 2020. godini je iznosio 172, što je smanjenje od 17,31% u odnosu na 2019. godinu kada je otkazano 208 bezviznih ili privremenih boravaka. Što se tiče otkaza stalnih boravaka u 2020. godini zabilježeno je smanjenje od 30% gdje je otkazano 14 stalnih boravka, za razliku od 2019. godine kada je taj broj iznosio 20.

4.2. Rješenja o protjerivanju

Broj rješenja o protjerivanju u 2020. godini je 1.209, što predstavlja smanjenje od 22,20% u odnosu na 2019. godinu kada je doneseno ukupno 1.554 rješenja o protjerivanju. U 2020. godini nije bilo otkaza bezviznog ili privremenog boravka sa mjerom protjerivanja, dok je taj broj u 2019. godini iznosio 34.

4.3. Stavljanje stranaca pod nadzor u Imigracioni centar

Ukupno je 515 stranaca stavljeno pod nadzor u Imigracioni centar u 2020. godini što je smanjenje od 27,46% u odnosu na 2019. godinu kada je taj broj iznosio 710, ali je zato pod blaži oblik nadzora na određeno područje ili mjesto smješteno 357 stranaca.

4.4. Prisilno udaljenje stranaca iz BiH

Tokom 2020. godine, nije donesen nijedan zaključak o dozvoli izvršenja rješenja o protjerivanju, dok su u 2019. godini donesena 3 zaključka o dozvoli izvršenja rješenja o protjerivanju.

5. Povratak neregularnih migranata

5.1. Dobrovoljni povratak državljana BiH u BiH uz pomoć IOM-a

Uz pomoć IOM-a u 2020. godini dobrovoljno je vraćeno 58 bh. državljana u Bosnu i Hercegovinu, a ukupno je vraćen na ovaj način od 2011. do 2020. godine 1.661 bh. državljanin.

5.2. Dobrovoljni povratak stranaca iz BiH u zemlje porijekla uz pomoć IOM-a i Službe za poslove sa strancima

Zbog nedostatka finansijskih sredstava IOM u periodu od 2012. do 2017. godine nije organizovao nijedan dobrovoljni povratak stranih državljana iz BiH putem AVR programa u zemlje porijekla. U 2020. godini IOM je organizovao povratak za 232 strana državljana, a ukupno je na ovaj način od 2011. godine vraćeno 1.250 stranih državljana iz BiH.

Služba za poslove sa strancima u 2020. godini izvršila je dobrovoljni povratak iz BiH za ukupno 259 stranaca, dok je u 2019. godini taj broj iznosio 403. Od 2012. do 2020. godine Služba za poslove sa strancima je vratila ukupno 2.527 stranih državljana iz BiH.

5.3. Prihvat po sporazumima o readmisiji

Po sporazumima o readmisiji u 2020. godini prihvaćeno je 414 bh. državljana. Od toga po osnovu sporazuma o readmisiji u kojima je provjeru identiteta i državljanstva BiH vršio Sektor za imigraciju Ministarstva sigurnosti BiH ili postupao u skladu sa članom 6. Sporazuma između Bosne i Hercegovine i Evropske zajednice o readmisiji lica koja borave bez dozvole, odobren je prihvat za 310 državljana BiH. Uoprednom analizom podataka evidentno je da su 104 osobe direktno vraćene Graničnoj policiji BiH bez prethodne najave Sektoru za imigraciju Ministarstva sigurnosti BiH.

Po Sporazumu o readmisiji sa Republikom Hrvatskom u 2020. godini prihvaćeno je 330 državljana trećih zemalja, što je smanjenje od 57,85% u odnosu na prethodnu godinu kada je taj broj iznosio 783 strana državljana.

6. Međunarodna zaštita (azil)

Azil u BiH zatražile su 244 osobe u 2020. godini, dok je 2019. godine taj broj iznosio 784. Ukupno od 2011. do 2020. godine azil u BiH je zatražilo 3.346 osoba.

7. Izdate radne dozvole strancima

Radnih dozvola za strance u 2020. godini je izdato 2.586, što predstavlja smanjenje od 18,76% u odnosu na 2019. godinu kada je taj broj iznosio 3.183 radne dozvole.

8. Sticanje državljanstva BiH

Državljanstvo BiH u 2020. godini je dobilo 567 osoba što predstavlja smanjenje od 13,70% u odnosu na 2019. godinu, a najviše državljanstava BiH u posljednje dvije godine stekli su državljani Srbije (78%).

9. Emigracija iz BiH

Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine (MLJPI) procjenjuje, prema dostupnim zvaničnim podacima agencija za statistiku zemalja prijema i diplomatsko-konzularnih predstavništava Bosne i Hercegovine, da ukupan broj osoba koje žive u iseljeništvu, a koje vode porijeklo iz Bosne i Hercegovine iznosi između 2 i 2,2 miliona..

I UVOD

Izrada Migracionog profila Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Migracioni profil BiH) je u dijelu Mape puta za liberalizaciju viznog režima koji se odnosi na „Upravljanje migracijom“ definisana kao jedan od uslova potrebnih za ukidanje viznog režima građanima Bosne i Hercegovine.

Osnovna svrha izrade Migracionog profila je prikupljanje relevantnih statističkih podataka i informacija neophodnih kako bi određena država bila u mogućnosti razvijati i primjenjivati svoju migracionu politiku.

Izrada Migracionog profila predstavlja zadatak Odsjeka za analitiku, strateško planiranje, nadzor i obuku pri Sektoru za imigraciju Ministarstva sigurnosti, koji objedinjava migracionu statistiku, obrađuje podatke i kreira izvještaje za različite namjene. Treba imati u vidu da je u tom smislu Odsjek potrebno dalje razvijati u pravcu praćenja migracionih tokova, te izrade specijalističkih analiza i izvještaja u oblasti imigracija, te definisanja migracione politike u skladu sa standardima u ovoj oblasti i potrebama Bosne i Hercegovine.

1. Izvori i metodologija prikupljanja, razvrstavanje i obrada podataka

Izvori i metodologija prikupljanja podataka proistekli su iz Odluke o obavezi dostavljanja statističkih podataka o migracijama i međunarodnoj zaštiti Ministarstvu sigurnosti (“Službeni glasnik BiH” broj 83/09).

Kao izvor podataka definisane su sljedeće institucije, organizacije i agencije: Ministarstvo vanjskih poslova – oblast viza izdatih u DKP-ima BiH; Granična policija BiH, oblast odbijanja ulaska stranaca u BiH, nezakonit prelazak granice i izdate vize na granici; Služba za poslove sa strancima – oblast boravka stranaca u BiH, preduzete mjere prema strancima u BiH i readmisija stranih državljana i osoba bez državljanstva; Ministarstvo sigurnosti - Sektor za azil – oblast međunarodne zaštite; Ministarstvo sigurnosti – Sektor za imigraciju –

readmisija državljana BiH i dobrovoljni povratak uz podršku IOM-a; Ministarstvo civilnih poslova – oblast sticanja državljanstva BiH; Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice, Sektor za iseljništvo – oblast emigracije bh. državljana i iseljništvo i Agencija za rad i zapošljavanje BiH – oblast radnih dozvola za strane državljanke u BiH.

Kao metodologija prikupljanja podataka navedenom Odlukom definisane su ukupno 34 tabele namijenjene navedenim institucijama i organizacijama koje su zadužene za postupanje po Zakonu o strancima i Zakonu o azilu u Bosni i Hercegovini. Tabele obuhvaćaju podatke o zemljama državljanstva, rođenja, polnu i starosnu strukturu, te ostale relevantne parametre o postupcima i odlukama vezanim za kretanje i boravak stranaca i azil u BiH za 2020. godinu.

Nakon dostavljenih popunjenih tabela od institucija, organizacija i agencija pristupilo se kvantitativnoj i kvalitativnoj analizi dostavljenih podataka. Godišnji izvještaji pojedinih institucija i organizacija su poslužili kao dodatni izvor kvalitativnih informacija potrebnih za tumačenje migracionih statistika i trendova.

Podaci o površini Bosne i Hercegovine i ukupnoj dužini državne granice preuzeti su iz Strategije integrisanog upravljanja granicom u Bosni i Hercegovini za period 2015-2018. godine. Izvor za podatak o ukupnom broju graničnih prelaza u BiH je *Odluka o određivanju graničnih prelaza u Bosni i Hercegovini broj 52/12* koju je Vijeće ministara BiH donijelo 03.05.2012. godine („Sl. glasnik BiH“ broj 39/12) i Ugovor između Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine o graničnim prelazima sklopljen prilikom pristupanja Republike Hrvatske Evropskoj uniji.

2. Dostupnost i kvalitet podataka

Analizom dostavljenih podataka, došlo se do nekoliko zaključaka vezanih za dostupnost i kvalitet podataka. Većina institucija, organizacija i agencija je uspjela dostaviti osnovne podatke do zadatog roka.

Podaci kojima raspolažu Granična policija BiH, Služba za poslove sa strancima, Sektor za azil i Ministarstvo vanjskih poslova BiH i koji su dostavljeni Sektoru za imigraciju usklađeni su s Odlukom o obavezni dostavljanja statističkih podataka o migracijama i međunarodnoj zaštiti Ministarstvu sigurnosti („Službeni glasnik BiH” broj 83/09).

Ministarstvo civilnih poslova prosljedilo je podatke o sticanju državljanstva, koje su u skladu s ranije spomenutom Odlukom dostavile nadležne entitetske institucije, Federalno Ministarstvo unutrašnjih poslova i Ministarstvo uprave i lokalne samouprave Republike Srpske.

Zbog nepostojanja mehanizma za prikupljanje podataka o iseljništvu iz BiH, ove podatke nije moguće razvrstati po dobi i spolu. Podaci prikupljeni putem diplomatsko-konzularnih predstavništava BiH kao i organizacija i udruženja iseljenika BiH u tim zemljama predstavljaju samo procjene s obzirom da se u istim ne vodi nikakva evidencija o državljanima BiH koji žive u inostranstvu. Što se tiče poglavlja vezanog za „Emigraciju iz BiH“, Ministarstvo za

Ljudska prava i izbjeglice BiH analizu stanja iseljništva jednim dijelom zasniva na ovim procjenama, ali i zvaničnim podacima nadležnih institucija zemalja prijema o građanima BiH.

I pored određenih nedostataka u potpunosti dostavljenih podataka kvalitet dostavljenih podataka je zadovoljavajući. Dostavljeni podaci prema zadatim tabelama i podaci iz godišnjih izvještaja o radu Službe za poslove sa strancima i Granične policije BiH, te analiza Sektora za iseljništvo Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH, omogućili su zadovoljavajuću analizu migracionih tokova i izradu Migracionog profila BiH za 2020. godinu. **On predstavlja do sada urađeni trinaesti Migracioni profil BiH na godišnjem nivou.**

3. Obavljene konsultacije

Nacrt Migracionog profila BiH dostavljen je svim institucijama, organizacijama i agencijama koje su sudjelovale u njegovoj izradi dostavljanjem relevantnih podataka, u cilju dostavljanja mišljenja, primjedbi i sugestija. Nakon pribavljanja navedenih mišljenja, primjedbi i sugestija urađen je Prijedlog Migracionog profila BiH za 2020. godinu, te je isti dostavljen ministru Ministarstva sigurnosti radi odobranja i slanja Vijeću ministara BiH na usvajanje.

Dana 26. maja 2021. godine Vijeće ministara BiH je na 38. sjednici usvojilo Migracioni profil BiH za 2020. godinu.

II MIGRACIONI PROFIL BIH

1. Vize

Viza je dozvola za prelazak državne granice koja omogućuje ulazak u zemlju i boravak u roku određenom u vizi ili prelazak (tranzit) preko teritorija BiH ako stranac za to ispunjava uslove. U pravilu, stranac je dužan vizu pribaviti prije dolaska na granični prijelaz BiH, ukoliko nije državljanin zemlje čijim državljanima nije potrebna viza za ulazak u BiH. Vize izdaju Diplomatsko-konzularna predstavništva BiH (u daljem tekstu: DKP BiH). U izuzetnim slučajevima, propisanim Zakonom o strancima (u daljem tekstu: Zakon) vizu može izdati na granici Granična policija BiH.

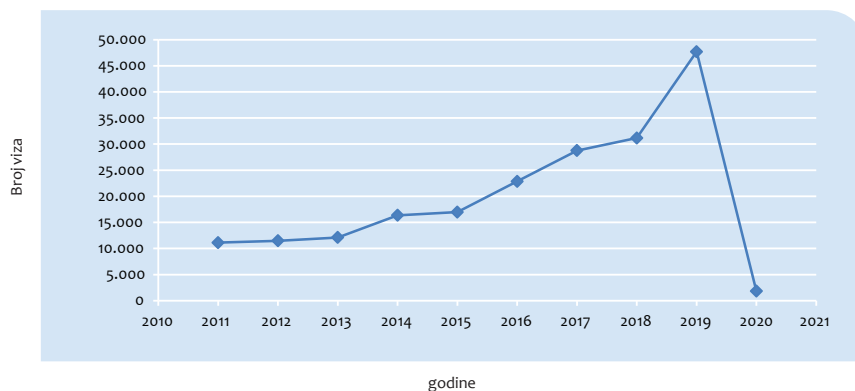
1.1. Vize koje izdaju DKP-ovi BiH

Prema informacijama dostavljenim od Ministarstva vanjskih poslova BiH dajemo tabelarni i grafički pregled broja izdatih viza po godinama sa kratkom analizom uočenog trenda.

Tabela 1. Ukupan broj izdatih viza od 2011. do 2020. godine

Godine	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Vize	11.126	11.482	12.107	16.351	16.970	22.862	28.751	31.171	47.694	1.857

Grafčki prikaz izdatih viza od 2011. do 2020. godine



Analizirajući podatke o broju izdatih viza u prezentovanom periodu u DKP-ima BiH evidentan je kontinuirani rastući trend od 2010. godine. Što se tiče 2019. godine uočen je značajan porast u broju izdatih viza (53%) u odnosu na 2018. godinu. U 2020. godini dolazi do drastičnog pada broja izdatih viza prouzrokovan pandemijom virusa Covid-19 i u činjenici da se tokom 2020. godine usljed novonastale situacije izazvane pandemijom u više navrata odlukama nadležnih tijela u Bosni i Hercegovini, mijenjao zakonski osnov ispunjavanja uslova za ulazak u Bosnu i Hercegovinu. S tim u vezi, u periodu mart-septembar 2020. godine na snazi je bila Odluka Vijeća ministara BiH o privremenom prekidu izdavanja viza u DKP-ima BiH.

U cilju definisanja aktuelne problematike u oblasti viza prezentujemo uporedne pokazatelje o broju izdatih viza u toku 2019. i 2020. godine za države čijim je državljanima izdato najviše viza za ulazak u BiH, sa kratkom analizom uočenih parametara.

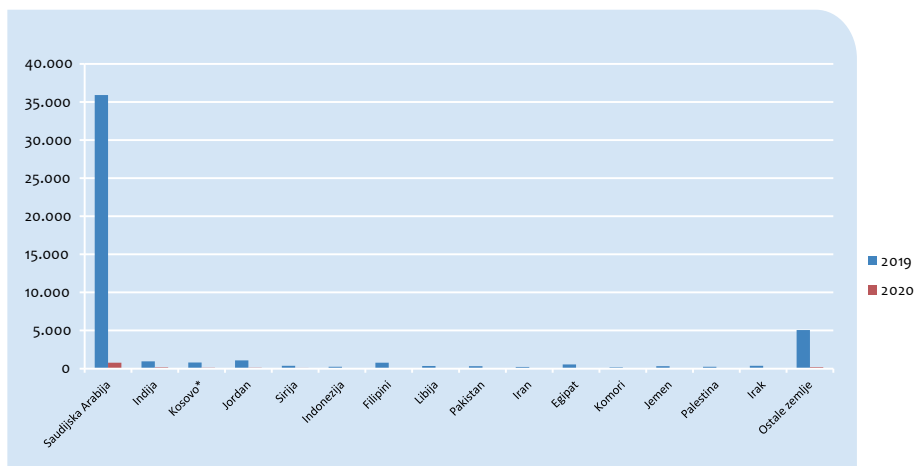
Tabela 2. Ukupan broj izdatih viza u 2019. i 2020. godini razvrstan po državama

R.br.	Država	2019	2020	%
1.	Saudijska Arabija	35.905	783	-97,82%
2.	Indija	947	172	-81,84%
3.	Kosovo* ¹	790	109	-86,20%
4.	Jordan	1.083	108	-90,03%
5.	Sirija	361	81	-77,56%
6.	Indonezija	248	60	-75,81%
7.	Filipini	764	57	-92,54%
8.	Libija	350	55	-84,29%

R.br.	Država	2019	2020	%
9.	Pakistan	320	53	-83,44%
10.	Iran	212	49	-76,89%
11.	Egipat	537	45	-91,62%
12.	Komori	172	35	-79,65%
13.	Jemen	321	25	-92,21%
14.	Palestina	240	20	-91,67%
15.	Irak	375	18	-95,20%
16.	Ostale zemlje	5.069	187	-96,31%
	Ukupno	47.694	1.857	-96,11%

¹ Ovaj natpis ne prejudicira status Kosova i u skladu je sa UN Rezolucijom Vijeća sigurnosti 1244 i mišljenjem Međunarodnog suda pravde o kosovskoj deklaraciji o nezavisnosti.

Grafčki prikaz izdatih viza u 2019. i 2020. godini razvrstan po državama



Analizirajući podatke o broju izdatih viza u DKP-ima BiH u 2020. godini u odnosu na 2019. godinu razvrstane po zemljama čijim državljanima je izdato najviše viza za ulazak u BiH uočava se smanjenje broja izdatih viza za sve državljanke. Najveći broj viza u 2020. godini je izdat za državljanke Saudijske Arabije, Indije, Kosova* i Jordana što predstavlja 63% od ukupnog broja izdatih viza.

Prema podacima dostavljenim od Ministarstva vanjskih poslova BiH broj zaprimljenih zahtjeva u 2020. godini je bio 2.487. U prošloj godini pozitivno je riješeno 1.857 zahtjeva ili 75%.

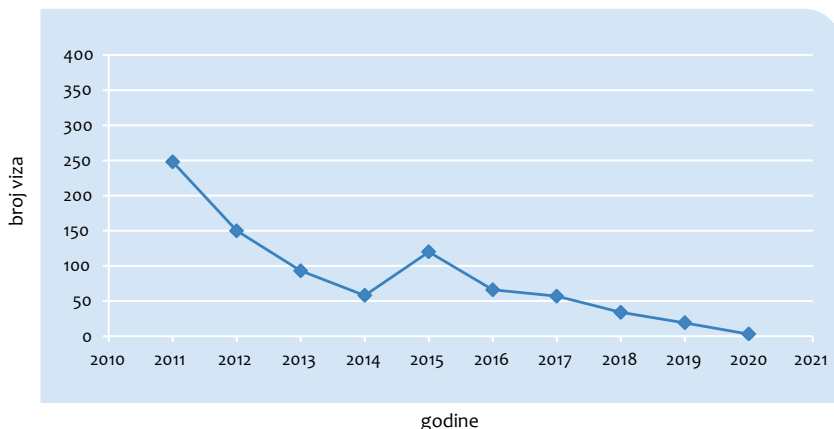
1.2. Vize izdate na granici

Zakon o strancima, dozvoljava Graničnoj policiji BiH izdavanje vize na granici ako to zahtijevaju razlozi sigurnosti BiH, humanitarni, ozbiljni profesionalni ili lični razlozi. Granična policija BiH može izdati vizu za kratkoročni boravak (Viza C) za jedan ulazak do 15 dana ili aerodromsku tranzitnu vizu (Viza A).

Tabela 3. Ukupan broj izdatih viza na granici BiH od 2011. do 2020. godine

Godine	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Vize	248	150	93	58	120	66	57	34	19	3

Grafički prikaz izdatih viza na granici BiH od 2011. do 2020. godine



Analizirajući podatke o broju izdatih viza na granici u prezentovanom periodu, od 2010. godine izrazit je opadajući trend i može se zaključiti da se realizuje postavljeni cilj smanjenja broja izdatih viza na granici, što je ujedno i jedan od zahtjeva EU. Dostignuti pokazatelji rezultat su razvoja DKP mreže, razvoja pravnog okvira koji propisuje da se viza na granici izdaje samo u izuzetnim Zakonom definisanim slučajevima i dosljedne primjene istog od strane Granične policije BiH.

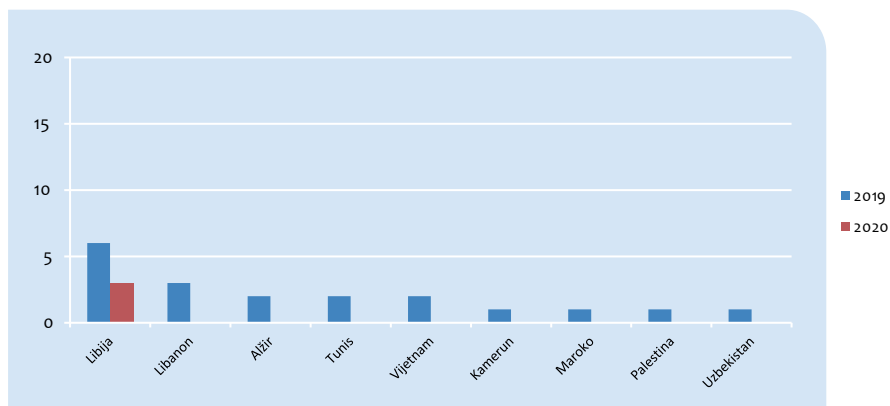
U cilju definisanja aktuelnog stanja u oblasti izdavanja viza na granici prezentujemo uporedne pokazatelje o broju izdatih viza u toku 2019. i 2020. godine za države čijim je državljanima izdato najviše viza za ulazak u BiH, sa kratkom analizom uočenih parametara uz uvažavanje izmjena u zakonodavstvu radi potpunijeg tumačenja podataka.

Tabela 4. Ukupan broj izdatih viza na granici u 2019. i 2020. godini razvrstan po državama

R.br.	Država	2019	2020	%
1.	Libija	6	3	-50,00%
2.	Libanon	3	-	-100,00%
3.	Alžir	2	-	-100,00%
4.	Tunis	2	-	-100,00%
5.	Vijetnam	2	-	-100,00%

R.br.	Država	2019	2020	%
6.	Uzbekistan	1	-	-100,00%
7.	Kamerun	1	-	-100,00%
8.	Maroko	1	-	-100,00%
9.	Palestina	1	-	-100,00%
	Ukupno	19	3	-84,21%

Grafčki prikaz izdatih viza u 2019. i 2020. godini razvrstan po državama



U posljednjih 10 godina zabilježen je stalni opadajući trend do 2014. godine, da bi u 2015. godini došlo do porasta od 107% u odnosu na 2014. godinu. U posljednje četiri godine je ponovo došlo do značajnog smanjenja broja izdatih viza na granici tako da je u 2019. godini u odnosu na 2018. godinu došlo do značajnog smanjenja od 44,12% i taj broj je iznosio 19 viza. S obzirom na opšte postavljene zahtjev i princip smanjenja broja viza koje se izdaju na graničnim prelazima, BiH može izvjestiti o konstantnom smanjenju broja izdatih viza na granici. Prema Godišnjem izvještaju o radu Granične policije BiH za 2020. godinu² samo 3 vize su izdate na međunarodnim graničnim prelazima i to za državljane Libije. U 2020. godini nije bilo slučajeva ukidanja i poništavanja viza. U 2019. godini izvršeno je poništavanje 100 viza na granici (50 za državljane Iraka, 25 za državljane Pakistana, 14 za državljane Bangladeša, 6 Eritreje, po dvojici državljana Jordana i Jemena i jednom državljanu iz Nepala).

U smislu najčešćih država porijekla stranaca kojima se izdaje viza na granici BiH, 2019. godina je pokazala da je najveći broj viza izdat stranim državljanima koji su došli iz Libije i Libanona.

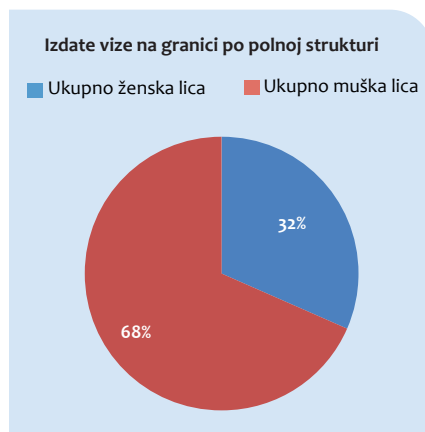
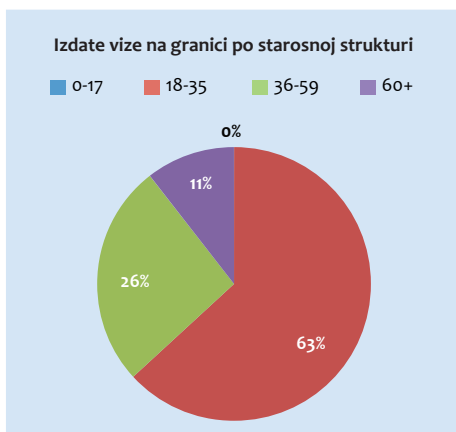
Što se tiče polne strukture, statistički podaci za 2019. godinu pokazuju da je više viza izdato muškarcima (68%) nego ženama (32%), te da se u slučaju oba pola radi najvećim dijelom o osobama dobi od 18 do 35 godina (63%), kao što se vidi i u tabelama i grafikonima koji slijede. Što se tiče izdate 3 vize za državljane Libije u 2020. godini napominjemo da se radi o tri muške osobe u dobi od 36 do 59 godina.

² Granična policija BiH „Analiza rada Granične policije BiH za 2020. godinu“ Sarajevo, januar 2021. godine, str.24.

Tabela 5. Struktura izdatih viza na granici po dobi i polu razvrstan po državljanstvima za 2019. g.

	Libija	Libanon	Alžir	Tunis	Vijetnam	Ostale države (od ukupno 9)	Ukupno
0-17	0	0	0	0	0	0	0
18-35	1	0	1	2	1	0	5
36-59	0	1	0	0	0	0	1
60+	0	0	0	0	0	0	0
Ukupno ženska lica	1	1	1	2	1	0	6
0-17	0	0	0	0	0	0	0
18-35	2	1	0	0	1	3	7
36-59	1	1	1	0	0	1	4
60+	2	0	0	0	0	0	2
Ukupno muška lica	5	2	1	0	1	4	13
Sveukupno po državljan.	6	3	2	2	2	4	19

Grafički prikazi ukupnog broja izdatih viza na granici za 2019. godinu po starosnoj i polnoj strukturi



2. Odbijanje ulaska i nezakonit prelazak granice

Odbijanje ulaska je mjera koju u skladu sa Zakonom realizira Granična policija BiH samo prema stranim državljanima i licima bez državljanstva koji pokušavaju legalno preći državnu granicu BiH i ući u BiH, a da pri tome ne ispunjavaju Zakonom propisane uslove za ulazak. U navedenim slučajevima Granična policija BiH odbija ulazak tim licima, a u skladu sa odredbama propisanim Zakonom donosi i rješenje o odbijanju ulaska. Stranac ili lice bez državljanstva može se na navedenu odluku žaliti Ministarstvu sigurnosti, ali podnošenje žalbe ne omogućava ulazak u BiH.

Nezakonit prelazak granice podrazumijeva osobe otkrivene u pokušaju ilegalnog prelaska državne granice BiH prilikom ulaska ili izlaska iz BiH. Navedene osobe mogu biti državljani BiH, stranci ili osobe bez državljanstva.

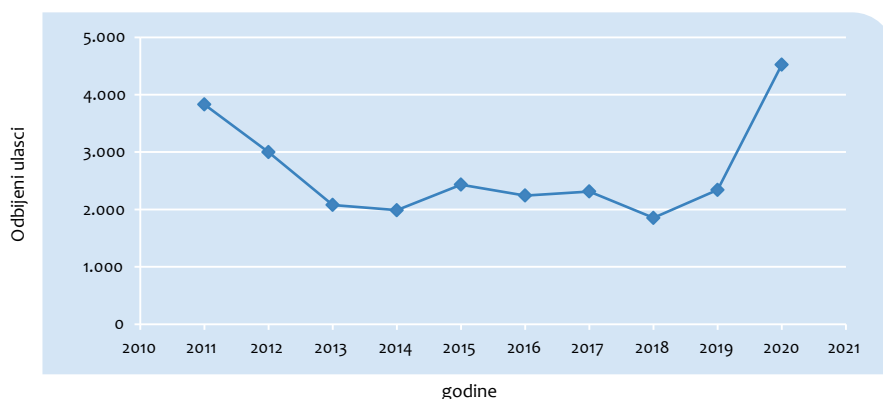
2.1. Odbijanje ulaska u BiH

Strancu koji ne ispunjava opšte uslove za ulazak u Bosnu i Hercegovinu na osnovu člana 19. i 20. Zakona o strancima, niti se na njega primjenjuje međunarodni ugovor ili odluka o ulasku pod posebnim uslovima, može biti odbijen ulazak u BiH.

Tabela 6. Ukupan broj odbijenih ulazaka na granici BiH od 2011. do 2020. godine

Godine	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Odbijeni ulasci	3.830	2.998	2.079	1.987	2.432	2.243	2.313	1.853	2.342	4.525

Grafički prikaz odbijenih ulazaka u BiH od 2011. do 2020. godine



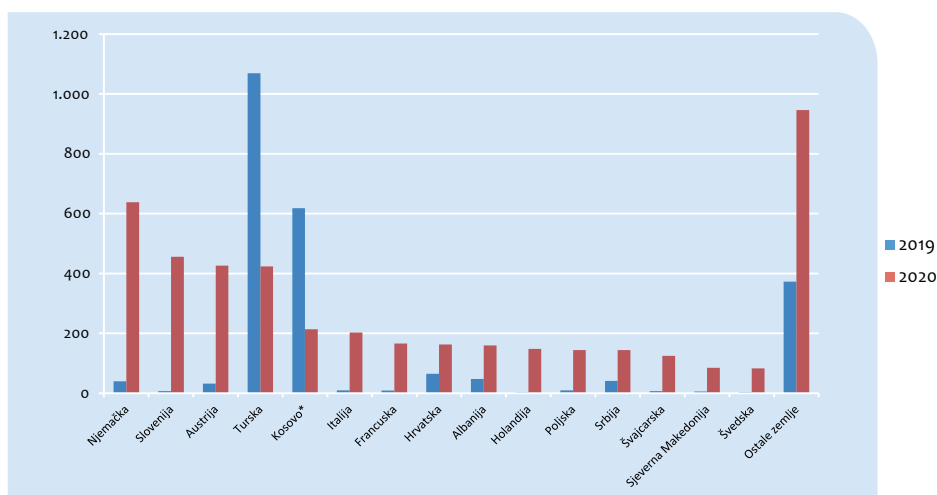
Analizirajući podatke o broju odbijenih ulazaka na granici u prezentovanom periodu uočava se da u periodu od 2011. do 2014. godine dolazi do stalnog smanjenja broja odbijenih ulazaka na granici, da bi od 2014. do 2019. godine došlo do prilično ujednačenog broja odbijenih ulazaka. U 2020. godini broj odbijenih ulazaka je veći za 93,21% u odnosu na 2019. godinu i iznosio je 4.525 odbijenih ulazaka.

U cilju definisanja aktuelnog stanja u ovoj oblasti prezentujemo uporedne pokazatelje o broju odbijenih ulazaka u toku 2019. i 2020. godine za 15 država čijim je državljanima izdato najviše rješenja o odbijanju ulaska u BiH, sa kratkom analizom uočenih parametara.

Tabela 7. Ukupan broj odbijenih ulazaka na granici u 2019. i 2020. godini razvrstan po državama

R.br.	Država	2019	2020	%
1.	Njemačka	40	638	1495,00%
2.	Slovenija	7	456	6414,29%
3.	Austrija	32	426	1231,25%
4.	Turska	1.069	424	-60,34%
5.	Kosovo*	618	214	-65,37%
6.	Italija	10	203	1930,00%
7.	Francuska	9	166	1744,44%
8.	Hrvatska	65	163	150,77%
9.	Albanija	48	160	233,33%
10.	Holandija	3	148	4833,33%
11.	Poljska	10	144	1340,00%
12.	Srbija	41	144	251,22%
13.	Švajcarska	7	125	1685,71%
14.	Sjeverna Makedonija	6	85	1316,67%
15.	Švedska	4	83	1975,00%
16.	Ostale zemlje	373	946	153,61%
	Ukupno	2.342	4.525	93,21%

Grafički prikaz odbijenih ulazaka na granici BiH u 2019. i 2020. godini razvrstan po državama

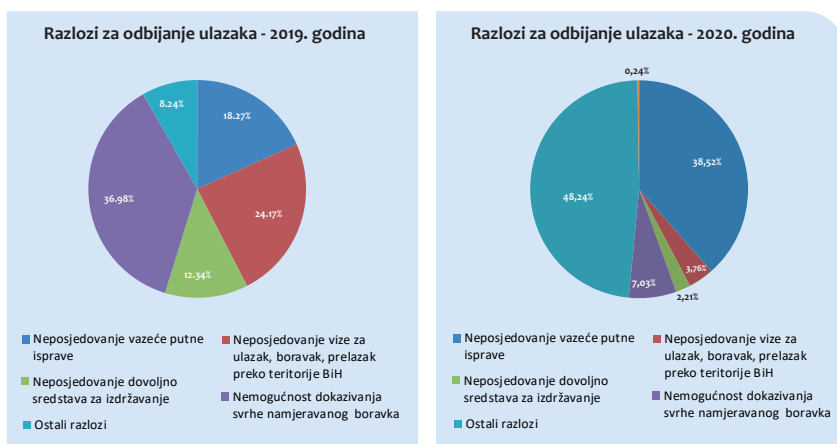


Najveći broj odbijenih ulazaka u BiH u 2020. godini odnosi se na Njemačku (638), Sloveniju (456), Austriju (426) i Tursku (424), što iznosi 43% od ukupno odbijenih ulazaka u BiH. Neophodno je napomenuti da u 2020. godini dolazi da pada broja odbijenih ulazaka koji se odnosi na državljane Turske (60%) i Kosova* (65%). U istom periodu dolazi i do značajnog porasta broja odbijenih ulazaka za sve ostale državljane nabrojane u Tabeli 7. Tokom 2020. godine odbijen je ulazak u BiH za 4.525 stranaca, od toga na kopnenoj granici BiH 4.266 a na međunarodnim aerodromima 259 odbijena ulaska. Statistički pokazatelji

ukazuju da su razlozi za odbijanje ulaza u BiH različiti u zavisnosti na kojem dijelu granice / graničnom prelazu se vrši odbijanje ulaska te novonastalom situacijom prouzrokovanom korona virusom (Covid-19), gdje se najveći broj odbijenih ulazaka odnosio na član 19., stav 3., tačka g, Zakona o strancima kao i na nove odluke o propisivanju dodatnih uslova za ulazak stranaca u BiH propisane od strane Vijeća ministara BiH, a u cilju spriječavanja i suzbijanja širenja virusa. Odbijanje ulaska državljanima Njemačke odnosio se uglavnom iz razloga jer bi prisustvo na teritoriji BiH predstavljalo prijetnju sigurnosti BiH, javnom poretku, javnom redu i miru, javnom zdravlju u BiH ili međunarodnim odnosima, dok se državljanima Slovenije i Austrije odbijao ulazak zbog neposjedovanja važeće putne isprave.³

Većina odbijenih prelazaka državne granice na graničnim prelazima je zbog prijetnje sigurnosti BiH, javnom poretku, javnom redu i miru, javnom zdravlju u BiH ili međunarodnim odnosima, zatim zbog neposjedovanja važeće putne isprave, te zbog nemogućnosti dokazivanja svrhe namjeravanog boravka.

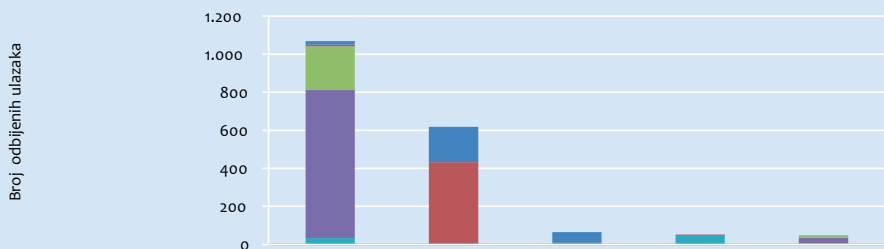
Grafički prikazi odbijenih ulazaka po razlozima za odbijanje ulaska u 2019. i 2020. godini



3 Granična policija BiH, "Analiza rada Granične policije BiH za 2020. godinu" Sarajevo, januar 2021. godine, str.15.

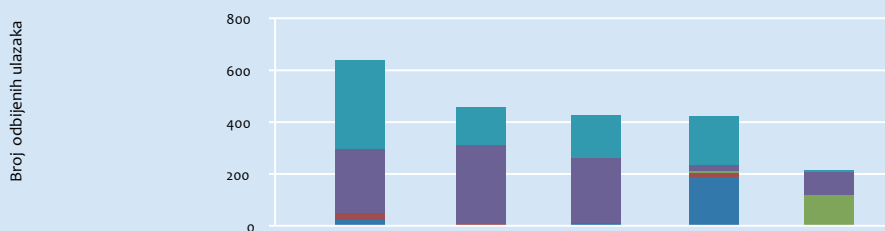
Grafički prikazi broja odbijenih ulazaka po razlozima i najčešćim državljanstvima za 2019. i 2020. godinu

Odbijeni ulasci po razlozima i najčešćim zemljama porijekla za 2019. godinu



	Turska	Kosovo*	Hrvatska	Irak	Albanija
■ Neposjedovanje vazeće putne isprave	19	186	57	0	2
■ Neposjedovanje vize za ulazak, boravak, prelazak preko teritorije BiH	9	430	0	2	1
■ Neposjedovanje dovoljno sredstava za izdržavanje	230	2	1	0	10
■ Nemogućnost dokazivanja svrhe namjeravanog boravka	778	0	7	0	28
■ Ostali razlozi	33	0	0	50	7

Odbijeni ulasci po razlozima i najčešćim zemljama porijekla za 2020. godinu



	Njemačka	Slovenija	Austrija	Turska	Kosovo*
■ Prijetnja sigurnosti	341	144	164	187	6
■ Neposjedovanje vazeće putne isprave	245	303	249	27	88
■ Neposjedovanje vize za ulazak, boravak, prelazak preko teritorije BiH	0	3	0	4	119
■ Neposjedovanje dovoljno sredstava za izdržavanje	27	5	6	17	0
■ Nemogućnost dokazivanja svrhe namjeravanog boravka	25	1	7	185	0
■ Ostali razlozi	0	0	0	4	0

2.2. Otkriveni nezakoniti prelasci državne granice

Nezakonit prelazak granice podrazumjeva osobe otkrivene u pokušaju ilegalnog prelaska državne granice BiH prilikom ulaska ili izlaska iz BiH na graničnom prelazu ili izvan graničnog prelaza. Navedene osobe mogu biti državljani BiH, stranci ili osobe bez državljanstva.

Tokom 2019. godine, ukupno je 5.859 osoba otkriveno u pokušaju ilegalnog prelaska granice BiH. U toku 2020. godine, zabilježen je porast od 102,37% i iznosio je 11.857 osoba što je direktna posljedica masovnih migracionih kretanja u prošloj godini preko naše zemlje. Naime, u 2015. godini došlo je do značajnog porasta migracija u Evropi i masovni mješoviti migracioni tokovi koji su se odvijali preko tzv. zapadnobalkanske rute, od druge polovine 2015. godine do marta 2016. godine⁴, su zaobišli Bosnu i Hercegovinu. Međutim, veliki broj migranata koji je ostao u zemljama tranzita, prije svega Srbiji, ali i drugim zemljama na zapadnobalkanskoj ruti, kao i kontinuirani dolasci migranata u države na vanjskim granicama Evrope, uzrokovali su situaciju da migranti traže i mijenjaju rute kako bi došli do željenih zemalja destinacije. Kao rezultat navedenih migracionih kretanja, Bosna i Hercegovina se suočila s pojačanim nezakonitim migracionim kretanjima u zadnjem kvartalu 2017. godine i tokom 2018., 2019. i 2020. godine.

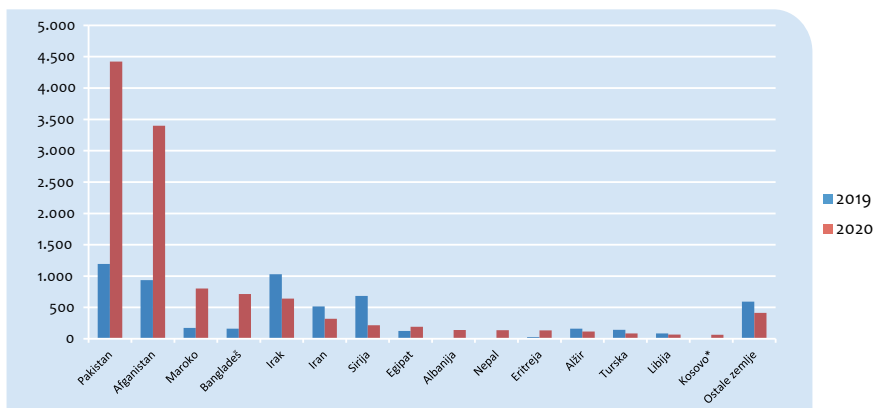
Također treba napomenuti da je tokom 2020. godine, GP BiH evidentirala 11.006 lica (uz napomenu da se u određenom broju slučajeva radi o istim licima koji vrše višestruke pokušaje ilegalnog prelaska granice) spriječenih u pokušaju ilegalnog prelaska na teritoriju BiH sa teritorije susjednih zemalja, na koju su se i vratili.⁵

Tabela 8. Otkriveni nezakoniti prelasci granice u 2019. i 2020. godini razvrstani po državljanstvima

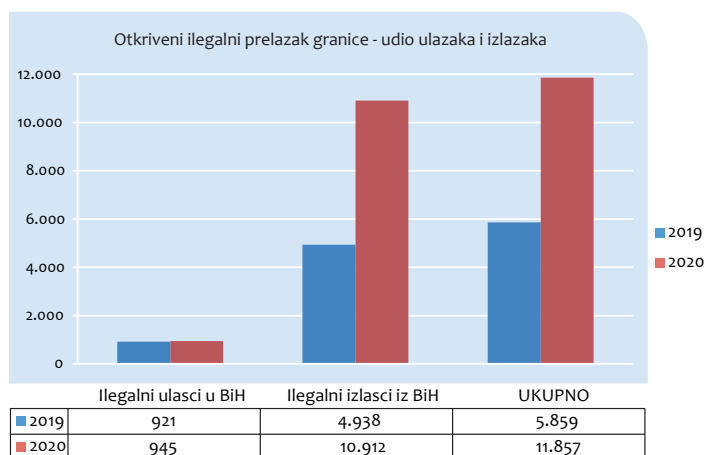
R.br.	Država	2019	2020	%
1.	Pakistan	1.193	4.423	270,75%
2.	Afganistan	936	3.399	263,14%
3.	Maroko	174	802	360,92%
4.	Bangladeš	161	714	343,48%
5.	Irak	1.029	641	-37,71%
6.	Iran	516	318	-38,37%
7.	Sirija	683	215	-68,52%
8.	Egipat	124	192	54,84%
9.	Albanija	10	139	1290,00%
10.	Nepal	9	136	1411,11%
11.	Eritreja	27	134	396,30%
12.	Alžir	160	117	-26,88%
13.	Turska	144	86	-40,28%
14.	Libija	86	66	-23,26%
15.	Kosovo*	13	63	384,62%
16.	Ostale zemlje	594	412	-30,64%
	Ukupno	5.859	11.857	102,37%

⁴ Sjeverna Makedonija, Srbija, Hrvatska, Slovenija i Austrija su 08.03.2016. godine zatvorile svoje granice za sve migrante bez važećih putnih dokumenata i vize.

⁵ Granična policija BiH, „Analiza rada Granične policije BiH za 2020. godinu“ Sarajevo, januar 2021. godine, str.6.

Grafički prikaz otkrivenih nezakonitih prelazaka granice u 2019. i 2020. godini razvrstan po državama


Prema raspoloživim podacima, u 2020. godini najviše otkrivenih nezakonitih prelazaka se odnosilo na državljane Pakistana, Afganistana, Maroka, Bangladeša i Iraka što predstavlja 84% od ukupnog broja nezakonitih prelazaka. Također, pored ovih gore navedenih državljana uočen je i porast otkrivenih nezakonitih prelazaka državne granice i državljana Egipta, Albanije, Nepala, Eritreje i Kosova*. Primjetan je i pad nezakonitih prelazaka državne granice državljana Sirije, Irana, Iraka, Turske, Alžira i Libije. Prema podacima iz izvještaja o radu Granične policije BiH „na graničnim prelazima u 2020. godini (ukupno ulaz i izlaz) registrovano je 719 osoba u ilegalnom prelasku državne granice, a izvan graničnog prelaza (granični pojas) 11.138 osoba“,⁶ dok je tokom 2019. godine “na graničnim prelazima (ukupno ulaz i izlaz) registrovano 440 (na ulazu 129 + na izlazu 311) osoba u ilegalnom prelasku državne granice, a izvan graničnog prelaza (granični pojas) 5.419 (na ulazu 792 + na izlazu 4.627) osoba“.⁷ Navedeni podaci ukazuju na tendenciju većeg broja ilegalnih prelazaka državne granice van graničnih prelaza.

Grafički prikaz ilegalnih ulazaka i izlaza u ilegalnim prelascima državne granice


⁶ Granična policija BiH „Analiza rada Granične policije BiH za 2020. godinu“ Sarajevo, januar 2021. godine, str. 18.

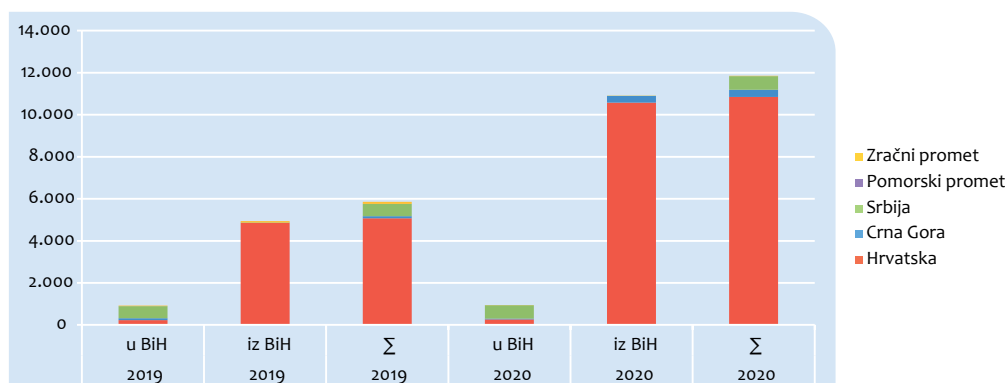
⁷ Granična policija BiH „Analiza rada Granične policije BiH za 2019. godinu“ Sarajevo, januar 2020. godine, str. 17.

U 2019. godini, ilegalni izlasci su činili 84,28% od ukupnog broja osoba otkrivenih u ilegalnom prelasku državne granice (5.859), dok je ovaj procenat u 2020. godini iznosio 92,03% od ukupnog broja osoba otkrivenih u ilegalnom prelasku državne granice (11.857). Iz navedenih pokazatelja uočava se da je u 2020. godini daleko veći broj ilegalnih izlazaka iz BiH (92%) nego ulazaka (8%). Što se tiče kopnene granice, informacije Granične policije BiH govore da se veći broj ilegalnih prelazaka (ulazaka i izlazaka) registruje van samih graničnih prelaza.

Tabela 9. Otkriveni nezakoniti prelasci granice u 2019. i 2020. godini razvrstani po vrsti granice

Država	2019. u BiH	2019. iz BiH	2019. Σ	2020. u BiH	2020. iz BiH	2020. Σ	% u BiH	% iz BiH	%
Hrvatska	231	4.847	5.078	269	10.580	10.849	16,45	118,28	113,65
Crna Gora	85	7	92	32	311	343	-62,35	344,28	272,83
Srbija	580	12	592	639	8	647	10,17	-33,33	9,29
Pomorski prom.	0	0	0	0	0	0	-	-	-
Zračni promet	25	72	97	5	13	18	-80,00	-81,94	-81,44
Ukupno	921	4.938	5.859	945	10.912	11.857	2,60	120,98	102,37

Grafički prikaz otkrivenih nezakonitih prelazaka granice u 2019. i 2020. godini razvrstan po vrsti granice



Analizirajući raspoložive podatke o broju otkrivenih nezakonitih prelazaka u BiH prema vrsti granice i susjednim zemljama, evidentno je da je na kopnenoj granici u 2020. godini otkriveno 11.839 osoba, što je povećanje za 105% u odnosu na 2019. godinu kad su na istoj granici otkrivena 5.762 nezakonita prelaska. Također, uočava se pad broja nezakonitih prelazaka na međunarodnim aerodromima za 81% tako da je u 2020. godini otkriveno 18 osoba u nezakonitom prelasku granice, a u 2019. godini taj broj je iznosio 97 osoba.

Za analizu je karakteristično navesti da je zabilježeno značajno povećanje ilegalnih prelazaka državne granica sa Hrvatskom (113,65%) i Crnom Gorom (272,83%). Od 10.849 osoba otkrivenih prilikom nezakonitog prelaska državne granice sa Hrvatskom 97,5% se odnosi na ilegalne izlaske iz BiH i samo 2,5% na ilegalne ulaske u BiH. Od 343 osobe otkrivene prilikom nezakonitog prelaska državne granice sa Crnom Gorom 91% se odnosi na ilegalne ulaske u BiH a 9% na ilegalne izlaske iz BiH. Od 647 osoba otkrivenih prilikom nezakonitog

prelaska državne granice sa Srbijom 99% se odnosi na ilegalne ulaske u BiH i 1% na ilegalne izlaske iz BiH. Prema podacima Granične policije BiH najviše ilegalnih izlazaka je zabilježeno na granici prema Republici Hrvatskoj i iznosi 97% svih osoba otkrivenih prilikom ilegalnog izlaska preko državne granice što ukazuje da se ilegalni migranti uglavnom odlučuju na izlazak iz BiH na ovom dijelu granice.

3. Privremeni i stalni boravak stranaca

Zahtjev za odobrenje boravka stranac podnosi DKP-u BiH ili nadležnoj organizacionoj jedinici Službe za poslove sa strancima, lično ili putem zakonskog zastupnika za poslovno nesposobnog stranca, i to najkasnije 15 dana prije isteka roka važenja vize za dugoročni boravak (Vize D), odnosno bezviznog boravka, odnosno odobrenog boravka ako se radi o produženju privremenog boravka po istom osnovu ili stalnom boravku. Uz zahtjev za odobrenje i zahtjev za produženje privremenog boravka stranac je dužan dati biometrijske podatke. O zahtjevu za odobrenje i produženje privremenog boravka po bilo kojem osnovu odlučuje nadležna organizaciona jedinica Službe za poslove sa strancima u roku od 90 dana od dana podnošenja urednog zahtjeva ako je zahtjev podnesen putem DKP-a BiH, a u roku od 60 dana ako je zahtjev podnesen direktno nadležnoj organizacionoj jedinici Službe za poslove sa strancima. Ako je zahtjev uvažen, strancu se izdaje obavještenje o uvaženom zahtjevu i dozvola privremenog boravka. Kada je privremeni boravak odobren po osnovu rada s radnom dozvolom ili plavom kartom, strancu se izdaje rješenje o odobrenom privremenom boravku i dozvola privremenog boravka.

3.1. Privremeni boravak

Odobrenje privremenog boravka izdaje se na vremenski period od najviše jedne godine, s tim da rok važenja pasoša mora biti duži najmanje tri mjeseca od roka na koji se odobrava privremeni boravak.

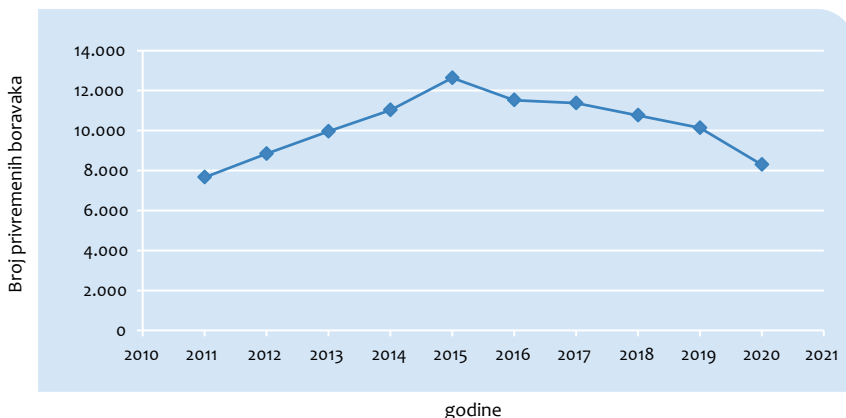
U skladu sa Zakonom o strancima koji je stupio na snagu u novembru 2015. godine privremeni boravak može se odobriti strancu koji namjerava boraviti ili boravi u BiH po osnovu: spajanja porodice, obrazovanja, humanitarnih razloga, rada s radnom dozvolom, rada bez radne dozvole, ili drugih opravdanih razloga. Odobrenje privremenog boravka može se izuzetno izdati i po osnovu vlasništva na nepokretnoj imovini, ako postoji efektivna veza stranca s BiH.

Privremeni boravak iz humanitarnih razloga u slučaju iz člana 58. (Privremeni boravak po osnovu humanitarnih razloga) stav (2) tačka a) Zakona o strancima odobrava se na period najduže do šest mjeseci.

Tabela 10. Ukupan broj izdatih privremenih boravaka po godinama od 2011. do 2020. godine

Godine	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Priv. boravak	7.661	8.838	9.953	11.022	12.633	11.519	11.372	10.756	10.133	8.293

Grafički prikaz izdatih privremenih boravaka po godinama od 2011. do 2020. godine



Kvalitetna pravna regulativa i već uspostavljeni centralizovani institucionalni okvir doveli su do uređivanja stanja u oblasti kretanja i boravka stranaca u BiH. Od 2011. do 2015. godine uočava se kontinuirani rast sa ujednačenim intenzitetom što dovodi do zaključka da je oblast kretanja i boravka stranaca stavljena pod kontrolu nadležnih organa u ovom periodu. U 2016. godini dolazi do smanjenja broja izdatih dozvola za privremeni boravak za 8,82% u odnosu na prethodnu godinu što je posljedica „u najvećem broju zbog prestanka odobrenog/produženog boravka stranih državljana koji su radili na izgradnji TE Stanari i auto-puta na dionici Tarčin – Sarajevo“.⁸ U 2020. godini je došlo do dodatnog pada broja izdatih dozvola za privremeni boravak od 18,16%. Iz prethodnog grafikona također se može uočiti kontinuirani pad broja odobrenja/produženja privremenih boravaka u periodu od 2015. do 2020. godine.

Problematika rješavanja statusnih pitanja stranih državljana do 01.10.2006. godine je bila u nadležnosti Odjela za strance pri MUP-ovima Kantona, MUP-u Republike Srpske te Policije Brčko Distrikta, gdje je bio evidentan različit pristup rješavanju ove problematike. Započinjanjem rada Službe za poslove sa strancima, kao upravne organizacije u sastavu Ministarstva sigurnosti BiH, sa operativnom samostalnošću, napravljen je značajan iskorak na efikasnijem upravljanju migracijama u Bosni i Hercegovini, kroz jedinstveno postupanje svih organizacionih jedinica Službe prilikom rješavanja problematike predviđene Zakonom o strancima, a posebno korištenjem operativnih kapaciteta Službe na suzbijanju ilegalnih migracija.

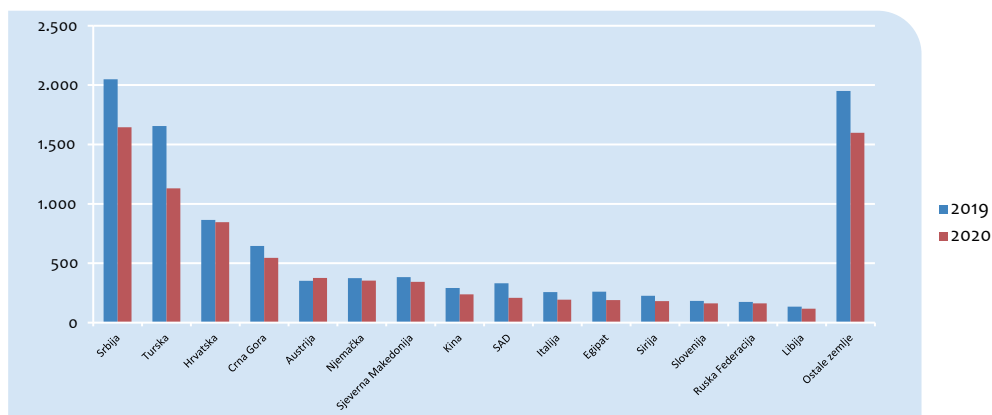
U cilju definisanja aktualnog stanja u oblasti izdavanja odobrenja privremenog boravka prezentujemo pokazatelje o broju izdatih boravišnih dozvola (odobrena prvi put ili produžena boravišna dozvola) za privremeni boravak u toku 2019. i 2020. godine.

⁸ Služba za poslove sa strancima BiH, „Izvještaj o radu Službe za poslove sa strancima za 2016. godinu“. Sarajevo, januar 2017.

Tabela 11. Broj izdatih dozvola za privremeni boravak u 2019. i 2020. godini razvrstan po državama

R.br.	Država	2019	2020	%
1.	Srbija	2.048	1.644	-19,73%
2.	Turska	1.656	1.131	-31,70%
3.	Hrvatska	864	846	-2,08%
4.	Crna Gora	646	546	-15,48%
5.	Austrija	352	376	6,82%
6.	Njemačka	374	354	-5,35%
7.	Sjeverna Makedonija	383	344	-10,18%
8.	Kina	291	239	-17,87%
9.	SAD	332	209	-37,05%
10.	Italija	257	193	-24,90%
11.	Egipat	260	189	-27,31%
12.	Sirija	226	181	-19,91%
13.	Slovenija	183	163	-10,93%
14.	Ruska Federacija	175	162	-7,43%
15.	Libija	135	117	-13,33%
16.	Ostale zemlje	1.951	1.599	-18,04%
	Ukupno	10.133	8.293	-18,16%

Grafički prikaz izdatih boravišnih dozvola za privremeni boravak u 2019. i 2020. godini razvrstan po državama



Analiza zbirnih parametara pokazuje da je u 2020. godini došlo do smanjenja boravišnih dozvola za privremeni boravak za 18,16% u odnosu na 2019. godinu.

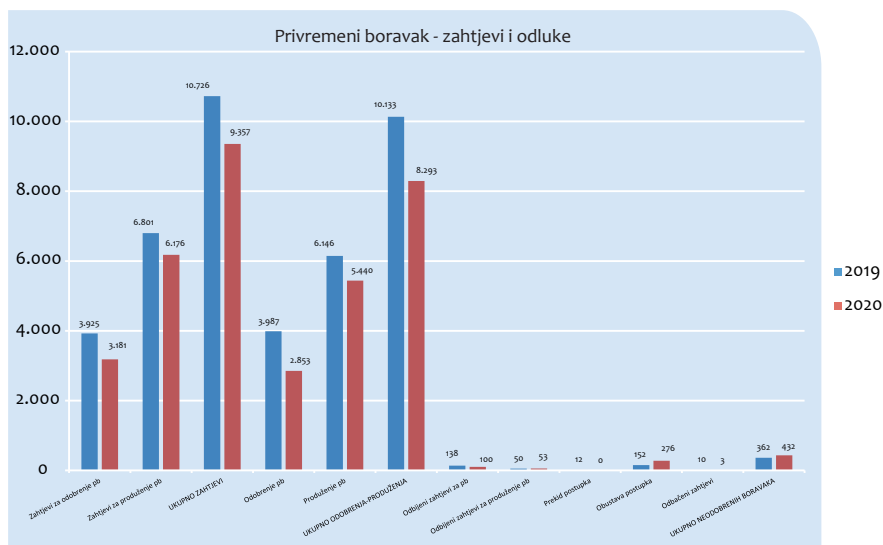
Od ukupnog broja izdatih dozvola za privremeni boravak u 2020. godini najveći broj se odnosi na državljane Srbije (1.644), Turske (1.131), Hrvatske (846), Crne Gore (546), Austrije (376), Njemačke (354) i Sjeverne Makedonije (344), što čini 63% od ukupnog broja izdatih dozvola. Procentualna analiza uporednih parametara ukazuje da je došlo do smanjenja broja privremenih boravaka za sve državljane gore pomenutih država osim Austrije.

Primjećuje se kontinuitet u pet najčešćih država porijekla strancima kojima je odobren ili produžen privremeni boravak u BiH, a ove zemlje su: Srbija, Turska, Hrvatska, Crna Gora i Austrija.

Ovih pet država porijekla obuhvata 55% svih osoba kojima je izdata boravišna dozvola za privremeni boravak u BiH tokom 2019. i 2020. godine.

U 2020. godini ukupno je podneseno 3.181 zahtjev za odobrenje novog privremenog boravka i 6.176 zahtjeva za produženje privremenog boravka, što ukupno iznosi 9.357 zahtjeva, a što je za 12,76% manje nego u 2019. godini kada je ukupno podneseno 10.726 zahtjeva i to: 3.925 zahtjeva za odobrenje novog privremenog boravka i 6.801 zahtjev za produženje privremenog boravka.

Grafički prikaz zahtjeva i odluka za privremeni boravak u 2019. i 2020. godini (odobrenje novog i produženje)



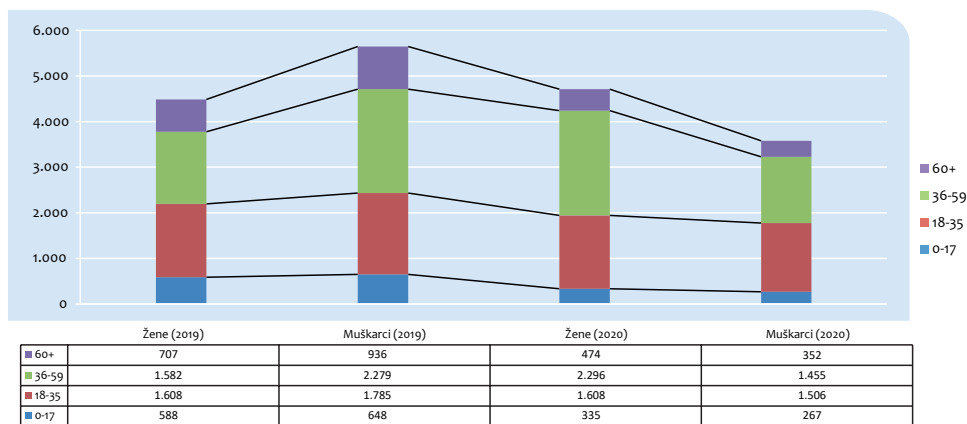
Rješavajući po zahtjevima za odobrenje - produženje privremenog boravka u 2020. godini ukupno su odobrena-produžena 8.293 privremena boravka, od toga je odobren novi privremeni boravak u 2.853 i produžen privremeni boravak u 5.440 slučajeva, a što je smanjenje od 18,16% u odnosu na 2019. godinu, kada su ukupno odobrena-produžena 10.133 privremena boravka, od toga je odobren novi privremeni boravak u 3.987 slučajeva i produžen privremeni boravak u 6.146 slučajeva.

Prema ovim pokazateljima stopa odobrenja-produženja privremenih boravaka, u poređenju sa podnesenim zahtjevima iznosi 88,62% u 2020. godini.

U cilju definisanja profila stranih državljana koji su podnijeli zahtjev i dobili boravišnu dozvolu za privremeni boravak u BiH u 2020. godini prezentujemo polnu i starosnu strukturu iz koje se uočava da je u svim kategorijama bilo više žena nego muškaraca i to: u starosnoj dobi od 0 do 17 godina (žena 335, a muškaraca 267), u starosnoj dobi od 18 do 35 godina (žena 1.608, a muškaraca 1.506), zatim u starosnoj dobi od 36 do 59 godina (žena 2.296, a muškaraca 1.455), te u starosnoj dobi preko 60 godina (žena 474, a muškaraca 352).

Posmatrano u ukupnom broju izdatih odobrenja privremenih boravaka, 4.713 ili 56,83% su privremeni boravci izdati ženama, a 3.580 ili 43,17% su privremeni boravci izdati muškarcima.

Odobreni privremeni boravci po dobi i polu za 2019. i 2020. godinu



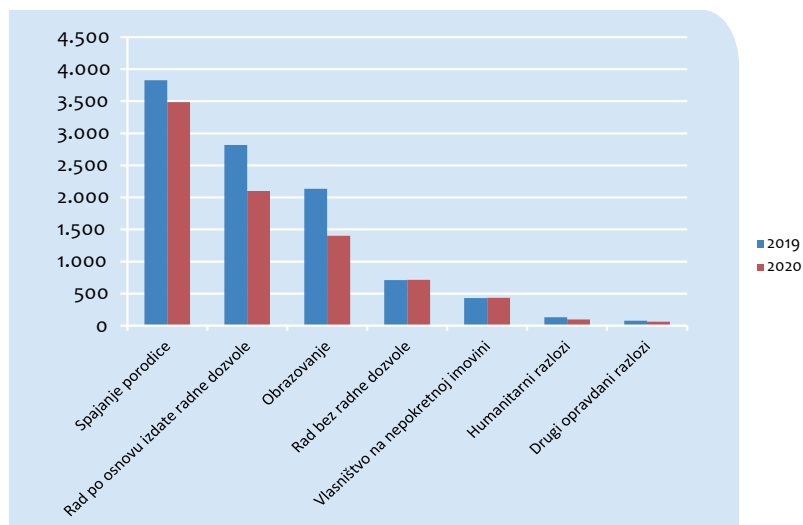
Prema podacima Službe za poslove sa strancima u 2020. godini najviše stranih državljana u BiH ima odobren privremeni boravak po osnovu: spajanja porodice u koju kategoriju ulaze i brak sa državljaninom BiH kao i vanbračna zajednica stranca sa državljaninom BiH (3.485), rada po osnovu izdate radne dozvole (2.101), obrazovanja (1.400), po osnovu rada bez radne dozvole (714), što ukupno predstavlja skoro 93% svih privremenih boravaka. U cilju definisanja aktuelnih kretanja legalnih imigracija na osnovu odobrenja privremenih boravaka strancima u BiH dajemo pregled odobrenih privremenih boravaka u BiH za 2019. i 2020. godinu, sa posebnim akcentom na 2020. godinu, razvrstan po osnovama, kao i učešće pojedinih osnova privremenog boravka u ukupnom broju odobrenih privremenih boravaka u BiH.

Tabela 12. Privremeni boravak u 2019. i 2020. godini razvrstan po osnovama za odobrenje boravka

Osnovi boravka	2019	% u Σ 2019	2020	% u Σ 2020	% 2020/2019
Spajanje porodice	3.827	37,77%	3.485	42,02%	-8,94%
Rad po osnovu izdate radne dozvole	2.819	27,82%	2.101	25,33%	-25,47%
Obrazovanje	2.136	21,08%	1.400	16,88%	-34,46%
Rad bez radne dozvole	709	7,00%	714	8,61%	0,71%
Vlasništvo na nepokretnoj imovini	432	4,26%	436	5,26%	0,93%
Humanitarni razlozi	131	1,29%	96	1,16%	-26,72%
Drugi opravdani razlozi	79	0,78%	61	0,74%	-22,78%
Ukupno	10.133	100,00%	8.293	100,00%	-18,16%

Privremeni boravak po drugim osnovama u BiH u 2020. godini strancima odobren je: po osnovu vlasništva na nepokretnoj imovini (436), humanitarnih razloga u koju kategoriju spada i liječenje (96) i drugih opravdanih razloga (61).

Grafički prikaz privremenih boravaka u 2019. i 2020. godini razvrstan po osnovama za odobrenje boravka



U 2020. godini došlo do smanjenja broja izdatih dozvola za privremeni boravak po slijedećim osnovama: spajanje porodice, rad po osnovu izdate radne dozvole, obrazovanje, humanitarni razlozi i drugi opravdani razlozi. Također je u 2020. godini došlo do skoro identičnog broja izdatih dozvola za privremeni boravak po slijedećim osnovama: rad bez radne dozvole i vlasništvo na nepokretnoj imovini. Da Bosna i Hercegovina postaje sve više zemlja odredišta stranih državljana ukazuju i odobreni privremeni boravci po osnovu spajanja porodice koji u ukupnom broju odobrenih privremenih boravaka u 2020. godini iznosi 42,02%.

Statistički podaci iz 2020. godine pokazuju da državljani susjednih država u BiH ostvaruju privremeni boravak najvećim dijelom po osnovu spajanja porodice, izdate radne dozvole i obrazovanja.

Tabela 13. Osnove za odobrenje privremenih boravaka u 2020. godini po državama

OSNOV BORAVKA	Srbija	Turska	Hrvatska	Crna Gora	Austrija	Ostale države	UKUPNO
Spajanje porodice	704	230	443	362	143	1.603	3.485
Rad po osnovu izdate radne dozvole	569	233	128	65	31	1.075	2.101
Obrazovanje	233	386	106	97	16	562	1.400
Rad bez radne dozvole	66	268	121	0	4	255	714
Vlasništvo na nepokretnoj imovini	63	5	33	21	147	167	436
Humanitarni razlozi	5	0	14	1	3	73	96
Drugi opravdani razlozi	4	9	1	0	0	47	61
UKUPNO	1.644	1.131	864	546	344	3.782	8.293

Obrazovanje je naročito čest osnov boravka za državljane Turske i Srbije. Za državljane Turske, obrazovanje u BiH je najčešći osnov boravka, iako se primjećuje i veliki broj boravaka po osnovu rada bez radne dozvole, zatim po osnovu izdate radne dozvole i po osnovu spajanja porodice. Državljeni Srbije, Hrvatske i Crne Gore najčešće dobivaju privremeni boravak po osnovu spajanja porodice.

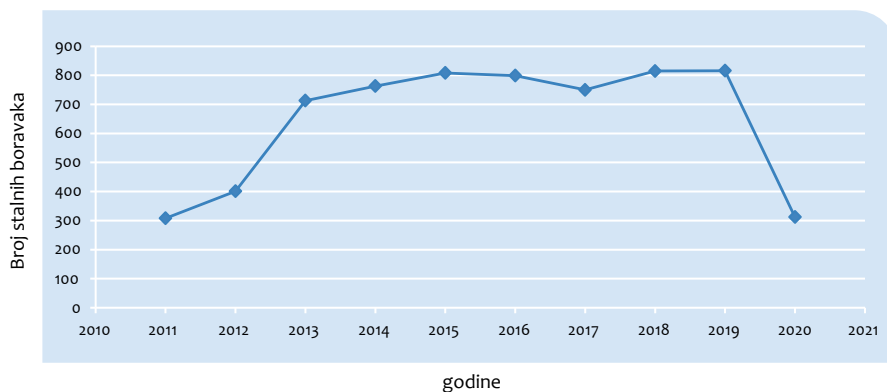
3.2. Stalni boravak

Stalni boravak može se odobriti strancu pod sljedećim uslovima: da na osnovu odobrenja privremenog boravka neprekidno boravi na teritoriju BiH najmanje pet godina prije podnošenja zahtjeva za odobrenje stalnog boravka, da raspolaže dovoljnim i redovnim sredstvima za izdržavanje, da ima obezbjeđen odgovarajući smještaj i da ima obezbjeđeno zdravstveno osiguranje.

Tabela 14. Ukupan broj izdatih stalnih boravaka po godinama od 2011. do 2020. godine

Godine	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Stalni boravak	308	401	713	763	808	799	750	815	816	312

Grafički prikaz izdatih stalnih boravaka po godinama od 2011. do 2020. godine

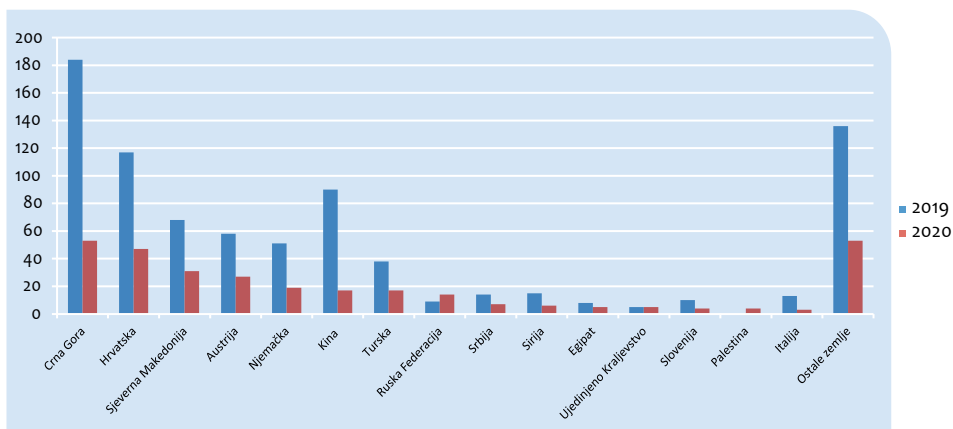


Vidljivo je da se kod dozvola za stalni boravak od 2011. do 2015. godine uočava priličan rast, a od 2015. do 2017. godine uočava se trend blagog pada u broju dozvola stalnih boravaka stranaca u BiH, da bi u 2018. godini došlo do ponovnog rasta u iznosu od 8,67% u odnosu na prethodnu godinu. U 2019. godini izdat je skoro identičan broj dozvola za stalni boravak kao i u 2018. godini. U 2020. godini dolazi do značajnog smanjenja broja dozvola za stalni boravak od 62% i iznosio je 312 dozvola.

U cilju definisanja aktuelnog stanja u oblasti izdavanja odobrenja stalnog boravka prezentujemo pokazatelje o broju izdatih boravišnih dozvola za stalni boravak u toku 2019. i 2020. godine. U 2020. godini je podneseno 318 zahtjeva za odobrenje stalnog boravka a isti je odobren za 312 osoba.

Tabela 15. Broj izdatih dozvola za stalni boravak u 2019. i 2020. godini razvrstan po državama

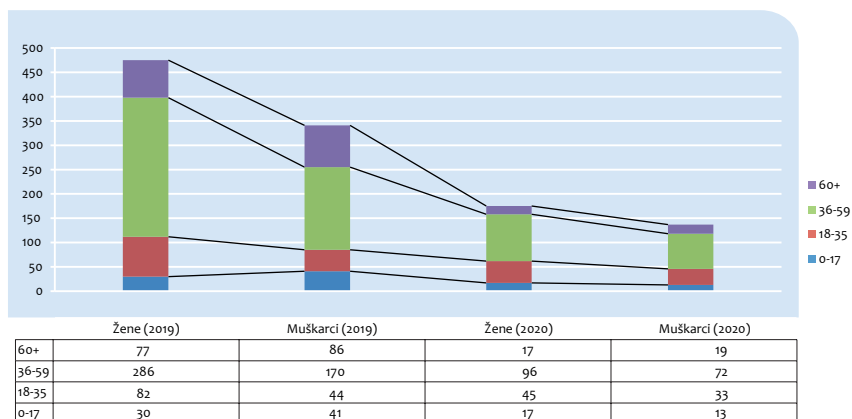
R.br.	Država	2019	2020	%
1.	Crna Gora	184	53	-71,20%
2.	Hrvatska	117	47	-59,83%
3.	Sjeverna Makedonija	68	31	-54,41%
4.	Austrija	58	27	-53,45%
5.	Njemačka	51	19	-62,75%
6.	Kina	90	17	-81,11%
7.	Turska	38	17	-55,26%
8.	Ruska Federacija	9	14	55,56%
9.	Srbija	14	7	-50,00%
10.	Sirija	15	6	-60,00%
11.	Egipat	8	5	-37,50%
12.	Ujedinjeno Kraljevstvo	5	5	0,00%
13.	Slovenija	10	4	-60,00%
14.	Palestina		4	-
15.	Italija	13	3	-76,92%
16.	Ostale zemlje	136	53	-61,03%
	Ukupno	816	312	-61,76%

Grafički prikaz izdatih boravišnih dozvola za stalni boravak u 2019. i 2020. godini razvrstan po državama


Najčešće zemlje porijekla stranaca koji su dobili stalni boravak u BiH u 2019. i 2020. godini su bile Crna Gora, Kina, Hrvatska, Sjeverna Makedonija, Austrija i Njemačka.

Analizom odobrenih stalnih boravaka evidentno je da je stalni boravak državljanima Republike Srbije odobren u veoma malom procentu, dok u odobrenjima/produženjima privremenog boravka zauzimaju najveći procenat. Naime, Sporazum o dvojnog državljanstvu između Bosne i Hercegovine i Republike Srbije omogućava državljanima Republike Srbije da prije steknu uslove za prijem u državljanstvo BiH, nego uslove za odobrenje stalnog boravka, te je iz tog razloga procenat odobrenja stalnog boravka državljanima Republike Srbije izuzetno mali.

U cilju definisanja profila stranih državljana koji su podnijeli zahtjev i dobili boravišnu dozvolu za stalni boravak u BiH u 2020. godini prezentujemo polnu i starosnu strukturu iz koje se uočava da je u starosnoj dobi od 0 do 17 godina bilo više žena nego muškaraca (žena 17, a muškaraca 13), zatim u starosnoj dobi od 18 do 35 godina također više žena nego muškaraca (žena 45, a muškaraca 33), kao i u kategoriji od 36 do 59 godina (žena 96, a muškaraca 72); dok je u starosnoj dobi iznad 60 godina bilo više muškaraca nego žena (žena 17, a muškaraca 19). Posmatrano u ukupnom broju izdatih odobrenja stalnog boravaka u 2020. godini, 175 ili 56% su stalni boravci izdati ženama, a 137 ili 44% su stalni boravci izdati muškarcima.

Odobreni stalni boravci po dobi i polu za 2019. i 2020. godinu


4. Ilegalne migracije i poduzete mjere prema strancima

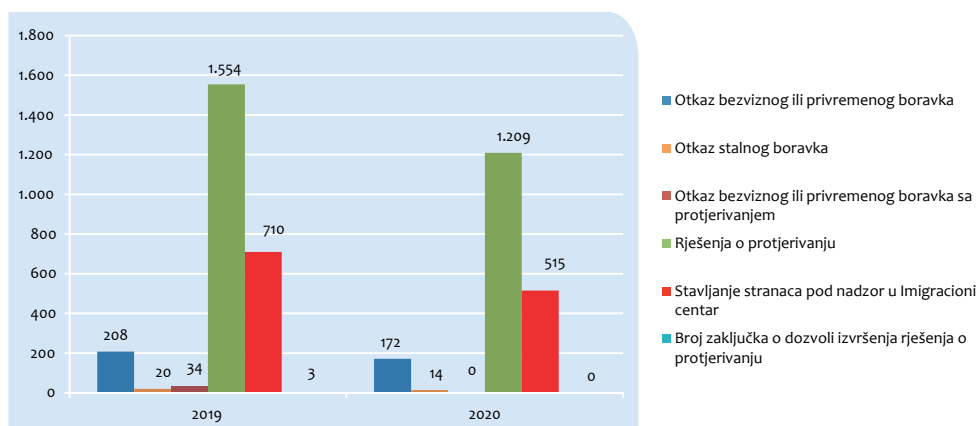
Mjere koje se poduzimaju prema strancima nakon otkrivanja ilegalnog boravka uključuju: otkaz bezvignog ili privremenog boravka, otkaz stalnog boravka, otkaz bezvignog ili privremenog boravka sa protjerivanjem, rješenja o protjerivanju, stavljanje stranaca pod nadzor i prisilno udaljenje stranaca iz BiH donošenjem zaključka o dozvoli izvršenja rješenja o protjerivanju.

Prezentujemo uporedne podatke poduzetih mjera prema stranim državljanima u 2019. i 2020. godini razvrstane prema vrstama mjera koje su poduzete prema strancima u BiH.

Tabela 16. Broj poduzetih mjera u 2019. i 2020. godini razvrstan prema vrstama mjera

R.br.	Vrsta mjere	2019	2020	%(2020/2019)
1.	Rješenja o otkazu bezvignog ili privremenog boravka	208	172	-17,31%
2.	Rješenja o otkazu stalnog boravka	20	14	-30,00%
3.	Rješenja o otkazu bezvignog ili privr. boravka sa protjerivanjem	34	0	-100,00%
4.	Rješenja o protjerivanju	1.554	1.209	-22,20%
5.	Rješenja o stavljanju stranca pod nadzor u Imigracioni centar	710	515	-27,46%
6.	Broj zaključka o dozvoli izvršenja rješenja o protjerivanju	3	0	-100,00%
Ukupno:		2.529	1.910	-24,48%

Grafički prikaz poduzetih mjera u 2019. i 2020. godini razvrstan po vrstama mjera



Iz prezentovanih podataka vidljivo je da je broj izrečenih mjera prema strancima u 2020. godini u odnosu na 2019. godinu manji za 24,48%.

Broj izrečenih mjera otkaza boravka (bezviznog, privremenog i stalnog) i otkaza boravka uz izrečenu mjeru protjerivanja su rezultati vršenja planiranih i pojačanih operativnih provjera, inspeksijskih kontrola, kao i provođenje svih planskih aktivnosti na terenu od strane inspektora za strance koje je Služba za poslove sa strancima u skladu sa svojim nadležnostima prepoznala kao važan segment u praćenju i borbi protiv nezakonitih migracija na području BiH.

Međutim, i pored pojačanih aktivnosti preuzetih od strane Službe za poslove sa strancima u cilju otkrivanja i sprečavanja neregularnih migracija u posljednje tri godine u Bosni i Hercegovini uočeno je povećanje izrečenih mjera protjerivanja i smještaja pod nadzor stranih državljana u Imigracioni centar, što se dovodi u vezu sa povećanim brojem ilegalnih migranata koji su sa područja R. Srbije kao i sa područja R. Crne Gore ilegalno dolazili u BiH. U narednom periodu realno je očekivati tendenciju daljnjeg uvećanja i radi se o ilegalnim migrantima iz zemalja visokog migracionog rizika, koji kontinuirano u grupama nastoje koristiti teritoriju BiH prema njihovim izjavama, kao tranzitno područje na putu prema zemljama EU. Kao zaključak povećanja pritiska i otvaranja naprijed navedenih ruta jeste da se najvjerojatnije radi o migrantima koji nisu uspjeli u namjeri da izađu iz R. Srbije preko Mađarske, R. Hrvatske ili Rumunije, zbog čega ove kategorije traže alternativne rute za odlazak prema zemljama EU, kao i otvaranja nove rute kretanja neregularnih migranata preko Albanije - Crne Gore – BiH - Hrvatske i dalje prema zemljama EU.

U vezi sa naprijed navedenim, prioriteti Službe za poslove sa strancima kako prošle godine, tako i u narednom periodu su kontinuirane operativne aktivnosti inspektora za strance na prikupljanju operativnih saznanja i informacija o pravcima kretanja ilegalnih migranata, organizatorima ilegalnih prebacivanja i krijumčarenja lica, te njihovim blagovremenim dostavljanjem drugim bezbjedonosnim agencijama za provođenje zakona, što će rezultirati procesuiranjem lica umiješanih u ilegalno prebacivanja i krijumčarenje stranih državljana.

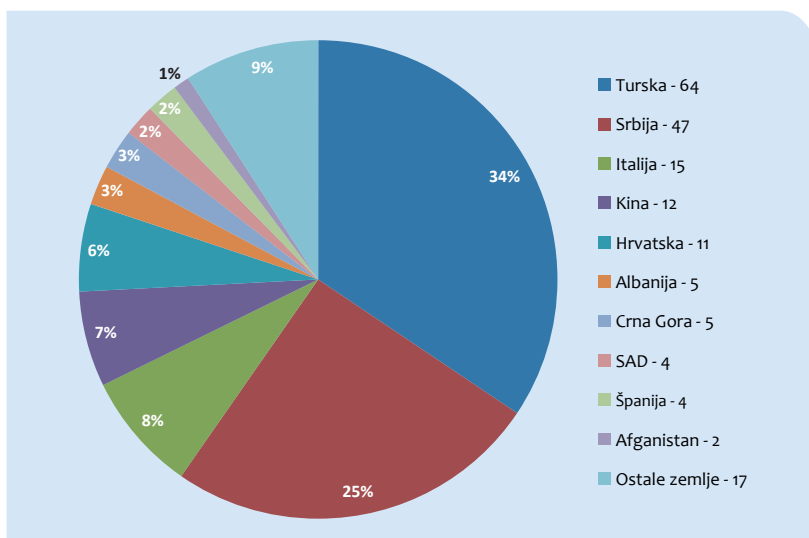
Također prema navodima iz izvještaja o radu Službe za poslove sa strancima za 2019. i 2020. godinu bitno je napomenuti da Služba za poslove sa strancima svakodnevno vrši operativne i inspeksijske provjere na terenu, gdje je na osnovu prikupljenih informacija i operativnih saznanja prikupljenih opservacijom terena realizovan niz koordiniranih aktivnosti u svrhu kontrole zakonitosti boravka stranih državljana u BiH.

4.1. Otkaz boravka

Tokom 2019. godine ukupno je otkazano 228 boravaka (208 bezviznih ili privremenih boravaka, te 20 stalnih boravaka).

Tokom 2020. godine, ukupno je otkazano 186 boravaka (172 bezvizna ili privremena i 14 stalnih boravaka) što predstavlja smanjenje od 24,56% u odnosu na prethodnu godinu.

Prezentujemo grafički prikaz donesenih rješenja o otkazu bezviznog, privremenog i stalnog boravka za 2020. godinu razvrstan prema državljanstvima stranaca kojima je mjera izrečena.



Najveći broj rješenja o otkazu boravka je izdato državljanima Turske, Srbije, Italije, Kine i Hrvatske što predstavlja 80% od ukupnog broja otkaza boravka. Općenito, najčešći razlog za donošenje rješenja o otkazu bezvignog boravka je zbog obavljanja djelatnosti za koje je potrebna radna dozvola, a istu ne posjeduju i zbog nepoštivanja javnog poretka BiH. Privremeni boravci su otkazivani najčešće zato što se se izmjenile okolnosti na osnovu kojih su odobreni ili zato što je stranac neprekidno izbivao iz BiH duže od 180 dana za vrijeme odobrenog boravka, dok su stalni boravci najčešće otkazivani zbog boravka stranca više od godinu dana van BiH, kao i zbog toga što stranac izbiva iz BiH kraće od jedne godine ali se na osnovu okolnosti nedvosmisleno može utvrditi da nema namjeru povratka i stalnog boravka u BiH.⁹

4.2. Rješenja o protjerivanju

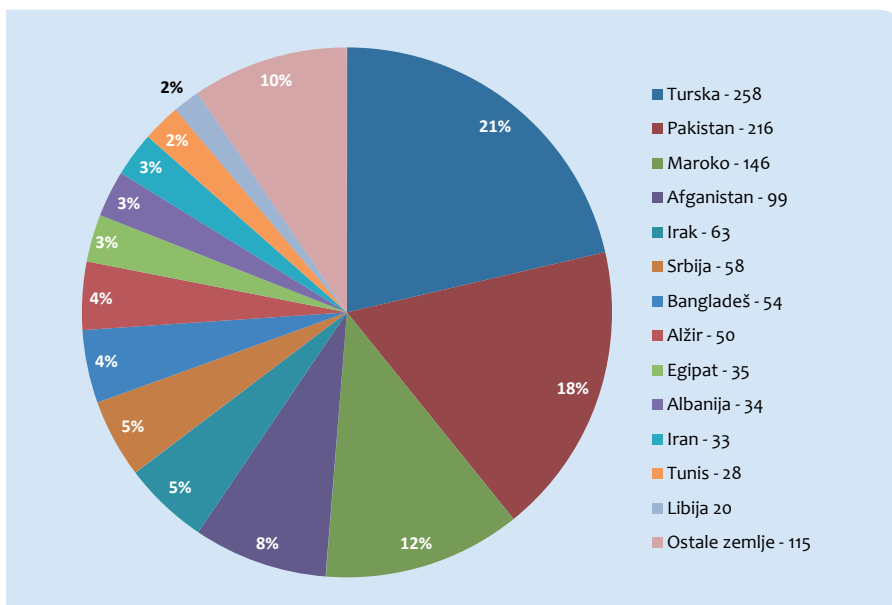
Tokom 2019. godine, doneseno je ukupno 1.554 rješenja o protjerivanju, dok je ovaj broj u 2020. godini iznosio 1.209 što predstavlja smanjenje od 22%.

Također u 2019. godini donesena su 34 rješenja o otkazu bezvignog ili privremenog boravka sa mjerom protjerivanja, dok u 2020. godini nije bilo rješenja o otkazu bezvignog ili privremenog boravka sa mjerom protjerivanja.

Izrečene mjere protjerivanja stranim državljanima najviše su izricane iz razloga što su nezakonito ušli u BiH, zatim zato što je stranac prihvaćen na osnovu međunarodnog sporazuma o saradnji, predaji i prihvatu lica čiji je boravak nezakonit a nema odobren boravak u BiH, zatim zbog toga što se identitet stranca ne može utvrditi i ne može dokazati zakonitost svog boravka u BiH ako je pokušao povrijediti ili je povrijedio propise o prelasku državne granice, te zbog boravka u BiH nakon isteka roka važenja vize ili dozvole boravka ili nakon isteka važenja bezvignog boravka. Mjerom protjerivanja se također strancima zabranjuje ulazak u Bosnu i Hercegovinu u vremenskom periodu od 1 do 5 godina.

⁹ Služba za poslove sa strancima BiH, „Izveštaj o radu Službe za poslove sa strancima za 2020. godinu“. Sarajevo, januar 2021.

Prezentujemo grafički prikaz donesenih rješenja o protjerivanju za 2020. godinu razvrstan prema državljanstvima stranaca kojima je mjera izrečena.



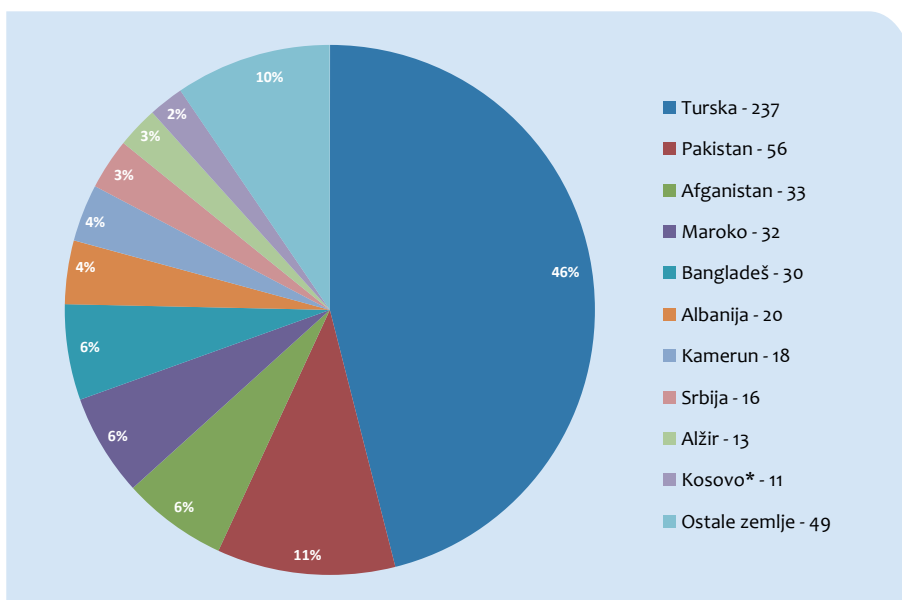
4.3. Stavljanje stranaca pod nadzor

Stavljanje stranaca pod nadzor je mjera kojom se na osnovu odredbi propisanih Zakonom o strancima donosi rješenje o stavljanju stranca pod nadzor, a stranac se smješta u Imigracioni centar. Imigracioni centar, u nadležnosti Službe za poslove sa strancima, prvobitnog kapaciteta 40 mjesta, stavljen je u funkciju 30.06.2008. godine od kada je mjera stavljanja stranca pod nadzor počela da se realizuje. Nova zgrada Imigracionog centra, kapaciteta 80 mjesta, otvorena je 23.11.2009. godine. Otvorenjem novog objekta od čvrstog materijala, smještajni kapacitet Imigracionog centra dodatno je proširen na 120 mjesta. Funkcionisanjem Imigracionog centra stvorene su bitne pretpostavke za sigurni sistem udaljenja stranaca iz zemlje, jer Služba za poslove sa strancima može do konačnog udaljenja smjestiti pod nadzor svakog stranca koji je u neregularnom boravku u BiH, kada je očigledno da stranac neće dobrovoljno napustiti zemlju ili je prihvaćen po osnovu sporazuma o readmisiji, odnosno prijetnja javnom redu ili nacionalnoj sigurnosti BiH.

Tokom 2019. godine, ukupno je 710 stranaca stavljeno pod nadzor u Imigracioni centar. Najviše ilegalnih migranata bili su državljani: Turske, Albanije, Afganistana, Alžira i Kine. Također u 2019. godini je 358 lica smješteno na blažu mjeru nadzora.

Tokom 2020. godine, ukupno je 515 stranaca stavljeno pod nadzor u Imigracioni centar što predstavlja smanjenje od 27,46%. Najviše ilegalnih migranata bili su državljani: Turske, Pakistana, Afganistana, Maroka i Bangladeša. Također u 2020. godini je 347 lica smješteno na blažu mjeru nadzora.

Prezentujemo grafički prikaz donesenih rješenja o stavljanju stranaca pod nadzor u Imigracioni centar za 2020. godinu razvrstan prema državljanstvima stranaca kojima je mjera izrečena.



4.4. Prisilno udaljenje stranaca iz BiH

Udaljenje stranaca iz BiH je mjera koju poduzima Služba za poslove sa strancima u slučajevima kad je strancu doneseno rješenje kojim mu se nalaže napuštanje BiH i isto je postalo izvršno, a stranac u ostavljenom roku u rješenju za dobrovoljni povratak ne želi dobrovoljno da napusti BiH. Ova mjera podrazumjeva prisilno udaljenje stranca iz BiH.

Prema podacima iz Izvještaja Službe za poslove sa strancima u 2019. godini su donesena 3 zaključka o dozvoli izvršenja rješenja o protjerivanju, dok u 2020. godini nije bilo ovih mjera. Ovako mali broj prisilnih udaljenja je posljedica odluke stranaca da dobrovoljno i samoinicijativno napuste BiH. Navedeni pokazatelji ukazuju da se promoviše i prioritarno koristi dobrovoljni povratak u zemlje porijekla što je humaniji i efikasniji postupak u odnosu na prisilni povratak. Udaljenje stranaca je lakše, brže i ekonomičnije ukoliko se mogu koristiti sporazumi o readmisiji, što podrazumjeva da je Bosna i Hercegovina potpisala sporazum o readmisiji sa državom u koju se stranac udaljava i da je navedeni sporazum stupio na snagu.

5. Povratak neregularnih migranata

U ovom poglavlju prezentuju se podaci i analizira kretanje osnovnih parametara u oblastima:

- Dobrovoljni povratak bh. državljana u BiH uz asistenciju i pomoć Međunarodne organizacije za migracije (IOM),
- Dobrovoljni povratak stranaca iz BiH u zemlje porijekla uz pomoć IOM-a,
- Dobrovoljni povratak stranaca iz BiH u zemlje porijekla uz asistenciju Službe za poslove sa strancima,
- Prihvat i povratak po sporazumima o readmisiji,
- Samostalan dobrovoljni povratak stranaca iz BiH.

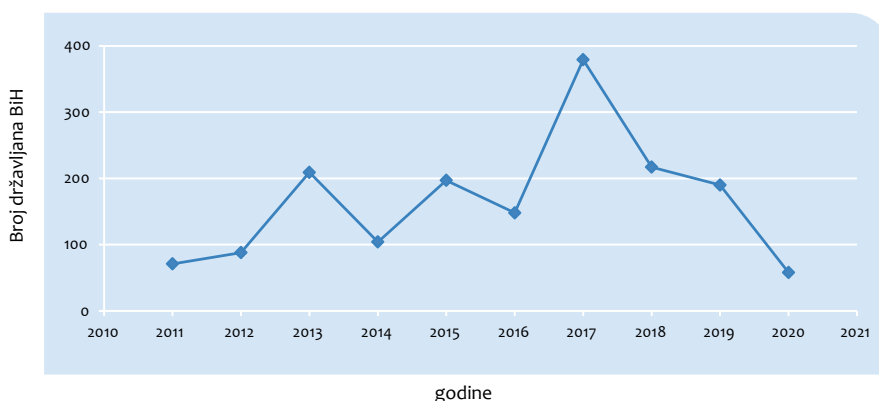
5.1. Dobrovoljni povratak bh. državljana u BiH uz pomoć IOM-a

Bosna i Hercegovina je sudjelovala u programima dobrovoljnih povratka bh. državljana iz drugih zemalja. Programi dobrovoljnog povratka su realizovani uglavnom posredstvom IOM-a i za ovu oblast izvor podataka je IOM.

Tabela 17. Ukupan broj bh. državljana vraćenih u BiH uz asistenciju IOM-a od 2011. do 2020. god.

Godine	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	UKUPNO
Osobe	71	88	209	104	197	148	379	217	190	58	1.661

Grafički prikaz broja vraćenih bh. državljana od 2011. do 2020. godine uz asistenciju IOM-a



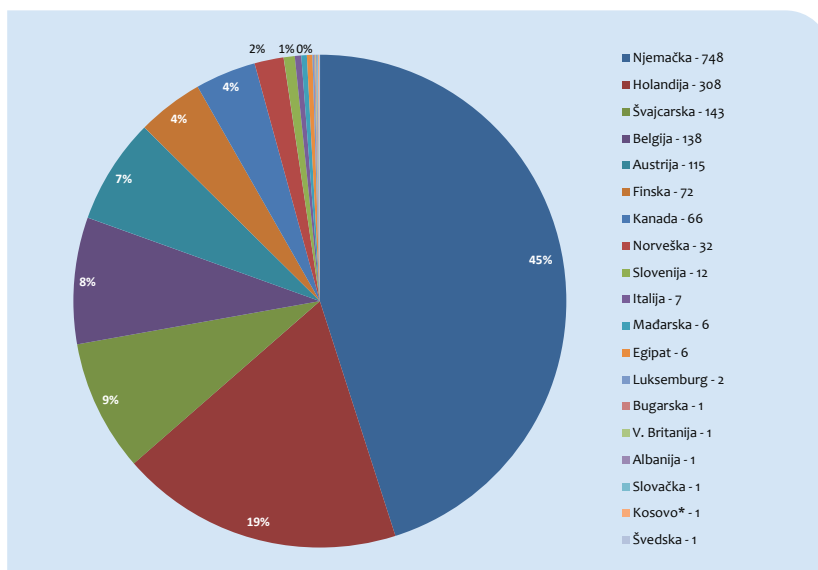
Po programima IOM-a u periodu od 2011. godine do 2020. godine dobrovoljno se vratio 1.661 bh. državljanin u Bosnu i Hercegovinu, a prema prezentovanim podacima u periodu od 2011. do 2013. godine uočava se rastući trend bh. državljana koji se u Bosnu i Hercegovinu vraćaju na navedeni način, da bi u 2014. godini taj broj bio prepolovljen u odnosu na 2013. godinu. Također je uočen značajan porast broja vraćenih bh. državljana od 89% u 2015. godini u odnosu na prethodnu godinu, da bi u 2017. godini došlo do ponovno značajnog skoka za 156% i iznosio je 379 bh. državljana. Nakon toga slijedi kontinuirani pad da bi u 2020. godini taj pad iznosio 69% u odnosu na prethodnu godinu.

Tabela 18. Broj državljana BiH koji su se dobrovoljno vratili uz pomoć IOM-a

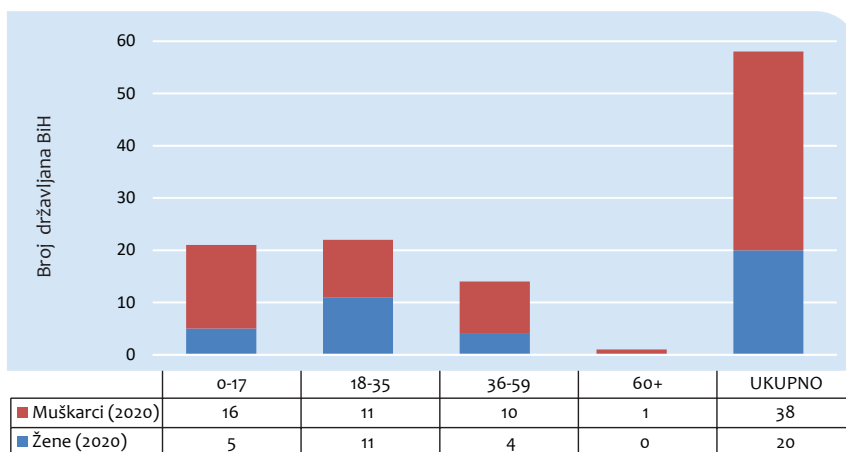
Red. br.	DRŽAVA	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Ukupno
1.	Njemačka	-	-	-	-	-	-	346	193	166	43	748
2.	Holandija	-	16	61	25	59	114	12	2	14	5	308
3.	Švajcarska	33	28	34	7	11	10	4	7	4	5	143
4.	Belgija	20	5	41	29	13	5	10	8	2	5	138
5.	Austrija	-	1	13	-	101	-	-	-	-	-	115
6.	Finska	4	19	25	5	1	16	2	-	-	-	72
7.	Kanada	-	18	24	24	-	-	-	-	-	-	66
8.	Norveška	7	-	7	5	10	1	1	-	1	-	32
9.	Slovenija	-	-	1	5	1	-	2	1	2	-	12
10.	Italija	-	-	3	1	-	-	-	3	-	-	7
11.	Mađarska	1	1	-	1	-	-	2	1	-	-	6
12.	Egipat	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6
13.	Luksemburg	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	2
14.	Bugarska	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1
15.	V. Britanija	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1
16.	Albanija	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1
17.	Slovačka	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1
18.	Kosovo*	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
19.	Švedska	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
	Ukupno	71	88	209	104	197	148	379	217	190	58	1.661

Analizirajući podatke po zemljama iz kojih su se državljani BiH dobrovoljno vratili u Bosnu i Hercegovinu uz pomoć IOM-a, u periodu od 2011. do 2020. godine, uočava se da je najveći broj povratka realizovan iz Njemačke (45%), Holandije (19%), Švajcarske (9%), a zatim Belgije (8%) i Austrije (7%), dok je navedeni povratak iz svih ostalih zemalja iznosio 12%. Najveći povratak državljana BiH u 2020. godini je bio iz Njemačke i iznosio je 43 osobe (74%).

Grafički prikaz broja dobrovoljno vraćenih državljana BiH od 2011. do 2020. godine po zemljama iz kojih su se vratili



Grafički prikaz broja bh. državljana koji su se vratili u BiH uz asistenciju IOM-a u 2020. godini prema dobi i polu



U 2020. godini 58 bh. državljana se dobrovoljno vratilo u BiH, od toga 38 osoba muškog pola i 20 osoba ženskog pola. Najveći broj korisnika ovog programa bilo je u dobi manjoj od 35 godina starosti (74%).

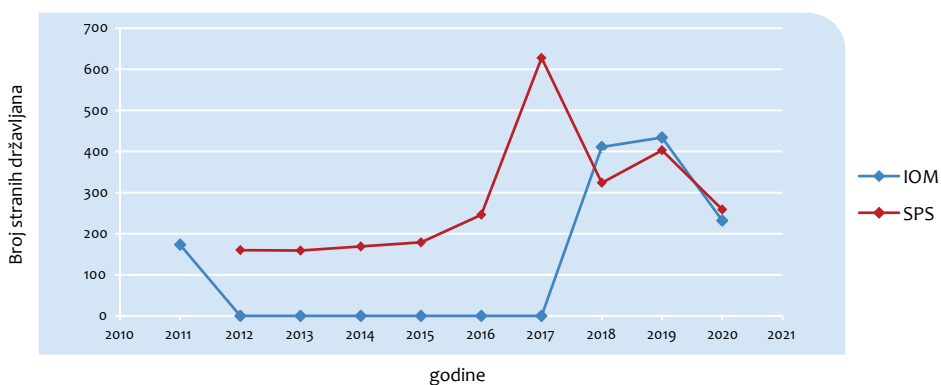
5.2. Dobrovoljni povratak stranaca iz BiH u zemlje porijekla uz pomoć IOM-a i Službe za poslove sa strancima (SPS)

Zakonodavstvo u oblasti imigracija i azila u svim upravnim postupcima kada se rješavaju statusna pitanja stranaca u BiH, u slučajevima kad stranac treba da napusti BiH, ostavlja rok za dobrovoljno izvršenje rješenja. U slučajevima kad stranac želi dobrovoljno napustiti BiH, ali nema sredstava za povratak može da koristi pomoć IOM-a i da realizuje svoj povratak po programu „Pomoć pri dobrovoljnom povratku neregularnih migranata“ (u daljem tekstu -AVR) koji implementira IOM.

Tabela 19. Ukupan broj stranaca koji su se vratili iz BiH uz asistenciju IOM-a i SPS-a od 2011. do 2020. godine

Godine	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	UKUPNO
IOM	173	-	-	-	-	-	-	411	434	232	1.250
SPS	-	160	159	169	179	246	628	324	403	259	2.527

Grafički prikaz broja stranaca koji su se vratili iz BiH uz asistenciju IOM-a i SPS-a od 2011. do 2020. godine



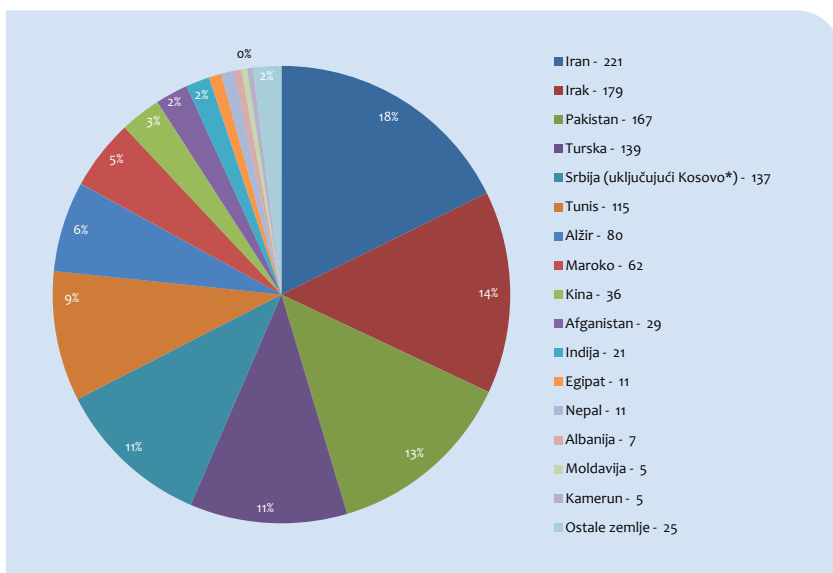
Po programima IOM-a u periodu od 2011. godine do 2020. godine dobrovoljno je vraćeno 1.250 stranih državljana iz BiH u zemlje porijekla. Prema prezentovanim podacima u 2011. godini su vraćena 173 stranca iz BiH. Nakon toga zbog nedostatka finansijskih sredstava IOM u narednih šest godina nije organizovao nijedan dobrovoljni povratak iz BiH putem AVR programa. U 2018. godini IOM je putem AVR programa finansirao dobrovoljni povratak iz BiH za 411 stranih državljana, u 2019. godini za 434 stranca, a u 2020. godini za 232 stranca.

Kad se analizira povratak u 2020. godini u organizaciji IOM-a uočava se znatan povratak državljana Pakistana, Maroka, Iraka, Afganistana, Tunisa i Alžira.

Tabela 20. Povratak stranaca iz BiH po AVR programu po godinama i državama povratka uz asistenciju IOM-a

R.Br.	DRŽAVA	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Ukupno
1.	Iran	-	-	-	-	-	-	-	140	77	4	221
2.	Irak	-	-	-	-	-	-	-	74	82	23	179
3.	Pakistan	-	-	-	-	-	-	-	13	52	102	167
4.	Turska	23	-	-	-	-	-	-	105	10	1	139
5.	Srbija (uključujući Kosovo*)	135	-	-	-	-	-	-	1	1	-	137
6.	Tunis	2	-	-	-	-	-	-	25	73	15	115
7.	Alžir	2	-	-	-	-	-	-	12	56	10	80
8.	Maroko	-	-	-	-	-	-	-	4	22	36	62
9.	Kina	-	-	-	-	-	-	-	16	20	-	36
10.	Afganistan	-	-	-	-	-	-	-	6	6	17	29
11.	Indija	-	-	-	-	-	-	-	2	15	4	21
12.	Egipat	-	-	-	-	-	-	-	-	6	5	11
13.	Nepal	-	-	-	-	-	-	-	-	3	8	11
14.	Albanija	4	-	-	-	-	-	-	3	-	-	7
15.	Moldavija	2	-	-	-	-	-	-	1	2	-	5
16.	Kamerun	1	-	-	-	-	-	-	4	-	-	5
17.	Jordan	1	-	-	-	-	-	-	1	2	1	5
18.	Azerbejdžan	-	-	-	-	-	-	-	2	1	-	3
19.	Bangladeš	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	3
20.	Libanon	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2
21.	Etiopija	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	2
22.	Ukrajina	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
23.	Ruska Federacija	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
24.	Crna Gora	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
25.	Kuba	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1
26.	Filipini	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
27.	Gana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
28.	Gvineja	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
29.	Poljska	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
30.	Komori	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
31.	Palestina	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
	Ukupno	173	0	0	0	0	0	0	411	434	232	1.250

Grafički prikaz broja vraćenih stranaca iz BiH od 2011. do 2020. godine po zemljama u koje su vraćeni uz asistenciju IOM-a



Uz činjenicu da od 2012. do 2017. godine nije bilo AVR programa za povratak stranaca iz BiH uz pomoć IOM-a, važno je naglasiti da je Služba za poslove sa strancima organizovala dobrovoljni povratak. Od 2012. do 2017. godine Služba za poslove sa strancima je organizovala i izvršavala samostalni dobrovoljni povratak stranaca kroz implementaciju projekta „Prevencija ilegalnih migracija u BiH i regionu i dobrovoljni povratak ilegalnih migranata“, finansiran od strane Vlade Švajcarske Konfederacije i Vlade Lihtenštajna posredstvom Švajcarske agencije za razvoj i saradnju (SDC).

U organizaciji Službe za poslove sa strancima od 2012. do 2020. godine je vraćeno ukupno 2.527 stranaca.

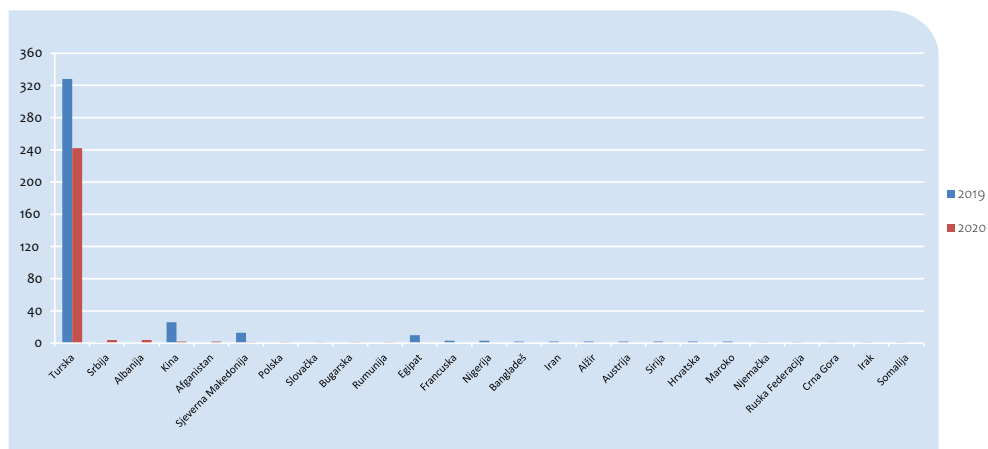
U 2017. godini Služba za poslove sa strancima je organizovala povratak za ukupno 628 stranaca što je za 155,28% više nego u 2016. godini. Od navedenih 628 stranaca, 361 stranac je vraćen kroz projekat finansiran od strane Vlade Švajcarske Konfederacije i Vlade Lihtenštajna posredstvom Švajcarske agencije za razvoj i saradnju (SDC), dok je 267 stranaca vraćeno uz samostalnu asistenciju Službe za poslove sa strancima. Glavni razlog za izlazak iz Bosne i Hercegovine je donošenje rješenja o protjerivanju.

U 2019. godini Služba za poslove sa strancima je organizovala i izvršila samostalni dobrovoljni povratak za 403 osobe da bi u 2020. godini taj broj bio smanjen za 35,73% i iznosio je 259 osoba.

Tabela 21. Broj dobrovoljnih povratka stranaca iz BiH u organizaciji Službe za poslove sa strancima u 2019. i 2020. godini razvrstan po državama

R.br.	Država	2019	2020
1.	Turska	328	242
2.	Srbija	1	4
3.	Albanija	-	4
4.	Kina	26	2
5.	Afganistan	-	2
6.	Sjeverna Makedonija	13	1
7.	Polska	-	1
8.	Slovačka	-	1
9.	Bugarska	-	1
10.	Rumunija	-	1
11.	Egipat	10	-
12.	Francuska	3	-
13.	Nigerija	3	-
14.	Bangladeš	2	-
15.	Iran	2	-
16.	Alžir	2	-
17.	Austrija	2	-
18.	Sirija	2	-
19.	Hrvatska	2	-
20.	Maroko	2	-
21.	Njemačka	1	-
22.	Ruska Federacija	1	-
23.	Crna Gora	1	-
24.	Irak	1	-
25.	Somalija	1	-
	Ukupno	403	259

Grafički prikaz broja dobrovoljnih povratka stranaca iz BiH u organizaciji Službe za poslove sa strancima u 2019. i 2020. godini



5.3. Povratak po sporazumima o readmisiji

Sporazumi o readmisiji su sporazumi koji olakšavaju i ubrzavaju povratak državljana ugovornih strana koji borave bez dozvola boravka u drugoj ugovornoj strani, kao i državljana trećih zemalja ili osoba bez državljanstva koje su ilegalno sa teritorije jedne ugovorne strane direktno otišle na teritoriju druge ugovorne strane.

Realizacija sporazuma o readmisiji u dijelu prihvata državljana BiH, odnosno provjere identiteta i državljanstva vrši se preko Ministarstva sigurnosti – Sektor za imigraciju, a u dijelu prihvata državljana trećih zemalja i osoba bez državljanstva kao i povratak iz BiH realizaciju provodi Služba za poslove sa strancima.

5.3.1. Prihvat i predaja po sporazumima o readmisiji

Po svim sporazumima o readmisiji posredstvom Ministarstva sigurnosti – Sektora za imigraciju, koji je nadležan za realizaciju sporazuma u dijelu prihvata državljana BiH, u 2020. godini obrađen je prihvat za 541 osobu. Nakon provjere identiteta i državljanstva BiH ili postupanja u skladu sa članom 6. Sporazuma između Bosne i Hercegovine i Evropske zajednice o readmisiji lica koja borave bez dozvole, prihvat je odobren za 310 osoba koje su bile državljani BiH što čini smanjenje od 34,60% u odnosu na 2019. godinu kada je odobren prihvat za 474 osobe. Od odobrenih zahtijeva za 310 osoba, 231 osoba se odnosi na redovne zahtjeve za readmisiju, a 79 osoba se odnose na readmisiju u skladu sa članom 6. Sporazuma između Bosne i Hercegovine i Evropske zajednice o readmisiji lica koja borave bez dozvole. Također je za 231 osobu odbijen prihvat jer iste nisu bili državljani BiH. Najveći broj prihvata državljana BiH u 2020. godini je realizovan iz SR Njemačke (56,13%).

Tabela 22. Prihvat državljana BiH u 2019. i 2020. godini po osnovu zahtjeva za readmisiju

R.br.	Država	2019	2020
1.	Njemačka	227	174
2.	Francuska	77	43
3.	Austrija	62	42
4.	Holandija	30	10
5.	Švajcarska	20	10
6.	Belgija	13	8
7.	Italija	13	8
8.	Slovenija	4	4
9.	Švedska	18	3
10.	Crna Gora	3	3
11.	Hrvatska	3	2
12.	Luksemburg	1	2
13.	Srbija	-	1
14.	Španija	2	-
15.	Norveška	1	-
	Ukupno	474	310

Prezentovani podaci pokazuju da je po osnovu sporazuma o readmisiji u kojima je provjeru identiteta i državljanstva BiH vršio Sektor za imigraciju Ministarstva sigurnosti BiH ili postupao u skladu sa članom 6. Sporazuma između Bosne i Hercegovine i Evropske zajednice o readmisiji lica koja borave bez dozvole, odobren prihvat za 310 državljana BiH. Također je evidentirano u Analizi rada Granične policije BiH za 2020. godinu¹⁰ da je tokom 2020. godine vraćeno 414 državljana BiH iz zemalja sa kojima BiH ima potpisane sporazume o readmisiji.

¹⁰ Granična policija BiH, „Analiza rada Granične policije BiH za 2020. godinu“ Sarajevo, januar 2021. godine, str. 22.

Uparednom analizom podataka iz raspoloživih izvora je evidentno da su 104 osobe direktno vraćene Graničnoj policiji BiH bez prethodne najave Sektoru za imigraciju Ministarstva sigurnosti BiH.

Prema godišnjem izvještaju Službe za poslove sa strancima po osnovu sporazuma o readmisiji u 2020. godini ukupno je prihvaćeno 330 stranaca i svi su po osnovu Sporazuma između Vijeća ministara Bosne i Hercegovine i Vlade Republike Hrvatske o vraćanju i prihvaćanju lica čiji je ulazak i boravak nezakonit.¹¹

Što se tiče predaje lica u 2020. godini, prema podacima Službe za poslove sa strancima, po osnovu sporazuma o readmisiji, ukupno je predato 195 stranaca, od čega su 139 stranaca predata po osnovu Sporazuma između Vijeća ministara BiH i Vlade Republike Srbije o vraćanju i prihvaćanju lica čiji je ulazak i boravak nezakonit, 53 stranaca po osnovu Sporazuma između Vijeća ministara BiH i Vlade Republike Crne Gore o vraćanju i prihvaćanju lica čiji je ulazak ili boravak nezakonit i 3 stranaca po osnovu Sporazuma između Vijeća ministara BiH i Vlade Republike Hrvatske o vraćanju i prihvaćanju lica čiji je ulazak ili boravak nezakonit.¹²

5.3.2. Prihvat po sporazumu o readmisiji sa Republikom Hrvatskom

Sporazum o readmisiji po kojem BiH kontinuirano prima najviše osoba je Sporazum sa Republikom Hrvatskom, bilo da se radi o državljanima BiH koji borave bez dozvola boravka u Republici Hrvatskoj ili su „po istom osnovu“ vraćeni iz drugih zemalja u Republiku Hrvatsku, kao i državljanima trećih zemalja ili osobama bez državljanstva koje su ilegalno sa teritorije Bosne i Hercegovine otišle u Republiku Hrvatsku.

Sporazum o readmisiji sa Republikom Hrvatskom je jedan od parametara koji se koristi za praćenje ilegalnih migracija, prvenstveno u domenu prihvata državljana trećih zemalja koji su preko teritorije BiH bilo na osnovu legalnog ili ilegalnog ulaska u BiH ilegalno izašli prema Republici Hrvatskoj, odnosno zemljama zapadne Evrope. U cilju prezentovanja navedenog parametra, prema podacima Granične policije BiH i Službe za poslove sa strancima, prikazujemo prihvat u BiH državljana trećih zemalja po navedenom sporazumu sa Republikom Hrvatskom.

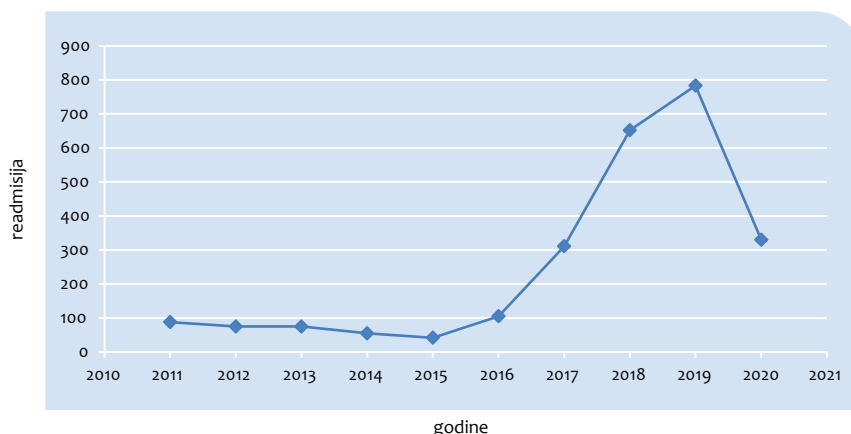
Tabela 23. Prihvat državljana trećih zemalja po Sporazumu o readmisiji sa Republikom Hrvatskom

Godine	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Prihvat osoba u BiH	88	75	75	55	42	105	311	652	783	330

¹¹ Služba za poslove sa strancima BiH, „Izveštaj o radu Službe za poslove sa strancima za 2020. godinu“ Sarajevo, januar 2021.

¹² Služba za poslove sa strancima BiH, „Izveštaj o radu Službe za poslove sa strancima za 2020. godinu“ Sarajevo, januar 2021.

Grafički prikaz broja državljana trećih zemalja prihvaćenih u BiH po Sporazumu sa Republikom Hrvatskom



Analizirajući trend prihvaćanja državljana trećih zemalja po Sporazumu o readmisiji sa Republikom Hrvatskom uočava se konstantno opadajući trend od 2011. do 2015. godine, da bi poslije tog perioda došlo do konstantnog rastućeg trenda. U periodu od 2016. do 2019. godine ovaj broj se značajno povećao što je posljedica migrantskih kretanja u regionu, da bi u 2020. godini došlo do značajnog pada od 58%.

Do 2015. godine za ovu vrstu podataka su korišteni izvještaji Granične policije BiH, dok je izvor podataka za posljednjih pet godina Služba za poslove sa strancima.

Prema podacima Službe za poslove sa strancima broj prihvaćenih stranaca u 2019. godini je iznosio 783 stranca i svi su po osnovu Sporazuma između Vijeća ministara Bosne i Hercegovine i Vlade Republike Hrvatske o vraćanju i prihvaćanju lica čiji je ulazak i boravak nezakonit.¹³

Što se tiče 2020. godine prema podacima Službe za poslove sa strancima broj prihvaćenih stranaca je iznosio 330 stranaca i svi su po osnovu Sporazuma između Vijeća ministara Bosne i Hercegovine i Vlade Republike Hrvatske o vraćanju i prihvaćanju lica čiji je ulazak i boravak nezakonit.¹⁴

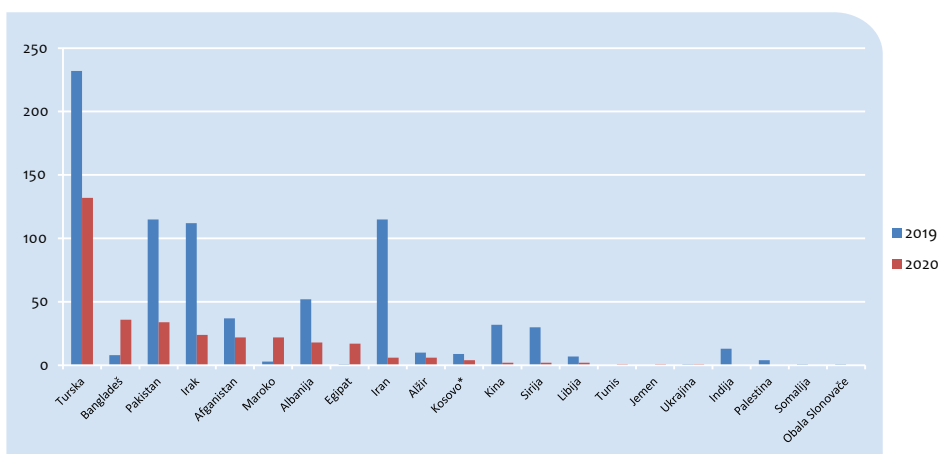
¹³ Služba za poslove sa strancima BiH, „Izveštaj o radu Službe za poslove sa strancima za 2019. godinu“ Sarajevo, januar 2020.

¹⁴ Služba za poslove sa strancima BiH, „Izveštaj o radu Službe za poslove sa strancima za 2020. godinu“ Sarajevo, januar 2021.

Tabela 24. Prihvat državljana trećih zemalja po Sporazumu o readmisiji sa Republikom Hrvatskom za 2019. i 2020. godinu

R.br.	Država	2019	2020	%
1.	Turska	232	132	-43,10%
2.	Bangladeš	8	36	350,00%
3.	Pakistan	115	34	-70,43%
4.	Irak	112	24	-78,57%
5.	Afganistan	37	22	-40,54%
6.	Maroko	3	22	633,33%
7.	Albanija	52	18	-68,38%
8.	Egipat	1	17	1.600,00%
9.	Iran	115	6	-94,78%
10.	Alžir	10	6	-40,00%
11.	Kosovo*	9	4	-55,55%
12.	Kina	32	2	-93,75%
13.	Sirija	30	2	-93,33%
14.	Libija	7	2	-71,43%
15.	Tunis	-	1	-
16.	Jemen	-	1	-
17.	Ukrajina	1	1	0,00%
18.	Indija	13	-	-100,00%
19.	Palestina	4	-	-100,00%
20.	Somalija	1	-	-100,00%
21.	Obala Slonovače	1	-	-100,00%
	Ukupno	783	330	-57,85%

Grafički prikaz prihvaćanja državljana trećih zemalja u BiH po Sporazumu sa R. Hrvatskom za 2019. i 2020. godinu



Analizom podataka uočava se u 2020. godini značajno povećanje prihvaćanja u BiH po sporazumu o readmisiji sa Republikom Hrvatskom državljana Bangladeša, Maroka i Egipta, te smanjenje broja prihvaćanja državljana Irana, Iraka, Pakistana, Turske, Albanije i Afganistana. Prikazani statistički podaci o prihvaćanju i predaji stranih državljana ukazuju da je BiH još uvijek tranzitno područje sa teritorije Srbije i Crne Gore ka Republici Hrvatskoj.

5.4. Samostalan dobrovoljni povratak stranaca iz BiH

Samostalan dobrovoljni povratak stranaca iz BiH u proteklom periodu prezentiran je posredstvom podataka koje vodi Služba za poslove sa strancima pod nazivom „stranci koji su samostalno napustili BiH u roku ostavljenom za dobrovoljno napuštanje“, u kojim su prikazani podaci o svim strancima kojima je Služba za poslove sa strancima rješenjem naložila napuštanje teritorije BiH i/ili ostavila rok za dobrovoljno napuštanje teritorije BiH i koji su se u ostavljenom roku za dobrovoljno napuštanje BiH vratili u zemlju porijekla.

Prema podacima Službe za poslove sa strancima, broj stranih državljana koji su samostalno napustili BiH u roku ostavljenom za dobrovoljno napuštanje BiH u 2019. godini je iznosio 1.207 osoba, a u 2020. godini taj broj je iznosio 1.192 osobe, što predstavlja smanjenje za 1,24%.

Tabela 25. Broj stranih državljana koji su samostalno napustili BiH u roku ostavljenom za dobrovoljno napuštanje u 2019. i 2020. godini

R.br.	Država	2019	2020
1.	Turska	158	298
2.	Pakistan	69	161
3.	Srbija	171	130
4.	Maroko	25	71
5.	Afganistan	19	56
6.	Irak	72	35
7.	Hrvatska	29	28
8.	Albanija	36	25
9.	Crna Gora	38	24
10.	Bangladeš	7	24
11.	Tunis	67	21
12.	Alžir	56	18
13.	Kina	28	18
14.	Italija	15	18
15.	Iran	59	17
16.	Egipat	8	17
17.	SAD	19	16
18.	Kuvajt	8	16
19.	Njemačka	19	13
20.	Sjeverna Makedonija	25	12
21.	Sirija	22	11
22.	Nepal	4	10
23.	Malezija	13	9
24.	Austrija	6	9
25.	Slovenija	10	8
26.	Jordan	8	8
27.	Španija	5	8
28.	Libija	18	7
29.	Indija	19	6
30.	Velika Britanija	4	6
31.	Holandija	2	6
32.	Saudijska Arabija	13	5
33.	Jemen	11	5
34.	Poljska	7	5
35.	UA Emirati	-	5
36.	Palestina	12	4
37.	Rumunija	8	4
38.	Kosovo*	34	3
39.	Filipini	8	3
40.	Bugarska	6	3
41.	Ruska Federacija	5	3
42.	Mađarska	3	3
43.	Francuska	2	3
44.	Gana	-	3
45.	Slovačka	-	3
46.	Ukrajina	7	2
47.	Izrael	4	2
48.	Nigerija	4	2
49.	Češka Republika	3	2
50.	Švedska	3	2
51.	Brazil	2	2
52.	Indonezija	2	2
53.	Libanon	1	2
54.	Katar	-	2
55.	Tanzanija	-	2
56.	Argentina	3	1
57.	Belgija	2	1
58.	Moldavija	2	1
59.	Kanada	1	1
60.	Venecuela	1	1
61.	Antigva i Barbuda	-	1
62.	Čile	-	1
63.	Eritreja	-	1
64.	Etiopija	-	1
65.	Gvineja	-	1
66.	Koreja, Republika	-	1
67.	Komori	-	1
68.	Novi Zeland	-	1
69.	Tadžikistan	-	1
70.	Švajcarska	5	-
71.	Armenija	3	-
72.	Australija	2	-
73.	Ekvatorijalna Gvineja	2	-
74.	Finska	2	-
75.	Portugal	2	-
76.	Šri Lanka	2	-
77.	Azerbejdžan	1	-
78.	Bjelorusija	1	-
79.	Ekvador	1	-
80.	Grčka	1	-
81.	Kolumbija	1	-
82.	Norveška	1	-
	Ukupno	1.207	1.192

Evidentno je povećanje broja povratka državljana Turske, Pakistana, Maroka i Afganistana i smanjenje broja povratka državljana Srbije, Iraka, Tunisa, Alžira i Irana.

6. Međunarodna zaštita (azil)

Zahtjeve za azil u BiH, do 30.06.2004. godine, zaprimao je i rješavao UNHCR u skladu sa svojim mandatom i procedurama UNHCR-a. Institucije BiH su 01.07.2004. godine preuzele vođenje postupka po zahtjevu za međunarodnu zaštitu (azil) u BiH. Zaprimanje zahtjeva za azil u BiH provodi se u skladu sa zakonodavstvom i procedurama BiH.

Prema trenutno važećem Zakonu o azilu („Sl. Glasnik BiH“, broj 11/16 i 16/16) organ koji u prvom stepenu rješava po zahtjevima za azil je Ministarstvo sigurnosti BiH – Sektor za azil. Organ koji rješava po tužbama izjavljenim na prvostepena rješenja u ovom postupku je Sud BiH. Stranci su, prema Zakonu o azilu, zaštićeni principom zabrane vraćanja „non-refoulement“ od povratka u zemlju gdje postoji stvarni rizik da će biti podvrgnuti smrtnoj kazni ili pogubljenju, mučenju, nehumanom ili ponižavajućem postupanju ili kažnjavanju. U postupku po zahtjevima za azil se, prije svega, ispituje osnovanost razloga za dodjelu izbjegličkog statusa u BiH podnosiocu zahtjeva za koga postoje ozbiljni razlozi za vjerovanje da će se povratkom u zemlju porijekla ili zemlju uobičajenog mjesta boravka suočiti sa stvarnim rizikom od progona zbog rase, vjere, nacije, političkog mišljenja ili pripadnosti određenoj društvenoj grupi. Dalje se, u postupku po zahtjevu za azil u BiH, posebna pažnja poklanja ispitivanju postojanja razloga za poštivanje principa zabrane vraćanja „non-refoulement“ u kontekstu dodjele dopunske zaštite, supsidijarne zaštite. Uslove za dodjelu supsidijarne zaštite strancu ispituje Ministarstvo sigurnosti - Sektor za azil u postupku azila, nakon što utvrdi da stranac ne ispunjava uslove za dodjelu izbjegličkog statusa. S tim u vezi, supsidijarna zaštita odobrava se strancu koji ne ispunjava uslove za odobrenje statusa izbjeglice ako postoje ozbiljni razlozi za vjerovanje da će se povratkom u zemlju porijekla ili zemlju uobičajenog mjesta boravka suočiti sa stvarnim rizikom od teške povrede ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Ukoliko strancu nije odobren izbjeglički status ni supsidijarna zaštita zbog primjene klauzula isključenja ali se u postupku azila utvrdi da postoji ozbiljan rizik da će vraćanjem ili prisilnim udaljenjem u drugu zemlju biti podvrgnut smrtnoj kazni ili pogubljenju, mučenju ili drugom nečovječnom ili ponižavajućem postupanju ili kažnjavanju, strancu se dozvoljava ostanak u BiH u skladu sa Zakonom o strancima, kojim se reguliše oblast kretanja i boravka stranaca.

Odluke po zahtjevu za azil koje donosi Ministarstvo sigurnosti - Sektor za azil, kao prvostepeni organ, mogu biti:

- a) usvaja se zahtjev i priznaje status izbjeglice;
- b) usvaja se zahtjev i priznaje status supsidijarne zaštite;
- c) odbija se zahtjev i određuje rok za dobrovoljno napuštanje BiH;
- d) odbija se zahtjev i utvrđuje da tražitelj azila ne može biti udaljen iz BiH iz razloga propisanih principom zabrane vraćanja iz člana 6. (2) Zakona o azilu;
- e) postupak po zahtjevu za azil se obustavlja i određuje rok za dobrovoljno napuštanje BiH ili

f) odbacuje se zahtjev za azil i određuje rok za dobrovoljno napuštanje BiH.

U cilju definisanja trenda u oblasti azila prezentujemo podatke o podnesenim zahtjevima za azil u periodu od 2011. godine do 2020. godine. U posmatranom periodu zahtjevi za azil u BiH podnošeni su Ministarstvu sigurnosti – Sektoru za azil.

Nadležni organi BiH su od 01.01.2011. godine do 31.12.2020. godine zaprimili 2.079 zahtjeva za azil. Po osnovu 2.079 zahtjeva, azil u BiH je zatražilo 3.346 osoba. U navedenom periodu Ministarstvo sigurnosti BiH - Sektor za azil odobrio je izbjeglički status za 11 osoba, dok je za 162 osobe odobrena supsidijarna zaštita.

Tabela 26. Broj osoba koje su zatražile azil u BiH od 2011. do 2020. godine

Godine	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Ukupno
Broj osoba	46	53	100	45	46	79	381	1.568	784	244	3.346

Tabela 26a. Broj osoba kojima je priznat izbjeglički status u BiH od 2011. do 2020. godine

Godine	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Ukupno
Broj osoba	-	-	2	5	-	-	-	-	3	1	11

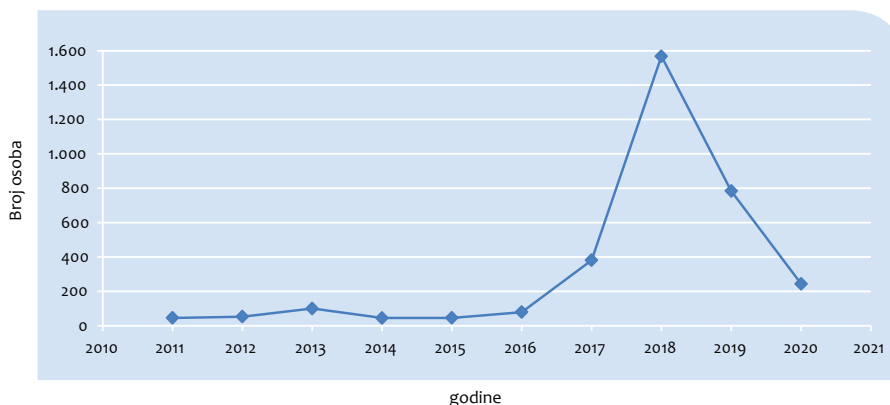
U posmatranom periodu, od ukupnog broja priznatih izbjeglica, 4 osobe su iz Sirijske Arapske Republike, 3 iz Irana i po jedna osoba iz Kameruna, Pakistana, Crne Gore i Mijanmara.

Tabela 26b. Broj osoba kojima je priznata supsidijarna zaštita u BiH od 2011. do 2020. godine

Godine	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Ukupno
Broj osoba	-	25	28	8	5	6	8	11	41	30	162

U posmatranom periodu, od ukupnog broja osoba sa priznatom supsidijarnom zaštitom, 82 osobe su iz Sirijske Arapske Republike, 57 iz Turske, 6 iz Iraka, 6 iz Jemena, 4 iz Azerbejdžana, 3 iz Eritreje, te po jedna iz Egipta, Palestine, Pakistana i Somalije.

Grafički prikaz broja osoba koje su zatražile azil u BiH od 2011. do 2020. godine



Analizom grafičkog prikaza može se vidjeti da od 2011. do 2016. godine dolazi do ujednačenog broja osoba koje su zatražile azil u BiH.

Obzirom da se Bosna i Hercegovina u 2018. godini suočila sa višestrukim povećanjem broja osoba koje su iskazale namjeru za podnošenjem zahtjeva za azil došlo je i do značajnog povećanja broja tražilaca azila u odnosu na prethodnu godinu od 311%. U 2020. godini dolazi do smanjenja broja tražilaca azila u odnosu na 2019. godinu za 69% i taj broj je iznosio 244 osobe.

Nakon ulaska u BiH, preko granice sa Srbijom i Crnom Gorom, najveći broj migranata se direktno pojavljuju u terenskim centrima Službe za poslove sa strancima kako bi izrazili namjeru za podnošenje zahtjeva za azil u BiH. Od ukupno 16.190 evidentirana stranca namjeru za podnošenje zahtjeva za azil u BiH u 2020. godini iskazalo je 15.170 osoba.

Osobi koja je iskazala namjeru za podnošenja zahtjeva za azil izdaje se potvrda o iskazanoj namjeri za podnošenje zahtjeva za azil sa rokom trajanja od 14 dana, kao rokom koji je predviđen Zakonom o azilu koji se primjenjuje u situacijama velikog broja istovremeno iskazanih namjera. U navedenom roku stranac treba podnijeti zahtjev za azil Sektoru za azil Ministarstva sigurnosti BiH. Iskazivanje namjere za podnošenje zahtjeva za azil u BiH je instrument koji omogućava pravo na boravak na teritoriji BiH u roku njene valjanosti.¹⁵

U 2020. godini zahtjev za azil u BiH su podnijele 244 osobe što čini 1,61% od ukupnog broja iskazanih namjera za podnošenje zahtjeva za azil. Najveći broj zahtjeva za azil je podnesen od strane državljanina Iraka (72), Turske (39) i Afganistana (31) što predstavlja 58,20% od ukupnog broja zahtjeva za azil. Razlika između broja iskazanih namjera za podnošenje zahtjeva za azil i stvarno podnesenih zahtjeva za azil je izravan pokazatelj zloupotrebe azilantskog sistema u BiH na način da se nezakonit boravak u BiH ozakoni iskazivanjem namjere za azil na teritoriji BiH na određeno razdoblje, a zatim koristi za nezakonit odlazak prema zemljama EU. U 2020. godini, kao i u prethodnoj godini, najveći broj zahtjeva za azil je riješen donošenjem zaključaka o obustavi postupka.¹⁶

¹⁵ Član 32. Zakona o azilu („Službeni glasnik BiH“, br. 11/16 i 16/16)

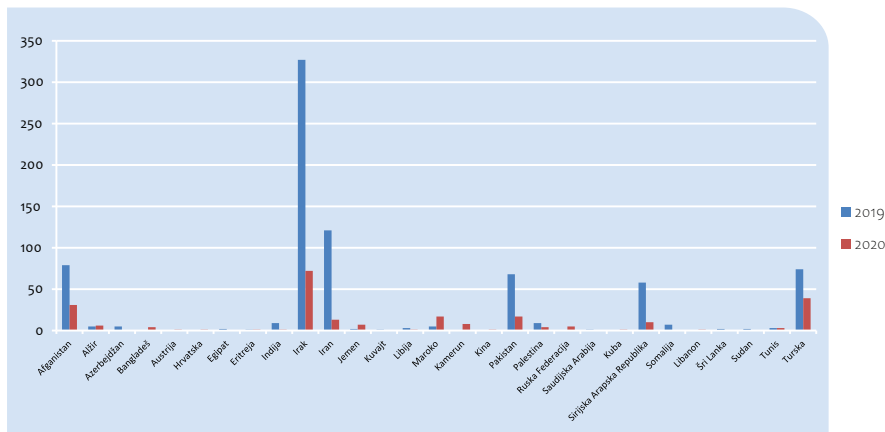
¹⁶ Član 47. Zakona o azilu („Službeni glasnik BiH“, br. 11/16 i 16/16)

U cilju analize aktuelne situacije u oblasti azila prezentujemo podatke koji se odnose na podnesene zahtjeve za azil i broj osoba obuhvaćenih tim zahtjevima u 2019. i 2020. godini.

Tabela 27. Broj zahtjeva (osoba) koje su podnijele zahtjev za azil u BiH u 2019. i 2020. godini

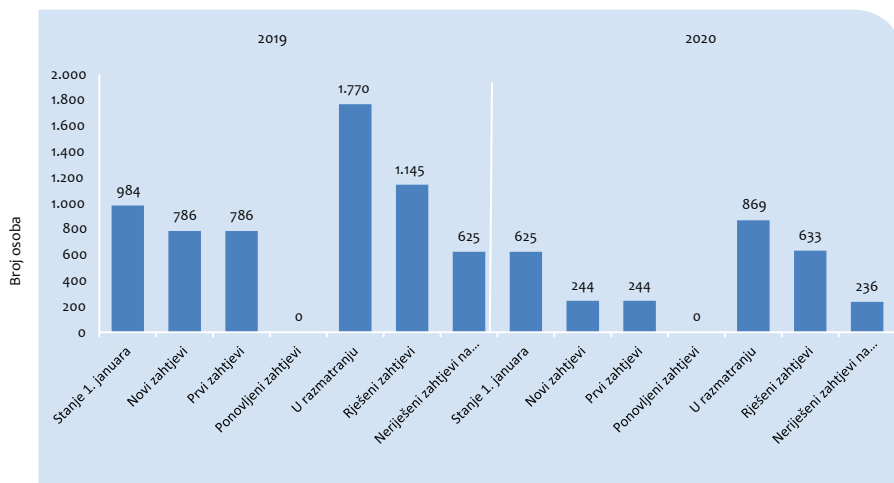
AZIL		2019		2020		%	
R.Br.	Država	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba
1.	Afganistan	38	79	20	31	-47,37%	-60,76%
2.	Alžir	5	5	6	6	20,00%	20,00%
3.	Azerbejdžan	1	5	-	-	-100,00%	-100,00%
4.	Bangladeš	-	-	1	4	-	-
5.	Austrija	-	-	1	1	-	-
6.	Hrvatska	-	-	1	1	-	-
7.	Egipat	2	2	-	-	-100,00%	-100,00%
8.	Eritreja	0	1	1	1	-	0,00%
9.	Indija	4	9	1	1	-75,00%	-88,89%
10.	Irak	97	327	18	72	-81,44%	-77,98%
11.	Iran	47	121	8	13	-82,98%	-89,26%
12.	Jemen	2	2	3	7	50,00%	250,00%
13.	Kuvajt	1	1	-	-	-100,00%	-100,00%
14.	Libija	3	3	1	1	-66,67%	-66,67%
15.	Maroko	3	5	17	17	466,67%	240,00%
16.	Kamerun	-	-	8	8	-	-
17.	Kina	-	-	1	1	-	-
18.	Pakistan	64	68	17	17	-73,44%	-75,00%
19.	Palestina	6	9	2	4	-66,67%	-55,55%
20.	Ruska Federacija	-	-	1	5	-	-
21.	Saudijska Arabija	1	1	-	-	-100,00%	-100,00%
22.	Kuba	-	-	1	1	-	-
23.	Sirijska Arapska Republika	23	58	8	10	-65,22%	-82,76%
24.	Somalija	2	7	-	-	-100,00%	-100,00%
25.	Libanon	-	-	1	1	-	-
26.	Šri Lanka	1	2	-	-	-100,00%	-100,00%
27.	Sudan	1	2	-	-	-100,00%	-100,00%
28.	Tunis	2	3	2	3	0,00%	0,00%
29.	Turska	30	74	19	39	-36,67%	-47,30%
	Ukupno	333	784	138	244	-58,56%	-68,88%

Grafički prikaz broja osoba koje su zatražile azil u BiH u 2019. i 2020. godini



Najveći broj tražilaca azila u BiH, u 2020. godini bili su državljani Iraka (18 zahtjeva za 72 osobe), Turske (19 zahtjeva za 39 osoba) i Afganistana (20 zahtjeva za 31 osobu).

U 2015. i 2016. godini nije bilo zahtjeva za azil podnesenih od strane maloljetnih lica bez pratnje, dok su u 2017. godini podnesena 2 zahtjeva za azil za 2 osobe iz Afganistana, koji se odnose na kategoriju maloljetnika bez pratnje, a u 2018. godini je podneseno 8 zahtjeva za azil za 8 osoba (dva iz Afganistana i dva iz Turske, te po jedan iz Alžira, Irana, Libije i Sirijske Arapske Republike). U 2019. godini podnesen je 21 zahtjev za 21 osobu (8 iz Pakistana, 7 iz Afganistana, 2 iz Sirijske Arapske Republike i po jedan iz Alžira, Iraka, Irana i Libije), dok je u 2020. godini podneseno 19 zahtjeva za 19 osoba (12 iz Afganistana, 4 iz Pakistana, 2 iz Irana i jedan iz Maroka).



U 2019. godini donesena je ukupno 581 odluka, od kojih je kod 14 zahtjeva za 29 osoba zahtjev za azil povučen, dok je u 2020. godini od 270 donesenih odluka, kod 8 zahtjeva za 22 osobe zahtjev povučen (lični odustanak).

U cilju preciznog definisanja aktuelnog stanja u oblasti azila prezentujemo, uz kratku analizu, uporedne podatke o podnesenim zahtjevima i donesenim odlukama u 2019. i 2020. godini iskazane u broju osoba koje su obuhvaćene zahtjevima.

Prema podacima Ministarstva sigurnosti - Sektora za azil u 2019. godini podnesena su ukupno 333 zahtjeva za azil u BiH za 784 osobe, uvećan za jednu novorođenu bebu, koja se rodila u 2020. godini, tako da je ukupno bilo 785 osoba. Također, broj neriješenih zahtjeva na kraju godine se uvećao za jednu osobu (jedan zahtjev) koja je 2017. godine dobila supsidijarnu zaštitu, što je prikazano u statističkim podacima za 2017. godinu, a revizijom postupka u 2020. godini dodjeljen joj je izbjeglički status. Iste godine, u razmatranju je bilo 863 zahtjeva za 1.770 osoba uzimajući u obzir i predmete koji su ostali neriješeni iz prethodnih godina (prenešeno 530 zahtjeva za 984 osobe). Tokom 2019. godine 1 zahtjev za 3 osobe je riješen dodjeljivanjem izbjegličkog statusa, zatim je priznat status supsidijarne zaštite za 41 osobu (19 zahtjeva), odbijeno je 27 zahtjeva za 35 osoba, dok je postupak obustavljen u 534 zahtjeva za 1.066 osoba. Nijedan zahtjev nije odbačen tako da je na kraju 2019. godine ostalo neriješeno 282 zahtjeva za 625 osoba.

U 2019. godini osnovni razlog za odbijanje zahtjeva za azil (25 zahtjeva za 33 osobe) je neosnovanost po članu 44. (1) a u vezi sa čl. 19. i 22. Zakona o azilu, po kome se zahtjev ne zasniva na razlozima koji predstavljaju osnovu za priznavanje izbjegličkog statusa ili statusa supsidijarne zaštite, zatim slijedi razlog označen kao neznačajne informacije/ minimalno značajne (čl.45.(1) tačka a) (2 zahtjeva za 2 osobe).

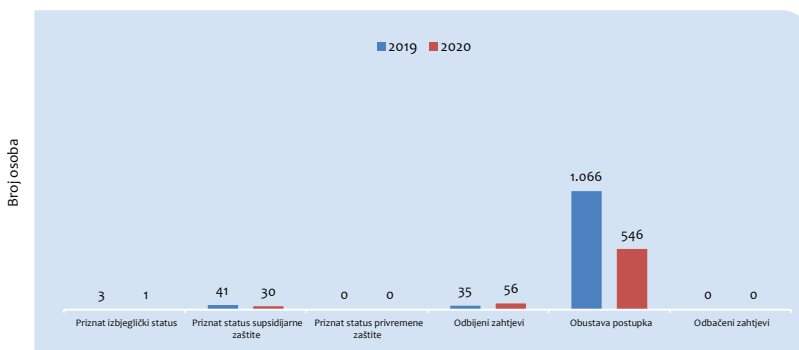
U 2019. godini obustavljeni su postupci kod 534 zahtjeva za 1.066 osoba iz sljedećih razloga: ne boravi na posljednjoj prijavljenoj adresi (354 zahtjeva za 794 osobe), tražitelj tokom postupka ne saraduje (140 zahtjeva za 208 osoba), razlozi propisani Zakonom o upravnom postupku (21 zahtjev za 30 osoba), neodazivanje na poziv za saslušanje (12 zahtjeva za 25 osoba), tražitelj u toku postupka napustio BiH (6 zahtjeva za 8 osoba) i zahtjev podnio državljanin BiH (1 zahtjev za 1 osobu).

Ukupno gledajući i analizirajući sve zahtjeve u 2019. godini, kako one koji su zaprimljeni u toj godini tako i one koji su prenešeni iz predhodnih godina, može se reći da je najviše zahtjeva za azil bilo od strane državljana Irana (24% od ukupnog broja tražilaca azila) i Iraka (22% od ukupnog broja tražilaca azila). Zatim slijede državljani Afganistana (18%), Pakistana (15%), Sirijske Arapske Republike (7% od ukupnog broja tražilaca azila) i Turske (6%). Prikaz polne i starosne strukture ukupnog broja osoba (1.770 osoba) koje su tražile azil u BiH u 2019. godini i osoba čiji su zahtjevi prenešeni iz prethodnih godina izgledao bi ovako: 636 žena (36%) i 1.134 muškarca (64%). Dobna struktura ovih lica pokazuje da je najzastupljenija dobna grupa od 18 do 35 godina (763 osobe ili 43%), zatim dobna grupa od 0 do 17 godina (620 osoba ili 35%), dobna grupa od 36 do 59 godina (366 osoba ili 21%), i na kraju dobna grupa preko 60 godina (21 osoba ili 1%).

Prema podacima Ministarstva sigurnosti - Sektora za azil u 2020. godini ukupno je podneseno 138 zahtjeva za azil u BiH za 244 osobe. Međutim, uz zahtjeve koji su ostali neriješeni iz predhodnih godina (283 zahtjeva za 625 osoba) vidi se da je Sektor za azil

u 2020. godini imao za razmatranje ukupno 421 zahtjev za 869 osoba. Sektor za azil je tokom prošle godine pozitivno riješio 13 zahtjeva za 31 osobu i to, 1 zahtjev za 1 osobu, dodjeljivanjem izbjegličkog statusa i 12 zahtjeva za 30 osoba, priznavanjem statusa supsidijarne zaštite, odbio je 40 zahtjeva za 56 osoba, dok je postupak obustavljen u 217 zahtjeva za 546 osoba. Nijedan zahtjev nije odbačen tako da je na kraju 2020. godine ostao neriješen 151 zahtjev za 236 osoba.

Pregled odluka o azilu (zbirno prikazane prvostepene odluke)



Osnovni razlog za odbijanje zahtjeva za azil (38 zahtjeva za 54 osobe) je neosnovanost po članu 44. (1) a u vezi sa čl. 19. i 22. Zakona o azilu, po kome se zahtjev ne zasniva na razlozima koji predstavljaju osnovu za priznavanje izbjegličkog statusa ili statusa supsidijarne zaštite, zatim slijedi razlog označen kao neznačajne informacije/minimalno značajne (čl.45.(1) tačka a) (1 zahtjev za 1 osobu) i odgoda mjere protjerivanja ili ekstradicije (čl.45.(1) tačka d) (1 zahtjev za 1 osobu).

U 2020. godini obustavljeni su postupci kod 217 zahtjeva za 546 osoba iz sljedećih razloga: tražitelj tokom postupka ne saraduje (140 zahtjeva za 334 osobe), ne boravi na posljednjoj prijavljenoj adresi (55 zahtjeva za 162 osobe), razlozi propisani Zakonom o upravnom postupku (8 zahtjeva za 22 osobe), neodazivanje na poziv za saslušanje (11 zahtjeva za 14 osoba) i tražitelj u toku postupka napustio BiH (3 zahtjeva za 14 osoba).

Uzimajući u obzir prenesene a neriješene zahtjeve iz prethodnih godina, kao i novozaprimljene zahtjeve, ukupno za razmatranje u 2020. godini bio je 421 zahtjev za 869 osoba. Najviše zahtjeva podneseno je od strane državljana Iraka (28% od ukupnog broja tražilaca azila), Afganistana (16%), Irana (14%), Pakistana (12%) i Turske (10%).

Prikaz polne i starosne strukture ukupnog broja osoba (869 osoba) koje su zatražile azil u BiH u 2020. godini i osoba čiji su zahtjevi prenešeni iz prethodne godine izgledao bi ovako: 313 žena (36%) i 556 muškaraca (64%). Dobna struktura ovih lica pokazuje da je najzastupljenija dobna grupa od 0 do 17 godina (347 osoba ili 40%), zatim dobna grupa od 18 do 35 godina (326 osobe ili 38%), zatim dobna grupa od 36 do 59 godina (187 osoba ili 21%) i na kraju dobna grupa preko 60 godina (9 osoba ili 1%).

Ako uzmemo u obzir samo zaprimljene zahtjeve za azil u 2020. godini (138 zahtjeva za 244 osobe) vidi se da je najviše tražilaca azila bilo iz Iraka (72 osobe), Turske (39 osoba), Afganistana (31 osoba), Maroka (17 osoba), Pakistana (17 osoba), Irana (13 osoba) i Sirijske Arapske Republike (10 osoba) što predstavlja 82% od ukupnog broja zahtjeva za azil.

Polna i starosna struktura novozaprimljenih zahtjeva u prošloj godini pokazuje da je bilo 76 žena (31%) i 168 muškaraca (69%). Najzastupljenija dobna grupa je od 18 do 35 godina (96 osoba ili 39,34%), zatim dobna grupa od 0 do 17 godina (95 osoba ili 38,93%), dobna grupa od 36 do 59 godina (51 osoba ili 20,91%), te na kraju dobna skupina preko 60 godina (2 osobe ili 0,82%).

7. Izdate radne dozvole strancima

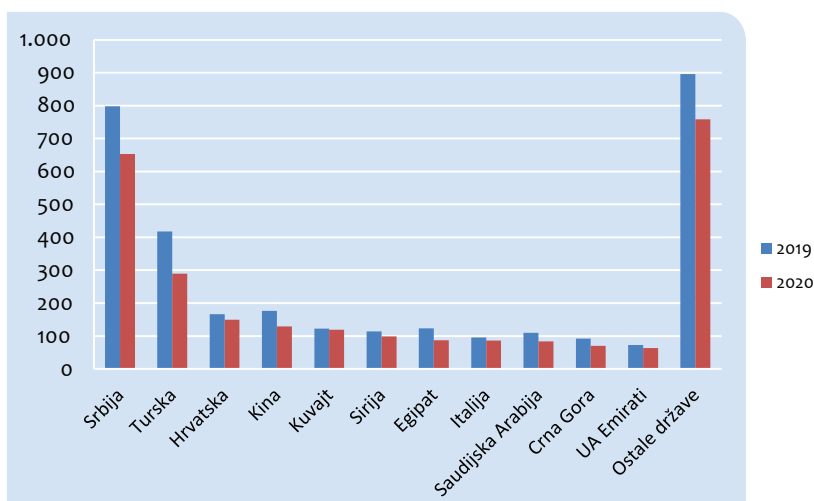
Prema podacima iz Agencije za rad i zapošljavanje BiH, a na temelju podataka pristiglih iz entitetskih zavoda za zapošljavanje i Zavoda za zapošljavanje Brčko Distrikta BiH, ukupan broj radnih dozvola koje su izdate strancima u Bosni i Hercegovini iznosio je u 2019. godini 3.183, a u 2020. godini 2.586 radnih dozvola, što predstavlja smanjenje od 18,76%. Prezentujemo podatke izdatih radnih dozvola strancima razvrstane po državljanstvima i kvalifikacijskoj strukturi stranaca.

Tabela 28. Izdate radne dozvole strancima razvrstane po državljanstvima za 2019. i 2020. godinu

R.br.	Državljanstvo	2019	2020	%
1.	Srbija	798	653	-18,17%
2.	Turska	418	289	-30,86%
3.	Hrvatska	166	149	-10,24%
4.	Kina	176	129	-26,70%
5.	Kuvajt	122	119	-2,46%
6.	Sirija	114	99	-13,16%
7.	Egipat	123	87	-29,27%
8.	Italija	95	86	-9,47%
9.	S. Arabija	110	84	-23,64%
10.	Crna Gora	92	70	-23,91%
11.	UA Emirati	73	63	-13,70%
12.	Ostale države	896	758	-15,40%
	Ukupno	3.183	2.586	-18,76%

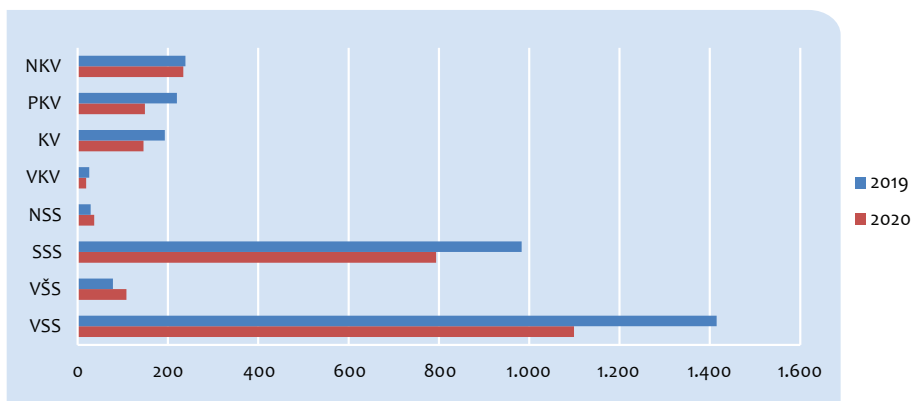
Najveći broj stranaca koji imaju radne dozvole u BiH u prošloj godini su državljani Srbije (25,25%), a nakon njih slijede državljani Turske (11,18%), Hrvatske (5,76%), Kine (4,99%) i Kuvajta (4,60%). U 2020. godini uočava se, za većinu prezentovanih zemalja, trend pada izdatih radnih dozvola u BiH u odnosu na 2019. godinu.

Izdate radne dozvole po državljanstvima



Kvalifikaciona struktura stranaca kojima su izdate radne dozvole u 2020. godini indicira da najveći broj ima visoku stručnu spremu (42%), nakon čega slijede oni sa srednjom stručnom spremom (31%), te nekvalifikovani i polukvalifikovani radnici (15%), što je skoro isti slučaj i u prethodnim godinama kada su u pitanju visoka i srednja stručna sprema.

Struktura radnih dozvola prema kvalifikacijama

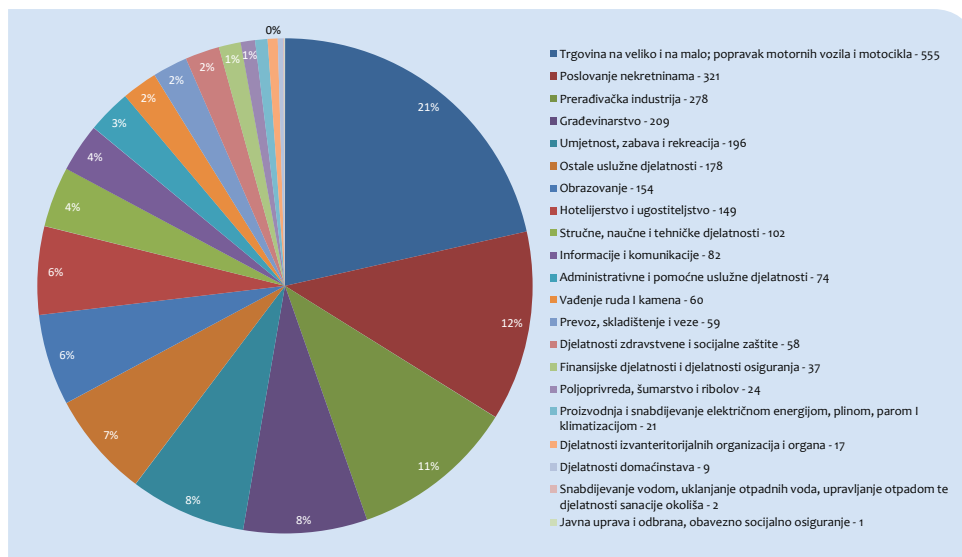


Najveći broj radnih dozvola u 2020. godini izdat je u sljedećim djelatnostima: trgovini 555 (21%), poslovanje nekretninama 321 (12%), prerađivačkoj industriji 278 (11%), građevinarstvu 209 (8%), umjetnosti 196 (8%), ostalim uslužnim djelatnostima 178 (7%), obrazovanju 154 (6%) i hotelijerstvu i ugostiteljstvu 149 (6%), što predstavlja 79% od ukupnog broja izdatih radnih dozvola

Tabela 29. Struktura radnih dozvola u 2020. godini prema djelatnostima

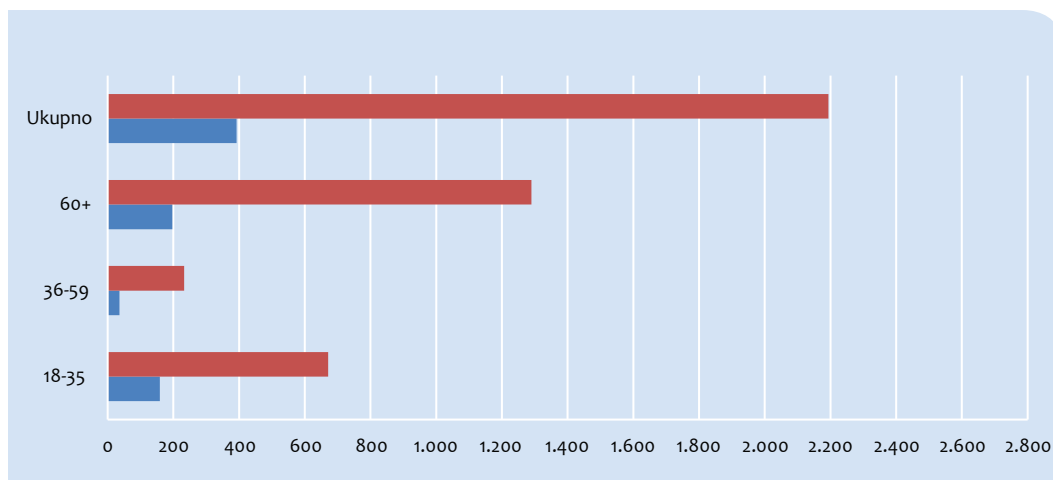
DJELATNOSTI	2020
Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikla	555
Poslovanje nekretninama	321
Prerađivačka industrija	278
Građevinarstvo	209
Umjetnost, zabava i rekreacija	196
Ostale uslužne djelatnosti	178
Obrazovanje	154
Hotelijerstvo i ugostiteljstvo	149
Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	102
Informacije i komunikacije	82
Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	74
Vađenje ruda I kamena	60
Prevoz, skladištenje i veze	59
Djelatnosti zdravstvene i socijalne zaštite	58
Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	37
Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	24
Proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom, plinom, parom I klimatizacijom	21
Djelatnosti izvanteritorijalnih organizacija i organa	17
Djelatnosti domaćinstava	9
Snabdijevanje vodom, uklanjanje otpadnih voda, upravljanje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	2
Javna uprava i odbrana, obavezno socijalno osiguranje	1
UKUPNO:	2.586

Radne dozvole po djelatnostima - 2020. godina



Od ukupnog broja u 2020. godini žene su dobile 392 (15%), a muškarci 2.194 (85%) radne dozvole, što predstavlja približno isti omjer kao i u prethodne četiri godine. Najveći broj radnih dozvola u 2020. godini, ukupno 1.290 (50%) izdato je muškarcima preko 60 godina starosti. Ovaj procenat je bio približno isti i u prethodnim godinama.

Radne dozvole prema polnoj i starosnoj strukturi - 2020. god.



	18-35	36-59	60+	Ukupno
■ muškarci	671	233	1.290	2.194
■ žene	159	36	197	392

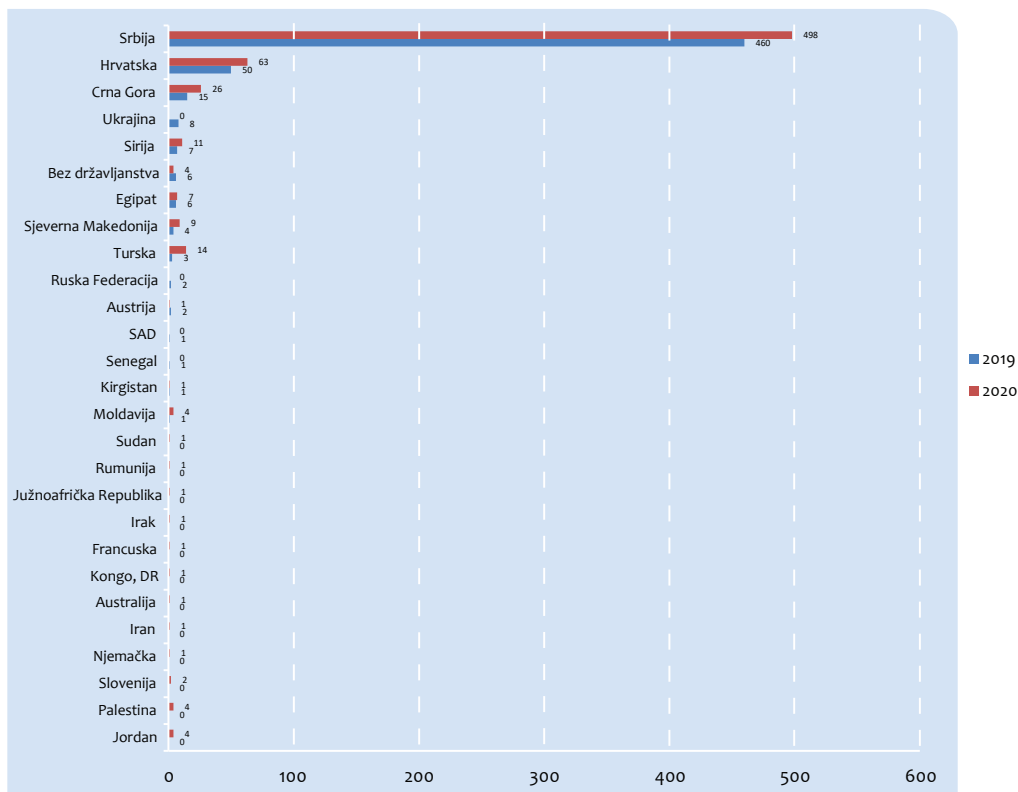
8. Sticanje državljanstva BiH

Ministarstvo civilnih poslova, koje je nadležno za izdavanje saglasnosti za sticanje državljanstva BiH, je zahtjev za dostavu podataka o osobama koje su dobile državljanstvo BiH putem naturalizacije i provedbe međudržavnih ugovora o dvojnomo državljanstvu prosljedilo nadležnim entitetskim ministarstvima. Federalno Ministarstvo unutrašnjih poslova i Ministarstvo uprave i lokalne samouprave Republike Srpske su dostavili tražene podatke, razvrstane po zemljama porijekla, polu i dobi osoba koje su stekle državljanstvo BiH u 2019. i 2020. godini. Dostavljeni podaci su analizirani i predstavljeni po godinama. Također Vijeće ministara BiH donosi Odluke o prijemu u državljanstvo Bosne i Hercegovine za lica od naročite koristi za BiH u skladu sa članom 13. Zakona o državljanstvu Bosne i Hercegovine. Za navedena lica činjenica državljanstva BiH i entitetskog državljanstva upisuju se prema mjestu njihovog prebivališta u Bosni i Hercegovini.

Tabela 30. Broj odobrenih državljanstava BiH razvrstan prema zemljama porijekla u 2019. i 2020.g.

R.br.	Prethodno državljanstvo	2019	2020
1.	Srbija	498	460
2.	Hrvatska	63	50
3.	Crna Gora	26	15
4.	Ukrajina	-	8
5.	Sirija	11	7
6.	Egipat	7	6
7.	Bez državljanstva	4	6
8.	Sjeverna Makedonija	9	4
9.	Turska	14	3
10.	Austrija	1	2
11.	Ruska Federacija	-	2
12.	Moldavija	4	1
13.	Kirgistan	1	1
14.	Senegal	-	1
15.	SAD	-	1
16.	Jordan	4	-
17.	Palestina	4	-
18.	Slovenija	2	-
19.	Njemačka	1	-
20.	Iran	1	-
21.	Australija	1	-
22.	Južnoafrička Republika	1	-
23.	Francuska	1	-
24.	Irak	1	-
25.	Kongo, DR	1	-
26.	Rumunija	1	-
27.	Sudan	1	-
	Ukupno	657	567

Državljanstva prema zemlji porijekla



Najviše državljanstava BiH u protekle dvije godine su stekli državljani Srbije (78%).

Ukupan broj stranaca koji su stekli državljanstvo BiH u 2019. godini iznosio je 657 i manji je za 9,75% u odnosu na 2018. godinu. Od tog broja po osnovu Sporazuma o dvojnog državljanstvu otpada 521 osoba.

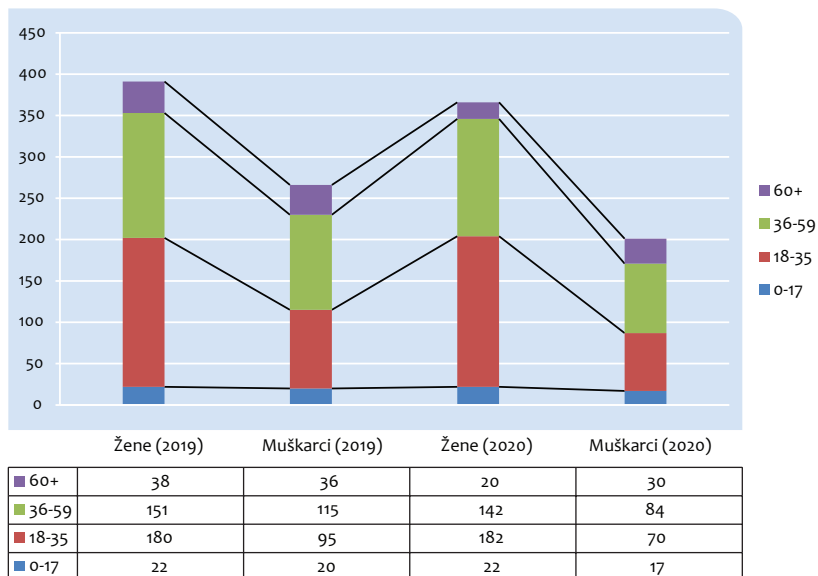
U 2019. godini državljanstvo BiH i Federacije BiH stekle su 402 osobe, od čega 15 osoba po osnovu Odluke Vijeća ministara BiH o prijemu u državljanstvo Bosne i Hercegovine za lica od naročite koristi za Bosnu i Hercegovinu, te po osnovu naturalizacije 84 osobe, po osnovu Sporazuma o dvojnog državljanstvu između Bosne i Hercegovine i Srbije 265 osoba, po osnovu Sporazuma o dvojnog državljanstvu između Bosne i Hercegovine i Hrvatske 19 osobe, te po osnovu člana 11. (a) i člana 38. Zakona o državljanstvu Bosne i Hercegovine 19 osoba, dok je državljanstvo BiH i Republike Srpske u 2019. godini steklo 255 osoba, od čega 3 osobe po osnovu Odluke Vijeća ministara BiH o prijemu u državljanstvo Bosne i Hercegovine za lica od naročite koristi za Bosnu i Hercegovinu, te po osnovu Sporazuma o dvojnog državljanstvu između Bosne i Hercegovine i Srbije 209 osoba, po osnovu Sporazuma o dvojnog državljanstvu između Bosne i Hercegovine i Hrvatske 28 osoba, te po osnovu naturalizacije 15 osoba.

Ukupan broj stranaca koji su stekli državljanstvo BiH u 2020. godini iznosio je 567 i manji je za 13,70% u odnosu na 2019. godinu. Od tog broja po osnovu Sporazuma o dvojnog državljanstvu otpada 488 osoba.

U 2020. godini državljanstvo BiH i Federacije BiH steklo je 289 osoba, od čega 12 osoba po osnovu Odluke Vijeća ministara BiH o prijemu u državljanstvo Bosne i Hercegovine za lica od naročite koristi za Bosnu i Hercegovinu, te po osnovu naturalizacije 40 osoba, po osnovu Sporazuma o dvojnog državljanstvu između Bosne i Hercegovine i Srbije 209 osoba, po osnovu Sporazuma o dvojnog državljanstvu između Bosne i Hercegovine i Hrvatske 12 osoba, te po osnovu člana 11. (a) i člana 38. Zakona o državljanstvu Bosne i Hercegovine 16 osoba, dok je državljanstvo BiH i Republike Srpske u 2019. godini steklo 278 osoba, od čega 3 osobe po osnovu Odluke Vijeća ministara BiH o prijemu u državljanstvo Bosne i Hercegovine za lica od naročite koristi za Bosnu i Hercegovinu, te po osnovu Sporazuma o dvojnog državljanstvu između Bosne i Hercegovine i Srbije 241 osoba, po osnovu Sporazuma o dvojnog državljanstvu između Bosne i Hercegovine i Hrvatske 26 osoba, te po osnovu naturalizacije 8 osoba.

Analiza ukupnih podataka o osobama koje su dobile državljanstvo BiH u 2020. godini prema dobi i polu ukazuje da je 44% osoba koje su stekle državljanstvo BiH u dobi od 18 do 35 godina starosti i 40% osoba koje su stekle državljanstvo BiH u dobi od 36 do 59 godina starosti, te da je državljanstvo BiH steklo više žena (65%) nego muškaraca (35%) što je skoro isti slučaj kao u prethodnim godinama.

Osobe kojima je odobreno državljanstvo BiH razvrstane po dobi i polu



9. Emigracija iz BiH

Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine nije nadležno za emigracionu politiku iz Bosne i Hercegovine, odnosno za odlaske stanovništva iz Bosne i Hercegovine. U okviru svoje nadležnosti za iseljeničtvo, Ministarstvo u svrhu pripreme stanja emigracije iz Bosne i Hercegovine za Migracijski profil BiH koristi statističke podatke agencija za statistiku zemalja prijema o ukupnom broju bh. iseljenika koji u zemljama prijema borave duže od 12 mjeseci.

9.1. Migracioni tokovi

Prema dostupnim zvaničnim podacima agencija za statistiku zemalja prijema i diplomatsko-konzularnih predstavništava Bosne i Hercegovine procjena ukupnog broja osoba koje žive u iseljeničtvu, a koje vode porijeklo iz Bosne i Hercegovine iznosi između 2 i 2,2 miliona.

Prema procjenama Svjetske banke taj procenat je nešto manji i iznosi 44,5% što pozicionira Bosnu i Hercegovinu na 16. mjesto u svijetu po stopi emigracije u odnosu na broj stanovnika u zemlji (od ukupno 214 zemalja i teritorija obuhvaćenih u Migration and Remittances Factbook 2016). Važno je napomenuti da se podaci Svjetske banke odnose samo na prvu generaciju bh. emigranata, te otuda i razlika u ukupnom broju i stopi emigracije u odnosu na ukupan broj stanovnika u zemlji.

Kada govorimo o emigraciji iz Bosne i Hercegovine na godišnjem nivou, jedini podaci u Bosni i Hercegovini koji se mogu koristiti kao statistika emigracija po godinama su podaci koje vodi Agencija za identifikaciona dokumenta, evidenciju i razmjenu podataka Bosne i Hercegovine o broju osoba koje su se odjavile iz evidencije o prebivalištu i boravištu državljana Bosne i Hercegovine radi iseljenja u druge države. Prema njihovim podacima, u 2020. godini, 3.489 osoba je odjavilo boravak u Bosni i Hercegovini.¹⁷ Kada se posmatra polna struktura podjednak je broj muškaraca i žena koji odjavljuju boravak u Bosni i Hercegovini (1.748 muškaraca i 1.740 žena), a kada se posmatra dobna struktura važno je naglasiti da je 46% osoba koje su odjavile boravak u 2020. godini ispod 35 godina starosti (1.645 osoba).

¹⁷ Izvor: Dopis Agencije za identifikaciona dokumenta, evidenciju i razmjenu podataka Bosne i Hercegovine broj:15-03-07-10-307-3/21 od 20.01.2021. god.

Tabela 31. Broj odjavljenih osoba iz BiH u 2020. godini prema državi odredišta

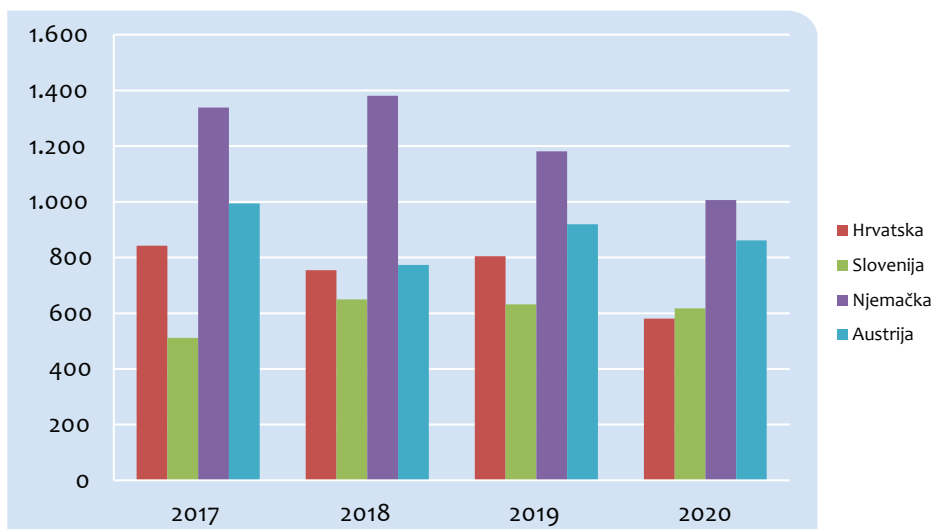
DRŽAVA ODREDIŠTA	BROJ ODJAVLJENIH OSOBA U 2020. GODINI
Njemačka	1.006
Austrija	861
Slovenija	617
Hrvatska	581
Srbija	351
Crna Gora	23
Holandija	19
Ostale zemlje	31
UKUPNO:	3.489

Ovi podaci ne mogu biti pokazatelji trenda emigracije iz Bosne i Hercegovine, jer ne predstavljaju sveukupne podatke o iseljavanju iz BiH, ali ukazuju na to da su najčešće zemlje destinacije za emigrante iz Bosne i Hercegovine zemlje Evropske unije, prvenstveno Njemačka i Austrija, a zatim Slovenija i Hrvatska. Također, vidljivo je da su podjednako zastupljeni i muškarci i žene, kao i da značajan broj djece i mladih emigrira.

Tabela 32. Broj odjavljenih osoba iz BiH na godišnjem nivou za četiri najčešće zemlje odredišta

DRŽAVA PRIJEMA	2017	2018	2019	2020
Hrvatska	843	755	805	581
Slovenija	512	650	632	617
Njemačka	1.339	1.381	1.181	1.006
Austrija	994	773	919	861
UKUPNO:	3.688	3.559	3.537	3.065

Pregled broja odjavljenih osoba u zadnje četiri godine za četiri najčešće zemlje odredišta



Na osnovu bilateralnih sporazuma o zapošljavanju koje je Bosna i Hercegovina zaključila sa Slovenijom i Njemačkom, veliki broj radnika se zapošljava u ovim zemljama posredstvom Agencije za rad i zapošljavanje BiH, međutim dosta njih odlazi i u vlastitom aranžmanu. Tako, prema podacima Agencije za rad i zapošljavanje BiH¹⁸ o zaposlenim državljanima BiH u zemljama s kojima BiH ima potpisan sporazum o zapošljavanju, zaključno sa novembrom 2020. godine u Republici Sloveniji se zaposlilo 6.618 državljana BiH, a u Saveznoj Republici Njemačkoj 533 državljana BiH (odnosi se samo na medicinske radnike u SR Njemačkoj), što je ukupno 7.151 osoba. Primjetan je pad broja državljana BiH u ovoj godini koji se zapošljava posredstvom Agencije za rad i zapošljavanje BiH obzirom da je u 2019. godini taj broj iznosio 15.264, što se može pripisati mjerama koje su uvele mnoge zemlje u svijetu zbog situacije uzrokovane pandemijom Covid-19.

9.2. Broj emigranata

Sektor za iseljeništvo Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH koristi statističke podatke o iseljeništvu Bosne i Hercegovine koje je integrisano u zemljama prijema koje prikupljaju statistički uredi zemalja prijema o imigrantima i njihovim potomcima.

Podaci o iseljeništvu Bosne i Hercegovine, prema evidenciji i popisima stanovništva zemalja prijema, mogu se razvrstati u tri osnovne skupine: državljani BiH, osobe rođene u BiH i osobe bh. porijekla, što uključuje i njihove potomke.

Tačni statistički podaci o ukupnom broju emigranata rođenih u BiH, bez obzira na njihovo sadašnje državljanstvo, u 53 zemlje svijeta iznosi 1.804.991, od čega u zemljama Evrope i Sjeverne Amerike živi 95% bh. emigranata.

¹⁸ Akt Agencije za rad i zapošljavanje BiH broj: 03-43-10-2/21 od 21.01.2021. godine

Tabela 33. Broj emigranata rođenih u Bosni i Hercegovini u 53 države prijema

R. br.	Zemlja prijema	Broj	Izvor podataka i referentna godina	R. br.	Zemlja prijema	Broj	Izvor podataka i referentna godina
1.	Hrvatska	381.100	UN ¹⁹ , 2020	28.	Novi Zeland	626	UN , 2015
2.	Srbija	342.526	UN , 2020	29.	Ruska Federacija	513	UN , 2020
3.	Njemačka	304.000	Federalni stat.ured Njemačke ²⁰ , 2020	30.	Malta	494	UN , 2020
4.	Austrija	168.798	UN , 2020	31.	Slovačka	463	UN , 2020
5.	Slovenija	122.235	UN , 2020	32.	Grčka	446	UN , 2020
6.	SAD	104.136	UN , 2020	33.	Mađarska	438	UN , 2020
7.	Švedska	60.912	UN , 2020	34.	Libija	351	UN , 2020
8.	Švajcarska	57.678	UN , 2020	35.	Lihtenštajn	299	UN , 2020
9.	Kanada	38.906	UN , 2020	36.	Island	273	UN , 2020
10.	Australija	38.485	UN , 2020	37.	Južna Afrika	243	UN , 2020
11.	Crna Gora	32.126	UN , 2020	38.	Bugarska	164	UN , 2020
12.	Italija	29.487	UN , 2020	39.	Rumunija	160	UN , 2020
13.	Albanija	29.077	UN , 2013	40.	Brazil	86	UN , 2020
14.	Norveška	18.542	St.ured Norv ¹⁴ 2020	41.	Kipar	65	UN , 2020
15.	Danska	17.182	UN , 2020	42.	Egipat	61	UN , 2020
16.	Francuska	15.944	UN , 2020	43.	Jordan	59	UN , 2020
17.	Ujedinjeno Kraljevstvo	9.576	UN , 2020	44.	Izrael	53	UN , 2015
18.	Sjeverna Makedonija	8.750	UN , 2020	45.	Portugal	46	UN , 2020
19.	Poljska	4.584	UN , 2020	46.	Čile	44	UN , 2019
20.	Turska	3.253	UN , 2020	47.	Venecuela	22	UN , 2020
21.	Republika Češka	3.178	UN , 2020	48.	Bolivija	10	UN , 2020
22.	Španija	2.858	UN , 2020	49.	Latvija	9	UN , 2020
23.	Luksemburg	2.732	UN , 2020	50.	Dominikanska Republika	5	UN , 2020
24.	Irska	1.407	Centralni stat. ured R. Irske ²¹ , 2016	51.	Litvanija	2	UN , 2020
25.	Holandija	1.059	UN , 2020	52.	Estonija	2	UN , 2020
26.	Finska	811	UN , 2020	53.	Gvineja	1	UN , 2019
27.	Belgija	714	UN , 2020		UKUPNO	1.804.991	

19 United Nations, Department of Economic and Social Affairs, Population Division (2020). International Migrant Stock <https://www.un.org/development/desa/pd/content/international-migrant-stock>, pristupljeno 30.1.2021. god.

20 Statistisches Bundesamt (Destatis), 2020, www.destatis.de

21 Statistics Norway, 2020, www.ssb.no

22 <https://www.cso.ie/>

Međutim, procjena ukupnog broja osoba bh. porijekla u svijetu je između 2 i 2,2 miliona. Ovaj broj uključuje osobe rođene u BiH koje su napustile svoju zemlju i procijenjeni broj njihovih potomaka rođenih u zemljama prijema bez obzira koje državljanstvo imaju, a ne uključuje tzv. staru emigraciju. Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice raspolaže samo djelimičnim podacima o broju potomaka, a procjene broja osoba bh. porijekla u svijetu su sačinjene na osnovu tih podataka i podataka i procjena kojima raspolažu diplomatsko-konzularna predstavništva BiH, te agencije za statistiku i zavodi za popis stanovništva zemalja prijema.

Posmatrajući porast ukupnog broj osoba bh. porijekla u periodu od 1990. do 2020. godine za određene države prijema (18 država) primjetni su određeni trendovi koji ukazuju koje države građani Bosne i Hercegovine najčešće biraju kao svoje odredište. Pored već utvrđenih trendova odlazaka u Njemačku, Austriju i Sloveniju, uočljivo je da se bh. emigranti odlučuju i za odlazak u zemlje Skandinavije – Švedska, Norveška i Finska koje imaju kontinuiran porast broja osoba bh. porijekla, odnosno rođeni u Bosni i Hercegovini. Kada posmatramo ostatak Evropske unije, svakako je potrebno istaći da određen broj bh. građana bira Ujedinjeno Kraljevstvo i Republiku Irsku kao zemlje svog odredišta, obzirom da ove zemlje u prijeratnom periodu nisu tradicionalno bile odredište emigranata iz Bosne i Hercegovine.

Od prekokeanskih zemalja potrebno je istaći Kanadu i Australiju gdje je u zadnjih 30 godina vidljiv kontinuiran rast broja osoba koje su porijeklom iz Bosne i Hercegovine.

Tabela 34. Broj emigranata rođenih u Bosni i Hercegovini u 18 država prijema za period 1990 – 2020

R.Br.	DRŽAVA PRIJEMA ²³	1990	1995	2000	2005	2010	2015	2020
1.	Australija	22.312	-	28.650	38.394	39.730	36.750	38.485
2.	Austrija	92.349	104.186	116.023	123.348	132.222	152.759	168.798
3.	Belgija	308	306	295	215	367	521	714
4.	Finska	-	100	200	404	557	652	811
5.	Francuska	8.357	8.628	8.898	11.323	13.089	14.506	15.944
6.	Irska	123	342	748	749	627	640	732
7.	Island	9	14	18	83	144	150	273
8.	Italija	4.034	15.437	26.839	18.972	10.348	11.317	29.487
9.	Kanada	25.135	-	25.945	29.787	35.885	35.908	38.906
10.	Malta	25	30	77	122	134	227	494
11.	Norveška	3	9.401	11.573	12.486	12.952	13.201	13.946
12.	Njemačka	108.349	129.718	151.087	157.145	160.948	165.187	221.720
13.	Slovenija	68.549	68.327	77.361	79.262	102.915	100.880	122.235
14.	Srbija	42.141	266.909	380.524	351.671	343.743	335.992	342.526
15.	Španija	643	867	1.466	1.888	2.162	2.119	2.858
16.	Švedska	40.488	48.046	51.526	54.222	55.914	54.799	60.912
17.	Švajcarska	41.166	-	38.666	43.388	51.023	54.673	57.678
18.	Ujedinjeno Kraljevstvo	1.816	4.108	6.470	6.717	7.090	8.486	9.576

23 United Nations, Department of Economic and Social Affairs, Population Division (2020). International Migrant Stock <https://www.un.org/development/desa/pd/content/international-migrant-stock>, pristupljeno 30.1.2021. god.

9.3. Status emigranata

Status bh. iseljenika riješen je velikim dijelom kroz sticanje državljanstva zemlje prijema, stalnu ili privremenu dozvolu boravka.

U većini država već duži niz godina nema registrovanih osoba iz Bosne i Hercegovine sa izbjegličkim statusom. Većina njih se integrisala u zemljama prijema. Prema posljednjim podacima UNHCR-a²⁴ u svijetu je u junu 2020. godine registrovano ukupno 18.763 osobe iz Bosne i Hercegovine sa izbjegličkim statusom.

Broj državljana Bosne i Hercegovine, sa stalnim ili privremenim boravkom, prema dostupnim podacima za četrnaest država prijema, iznosi 482.425, a kako je to predstavljeno u tabeli 35. Ovaj broj predstavlja bh. državljane koji imaju samo državljanstvo Bosne i Hercegovine i koji nisu stekli državljanstvo države prijema, niti imaju dvojno državljanstvo.

Tabela 35. Broj državljana BiH u 14 zemalja prijema (ne uključuje osobe koje pored državljanstva BiH imaju i neko drugo državljanstvo)

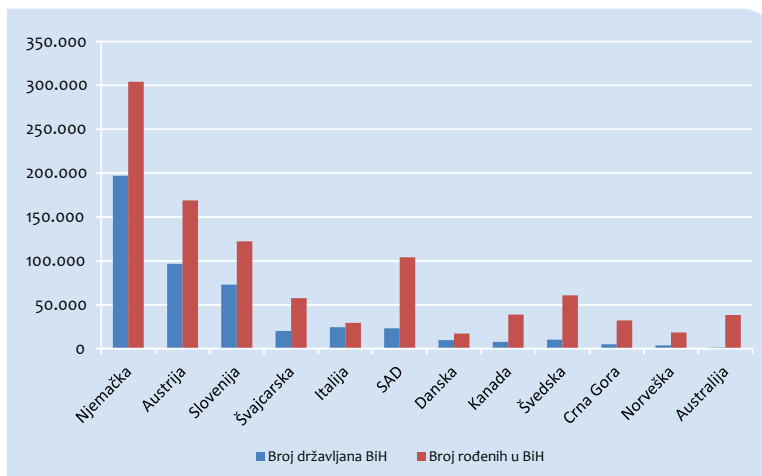
ZEMLJA PRIJEMA	Broj državljana BiH	Zavod za statistiku zemlje prijema za referentnu godinu
Njemačka	197.146	2020
Austrija	96.583	2019
Slovenija	73.179	2020
Italija	24.399	2019
SAD	23.383	2020
Švajcarska	20.350	2019
Švedska	10.423	2019
Danska	9.923	2019
Kanada	7.760	2016
Hrvatska	6.733	2011
Crna Gora	5.209	2011
Norveška	3.772	2019
Holandija	2.165	2019
Australija	1.400	2011
UKUPNO:	482.425	

Napominjemo da podaci o broju državljana BiH koji po osnovu Sporazuma o dvojnog državljanstvu posjeduju dvojna državljanstva sa Hrvatskom, Srbijom i Švedskom nisu dostupni, jer niti jedna zemlja prijema ne vodi podatke o dvojnim državljanima, što znači kada državljani BiH dobiju državljanstvo zemlje prijema oni se u statistikama zemalja prijema više ne vode kao državljani BiH.

Podaci o državljanima BiH u Hrvatskoj i Švedskoj, navedeni u tabeli 35, se odnose samo na one državljane BiH koji nisu stekli državljanstvo zemlje prijema, dok za Srbiju nije dostupna ni ova vrsta podataka.

²⁴ Izvor: UNHCR Statistics, 2020, <https://www.unhcr.org/refugee-statistics/download/?url=vmp5Pt>

Usporedni prikaz broja emigranata rođenih u BiH i broja državljana BiH u istoj državi prijema



Stopa naturalizacije iseljenika iz BiH u određenoj zemlji prijema se jasno vidi u odnosu između broja osoba koje imaju državljanstvo BiH i broja osoba koje su rođene u BiH. U većini zemalja broj državljana BiH je puno manji u odnosu na broj onih koji su rođeni u BiH.

Najveći broj iseljenika iz BiH koji su stekli državljanstvo zemlje prijema i dalje posjeduju državljanstvo BiH kao dvojno državljanstvo, jer država prijema svojim zakonodavstvom daje takvu mogućnost ili je to uređeno sporazumom o dvojnomo državljanstvu zaključenim sa Bosnom i Hercegovinom.

Prema podacima Ministarstva civilnih poslova BiH²⁵, u 2020. godini državljanstva Bosne i Hercegovine se odreklo 3.138 osoba. Prema istim podacima, najveći broj državljana BiH se u 2020. godini odreklo državljanstva zbog sticanja državljanstva Njemačke (1.294), Austrije (951), Slovenije (661) i Hrvatske (147). Ovdje je neophodno istaći podatak o dobnoj strukturi osoba koje su se odrekle bh. državljanstva, odnosno da od ukupnog broja 59% čine osobe do 35 godina starosti (1.853).

Podaci o broju naturaliziranih bh. iseljenika su izuzetno bitni kada se govori o stepenu integrisanosti bh. iseljenika u državama prijema, a u isto vrijeme ukazuju i na karakter migracija, odnosno na činjenicu da se radi o dugoročnim migrantima.

²⁵ Akt Ministarstva civilnih poslova BiH broj 06-30-2-24/21 od 18.01.2021. godine

9.4. Novčane doznake

Podatke o novčanim doznakama iz inostranstva vodi Centralna banka Bosne i Hercegovine. Podaci za novčane doznake iz inostranstva za sva četiri kvartala 2020. godine iznose 2 milijarde i 517 miliona KM. Međutim, procjena ukupnih transfera iz inostranstva, koji uključuju i inostrane penzije, za 2020. godinu iznosi 3 milijarde i 879 miliona KM.

Tabela 36. CBBiH-Izvještaj o Platnoj bilansi BiH Q4 2020.²⁶

Izraženo u milionima KM	2020 1. kvartal	2020 2. kvartal	2020 3. kvartal	2020 4. kvartal(p)	2020 ukupno(p)
Personalni transferi (Novčane doznake iz inostranstva)	663,9	577,7	627,4	648,8	2.517,8
Ostali tekući transferi (uglavnom penzije/mirovine)	297,5	350,6	351,3	362,1	1.361,5
<i>Od čega: Socijalna davanja (po staroj metodologiji mirovine/penzije iz inostranstva)</i>	279,6	324,8	319,4	326,5	1.250,3
Ukupno tekući transferi (Ostali sektori)	961,4	928,3	978,7	1.010,9	3.879,3

Procjene Svjetske banke²⁷ o novčanim doznakama iz inostranstva za Bosnu i Hercegovinu u 2020. godini iznose 2 milijarde i 610 miliona KM.

Prema podacima Svjetske banke za 2020. godinu, učešće novčanih doznaka u BDP-u Bosne i Hercegovine je 8,5%, što Bosnu i Hercegovinu stavlja na 7. mjesto u Evropi po visini učešća novčanih doznaka u BDP-u.

Tabela 37. Procjena priliva novčanih doznaka prema zemljama prijema bh. emigranata za 2019. godinu²⁸

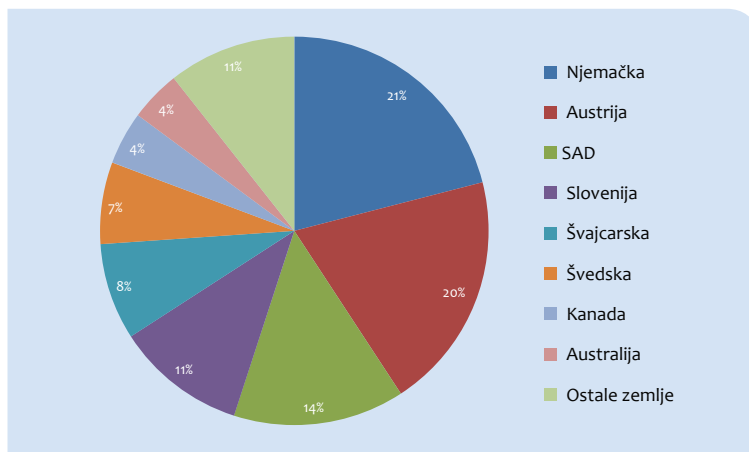
ZEMLJA PRIJEMA	Iznos poslanih novčanih doznaka u milionima KM	Iznos poslanih novčanih doznaka u %
Njemačka	724	20,9%
Austrija	681	19,7%
SAD	490	14,2%
Slovenija	373	10,8%
Švajcarska	278	8,0%
Švedska	236	6,8%
Kanada	155	4,4%
Australija	147	4,2%
Ostale zemlje	369	10,6%
UKUPNO:	3.453	100%

26 Izvor: CBBiH od 19.3..2021. godine Tekući transferi Q12007 – Q42020

27 Migration and Remittances Data, Svjetska banka

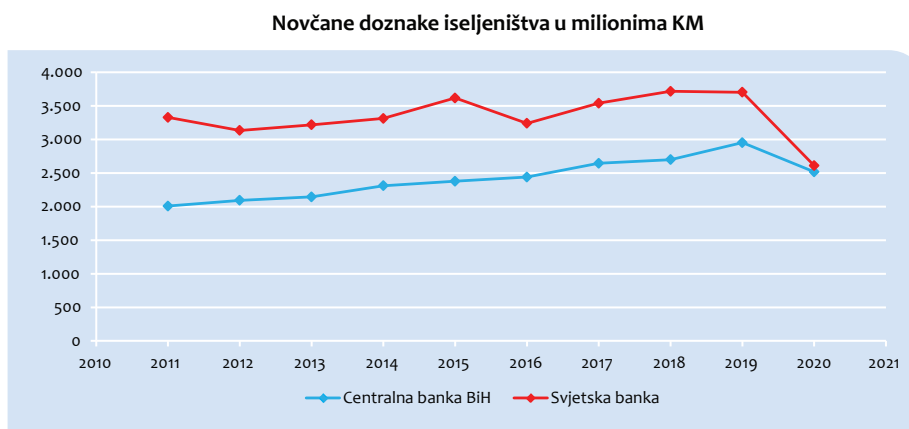
28 Procjene priliva novčanih doznaka po državama za 2019. godinu, Svjetska banka

Procentualna zastupljenost priliva novčanih doznaka prema zemlji prijema iseljenika

Tabela 38. Novčane doznake iseljeničtva od 2011. do 2020. godine²⁹

Novčane doznake iseljeničtva		2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Centralna banka BiH	KM u mil.	2.008	2.093	2.145	2.311	2.378	2.439	2.645	2.699	2.952	2.517
	EUR u mil.	1.026	1.070	1.096	1.181	1.215	1.235	1.352	1.380	1.509	1.285
Svjetska banka	KM u mil.	3.328	3.134	3.218	3.313	3.617	3.240	3.540	3.717	3.703	2.610
	EUR u mil.	1.701	1.843	1.645	1.693	1.849	1.656	1.809	1.900	1.893	1.334

²⁹ Novčane doznake za 2019. godinu su ažurirane u odnosu na procjenu u Migracionom profilu za 2019. godinu u skladu sa trenutnim podacima Centralne banke BiH o novčanim doznakama za taj period



Prezentirani podaci za period 2011-2020. godine pokazuju da novčane doznake predstavljaju stabilan izvor prihoda za Bosnu i Hercegovinu. Uočljiva razlika u podacima Centralne banke BiH i Svjetske banke je zbog toga što podaci Centralne banke BiH obuhvaćaju samo “personalne transfere”, dok prema definiciji Svjetske banke novčane doznake predstavljaju zbir “personalnih transfera” i “kompenzacije uposlenih”.

10. Migraciono-izbjeglička kriza u BiH u periodu 2018. - 2020. godina

Migraciono-izbjeglička kriza odnosno masovni mješoviti migracioni tokovi preko Zapadnobalkanske rute su počeli od druge polovine 2015. godine i trajali su do 08.03.2016. godine kada je navedena ruta zatvorena. Zapadnobalkanska ruta za organizovan i kontrolisan prolazak migranata se zatvara, ali je otvoren prostor za nezakonite migracije, kao i za djelovanje kriminalnih mreža sa posebnim akcentom na krijumčarenje, pa i trgovina ljudima.

10.1. Migracioni tokovi i postavljeni prioriteti u oblasti migracija i azila

Kao rezultat navedenih migracionih kretanja, Bosna i Hercegovina se u IV kvartalu 2017. godine susrela sa masovnim nezakonitim ulaskom migranata na svoju teritoriju, a trend nezakonitog ulaska je pojačan u 2018., 2019. i 2020. godini. U navedenom periodu, nadležna tijela za oblast migracija u BiH su identifikovali sljedeće rute koje nezakoniti migranti koriste najčešće za prolazak kroz BiH:

-Grčka - Albanija - Crna Gora - BiH - Hrvatska i dalje prema drugim zemljama EU;

-Grčka - Makedonija - Srbija - BiH - Hrvatska i dalje prema drugim zemljama EU;

-Grčka - Bugarska - Srbija - BiH - Hrvatska i dalje prema drugim zemljama EU;

Kako bi se Bosna i Hercegovina što uspješnije borila protiv nezakonitih migracija i kako ne bi postala svojevrstan „hot spot“ za nezakonite migrante, što bi moglo dovesti do velikih humanitarnih i sigurnosnih problema Ministarstvo sigurnosti je pripremiilo, a Vijeće ministara BiH 15.05.2018. godine usvojilo Informaciju s Akcionim planom hitnih mjera koje se trebaju hitno preduzeti s fokusom na nezakonite migrante i propusnost granice prije svega sa istočnim susjedima Bosne i Hercegovine. Akcioni plan hitnih mjera iz navedene Informacije sadrži pet prioriteta, 17 mjera i 73 aktivnosti. Prioriteti Bosne i Hercegovine u oblasti migracija i azila odnosili su se na slijedeće:

- 1) Jačanje Granične policije Bosne i Hercegovine u svrhu bolje kontrole granice, a u cilju sprječavanja nezakonitih ulazaka na teritoriju Bosne i Hercegovine;
- 2) Jačanje kapaciteta Službe za poslove sa strancima i Sektora za imigraciju Ministarstva sigurnosti u cilju veće efikasnosti u borbi protiv nezakonitih migracija na teritoriji BiH;
- 3) Realizacija sporazuma o readmisiji i jačanje readmisijskih kapaciteta;
- 4) Jačanje kapaciteta u području azila;
- 5) Intenziviranje borbe protiv krijumčarenja migrantima.

Koordinaciju aktivnosti između institucija vrši Koordinaciono tijelo za pitanja migracija u Bosni i Hercegovini - Operativni štab za pitanja migracija u Bosni i Hercegovini. U sastav Koordinacionog tijela za pitanja migracija u BiH su imenovani predstavnici Ministarstva sigurnosti Bosne i Hercegovine, Službe za poslove sa strancima, Granične policije Bosne i Hercegovine, Ministarstva vanjskih poslova Bosne i Hercegovine, Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine i Državne agencije za istrage i zaštitu.

U slučaju nastanka ili očekivanja vanrednih kriznih situacija u oblasti migracija Koordinaciono tijelo djeluje i kao Operativni štab za pitanja migracija u Bosni i Hercegovini. Kada Koordinaciono tijelo djeluje i kao Operativni štab za pitanja migracija u Bosni i Hercegovini u njegov sastav ulaze i predstavnici štabova sa nivoa entiteta i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.³⁰

Zaključno sa 31.12.2020. godine od ukupno 73 aktivnosti iz Akcijskog plana hitnih mjera provedeno je 70 aktivnosti, 63 aktivnosti su provedene u potpunosti, dok je djelomično provedeno 7 aktivnosti. Nprovedene su ostale 3 aktivnosti. Od ukupno 73 planirane aktivnosti, 29 se provodilo kontinuirano.

Iako nadležne institucije i agencije kontinuirano, u skladu sa nadležnostima i mogućnostima, provode definisane aktivnosti, a Operativni štab za pitanja migracija u Bosni i Hercegovini prati i koordinira provođenje tih aktivnosti, situacija na terenu se konstantno usložnjava i u humanitarnim i sigurnosnim izazovima.

U proteklom periodu uočeno je da, i pored funkcionisanja Operativnog štaba za pitanja migracija u Bosni i Hercegovini u čiji sastav ulaze i predstavnici štaba sa nivoa entiteta i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, postoji nedostatak efikasne koordinacije i saradnje između relevantnih institucija na različitim nivoima vlasti u Bosni i Hercegovini, kao i između institucija BiH i donatora te međunarodnih organizacija koje realiziraju projekte vezane za migracionu krizu, što ugrožava adekvatan odgovor Bosne i Hercegovine na nastale izazove vezane za nezakonite migracije, tako da značajan dio tereta pada na lokalne zajednice prvenstveno u Unsko-sanskom kantonu i Kantonu Sarajevo, odnosno lokalne zajednice u kojima su uspostavljeni privremeni prihvatni centri.

Nova Informacija s Planom mjera i aktivnosti za efikasno upravljanje migrantskom krizom u Bosni i Hercegovini je, na prijedlog Ministarstva sigurnosti Bosne i Hercegovine, usvojena na 22. sjednici Vijeća ministara Bosne i Hercegovine održanoj 16.12.2020. godine i to je drugi po redu dokument pripremljen u cilju upravljanja migracionom situacijom u BiH uslovljenom višestrukim pojačanim migracionim pritiskom. Ona sadrži sedam prioriteta, 24 mjere i 127 aktivnosti.

Novi prioriteta Bosne i Hercegovine u oblasti migracija i azila odnose se na slijedeće:

- 1) Jačanje Granične policije BiH u svrhu bolje kontrole granice, a u cilju sprječavanja nezakonitih ulazaka na teritoriju BiH;
- 2) Jačanje kapaciteta za efikasnije upravljanje nezakonitim migracijama na teritoriji Bosne i Hercegovine, te funkcionisanje postojećih i uspostava i funkcionisanje novih privremenih prihvatnih centara za smještaj migranata;
- 3) Realizovanje sporazuma o readmisiji i jačanje readmisijskih kapaciteta;
- 4) Jačanje kapaciteta u području azila;
- 5) Intenziviranje borbe protiv krijumčarenja migrantima;
- 6) Podrška lokalnim zajednicama u kojima su uspostavljeni privremeni prihvatni centri;
- 7) Jačanje kapaciteta Koordinacionog tijela za pitanja migracija u BiH - Operativnog štaba za pitanja migracija u BiH.

³⁰ Odluka o formiranju Koordinacionog tijela za pitanja migracija u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, br. 10/13, 64/13, 1/14, 20/16, 83/17 i 39/20).

10.2. Pregled statističkih podataka u području migracija i azila u BiH

Statistički podaci iz područja migracija i azila ukazuju na rast ključnih indikatora za praćenje tokova nezakonitih migracija, kao i uzajamni odnos sistema imigracija i sistema azila. U cilju definisanja jasne situacije u oblasti nezakonitih imigracija prezentujemo statističke podatke za period 2018. - 2020. godina sljedećih indikatora:

- otkriveni nezakoniti migranti na teritoriji Bosne i Hercegovine, koji su registrovani od strane Službe za poslove sa strancima,
- broj osoba koje su u Službi za poslove sa strancima iskazale namjeru za azil u Bosni i Hercegovini, i
- broj osoba koje su podnijele zahtjev za azil u Ministarstvu sigurnosti - Sektoru za azil.

Podaci koji slijede su jasan pokazatelj obima nezakonitih migracionih tokova u Bosni i Hercegovini u navedenom periodu, kao i pokazatelj zloupotrebe sistema azila, ali i pokazatelj potrebe za preduzimanjem svih mogućih mjera za suzbijanje i sprječavanje nezakonitih migracija u BiH.

Tabela 39. Nezakoniti migranti prihvaćeni od Granične policije BiH i otkriveni od Službe za poslove sa strancima u periodu 2018. - 2020. godina

MJESEC	2018	2019	+/- (%) 2019/2018	2020	+/- (%) 2020/2019
Januar	268	821	206,34%	902	9,87%
Februar	411	1.054	156,45%	2.002	89,94%
Mart	629	1.822	189,67%	1.540	-15,48%
April	1.454	2.337	60,73%	128	-94,52%
Maj	2.368	2.884	21,79%	514	-82,18
Juni	2.481	2.109	-14,99%	1.555	-26,27%
Juli	2.183	4.166	90,84%	2.361	-43,33%
Avgust	2.505	3.206	27,98%	2.290	-28,57%
Septembar	3.807	3.812	0,13%	2.041	-46,46%
Oktobar	4.740	3.958	-16,50%	1.263	-68,09%
Novembar	2.212	2.044	-7,59%	924	-54,79%
Decembar	844	1.089	29,03%	670	-38,57%
UKUPNO:	23.902	29.302	22,59%	16.190	-44,75%

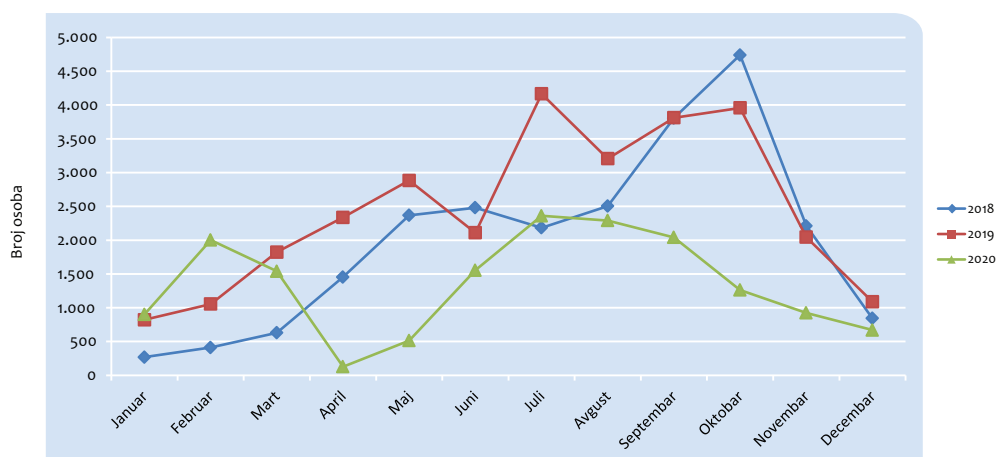
U 2018. godini, Službi za poslove sa strancima prijavljena su ukupno 23.902 nezakonita migranta. Od ukupno 23.902 prijavljena nezakonita migranta, namjeru za podnošenje zahtjeva za azil u BiH u 2018. godini iskazalo je 22.499 osoba. Zahtjev za azil je podnijelo 1.567 osoba ili 7% osoba od ukupnog broja iskazanih namjera za podnošenje zahtjeva za azil u 2018. godini.

U 2019. godini, Službi za poslove sa strancima prijavljeno je ukupno 29.302 nezakonita migranta što predstavlja povećanje u odnosu na 2018. godinu za 22,59%. Od ukupno 29.302 prijavljena nezakonita migranta, namjeru za podnošenje zahtjeva za azil u BiH u 2019. godini iskazalo je 27.769 osoba.

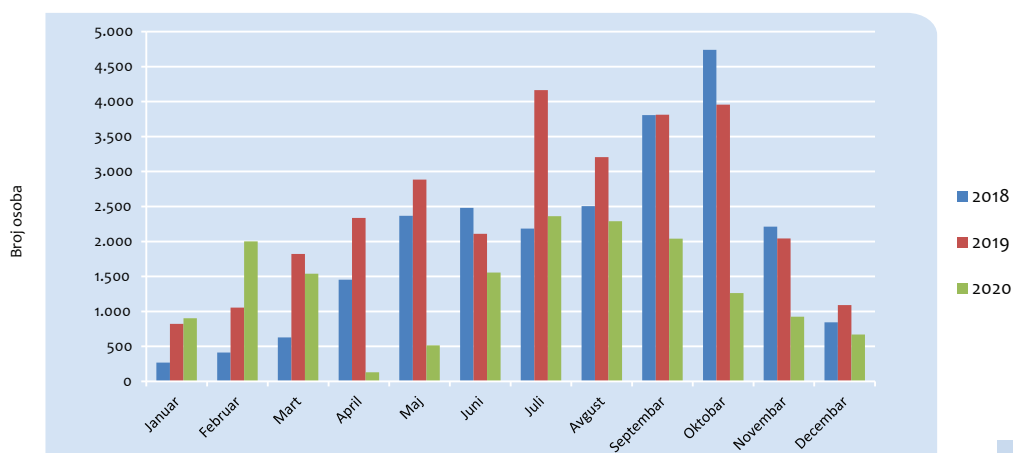
Zahtjev za azil podnijele su 784 osobe ili 3% osoba od ukupnog broja iskazanih namjera za podnošenje zahtjeva za azil u 2019. godini. Također je vidljivo da je najveći broj nezakonitih migranata zabilježen u periodu april – oktobar jer su u tom periodu najpovoljniji vremenski uslovi za kretanje.

U 2020. godini, Službi za poslove sa strancima prijavljeno je ukupno 16.190 nezakonitih migranata što predstavlja smanjenje u odnosu na 2019. godinu za 44,75%. Od ukupno 16.190 prijavljena nezakonita migranta, namjeru za podnošenje zahtjeva za azil u BiH u 2020. godini iskazalo je 15.170 osoba. Zahtjev za azil podnijele su 244 osobe ili 1,61% osoba od ukupnog broja iskazanih namjera za podnošenje zahtjeva za azil u 2020. godini. Također je vidljivo da u prva dva mjeseca 2020. godine broj nezakonitih migranata je veći nego u istom periodu prethodne godine, a onda se bilježi stalni pad broja nezakonitih migranata u odnosu na isti period prethodne godine koji je prouzrokovan uglavnom pojavom pandemije virusa Covid-19.

Trend kretanja broja nezakonitih migranata prihvaćenih od Granične policije BiH i otkrivenih od Službe za poslove sa strancima u periodu 2018. - 2020. godina



Nezakoniti migranti prihvaćeni od GP BiH i otkriveni od SPS u periodu 2018. - 2020. g. (Uporedni mjesečni pokazatelji)



Pri definisanju mjera i aktivnosti za efikasno upravljanje migrantskom krizom neophodno je imati i podatke o pretpostavljenim državljanstvima migranata koji nezakonito ulaze na teritoriju Bosne i Hercegovine. Podaci o državljanstvu se uzimaju na osnovu izjave migranata koji su nezakonito ušli na teritoriju Bosne i Hercegovine, jer isti u većini slučajeva nemaju putne ili bilo kakve druge identifikacione dokumente.

Tabela 40. Pregled podataka o otkrivenim nezakonitim migrantima na teritoriji BiH, osobama koje su iskazale namjeru za azil u BiH i osobama koje su podnijele zahtjev za azil u BiH u periodu 2018. - 2020. godina, razvrstan prema iskazanim državljanstvima

DRŽAVLJANSTVO	NEZAKONITI MIGRANTI NA TERITORIJU BIH PRIJAVLJENI SLUŽBI ZA POSLOVE SA STRANCIMA			NAJMERE ZA AZIL (Broj osoba)			ZAHTJEVI ZA AZIL (Broj osoba)		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020
Pakistan	7.770	9.806	3.879	7.630	9.699	3.736	350	68	17
Afganistan	2.780	4.111	4.553	2.685	3.987	4.477	334	79	31
Iran	3.663	1.176	625	3.415	1.105	594	363	121	13
Sirija	3.017	2.134	220	2.931	2.075	206	189	58	10
Irak	2.184	2.470	675	2.122	2.322	636	116	327	72
Bangladeš	452	2.125	2.740	429	2.115	2.724	2	-	4
Maroko	271	2.221	1.460	253	2.165	1.345	22	5	17
Alžir	477	1.601	369	434	1.490	321	18	5	6
Libija	879	354	153	808	300	141	35	3	1
Palestina	752	361	80	704	331	77	38	9	4
Egipat	36	817	332	29	801	321	4	2	0
Indija	416	461	121	392	439	111	16	9	1
Turska	189	406	255	57	132	32	22	74	39
Eritreja	112	246	119	112	246	118	-	1	1
Tunis	104	224	59	68	142	44	2	3	-
Srbija	94	89	100	1	-	7	1	-	-
Nepal	59	122	101	59	119	94	13	-	-
Jemen	106	76	49	105	66	49	18	2	-
Sudan	21	21	25	19	20	24	-	2	-
Kamerun	16	5	24	11	1	6	-	-	8
Ostali	504	476	251	185	241	107	24	16	10
UKUPNO	23.902	29.302	16.190	22.499	27.769	15.170	1.567	784	244

Analizom podataka za zadnje tri godine uočava se da je daleko najveći broj nezakonitih migranata iz Pakistana i Afganistana (ukupno 32.899 osoba) gdje oni čine 47% od ukupnog broja nezakonitih migranata u ovom periodu (69.393 osobe).

Također je vidljivo da je najveći broj nezakonitih migranata iz Pakistana, Afganistana, Irana, Sirije, Iraka, Bangladeša, Maroka, Alžira, Libije, Palestine i Egipta i čine 93% od ukupnog broja nezakonitih migranata u 2018., 2019. i 2020. godini. U 2019. godini u odnosu na 2018. godinu vidljiv je značajan porast broja državljana Egipta, Maroka, Bangladeša, Alžira, Eritreje, Tunisa, Turske, Nepala, Albanije, Afganistana i Pakistana, kao i pad broja državljana Irana, Libije, Palestine, Sirije i Jemena. Navedeno ukazuje da većina osoba koje nezakonito ulaze na teritoriju Bosne i Hercegovine su uglavnom ekonomski migranti, kao i da se trend ekonomskih migracija povećava. U 2020. godini u odnosu na 2019. godinu uočava se porast nezakonitih migranata koji dolaze iz Afganistana i Bangladeša, dok je evidentirano smanjenje broja državljana Pakistana, Sirije, Iraka, Irana i Alžira, kao i većine ostalih državljana.

10.3. Smještajni kapaciteti institucija Bosne i Hercegovine

Što se tiče smještajnih kapaciteta sa kojima je Bosna i Hercegovina raspolagala na kraju 2020. godine možemo navesti sljedeće:

- Kapacitet **Imigracionog centra** kojim upravlja Služba za poslove sa strancima je 120 mjesta. U Imigracionom centru su mjesečno u prosjeku boravile 52 osobe. Na dan 31.12.2020. godine u centru su boravile 53 osobe.
- **Azilantskim centrom** koji je namijenjen za smještaj oko 150 osoba upravlja Sektor za azil Ministarstva sigurnosti BiH. U Azilantskom centru su mjesečno u prosjeku boravile 34 osobe. Na dan 31.12.2020. godine u centru je boravila 31 osoba.
- U **kapacitetima Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH** osiguran je smještaj za 200 osoba koje su iskazale namjeru za azil ili su tražitelji azila u BiH. U kapacitetima Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH je mjesečno u prosjeku boravilo 59 osoba. Na dan 31.12.2020. godine u centru je boravilo 11 osoba.
- Bivša kasarna „**Ušivak**“, koja se nalazi na području općine Hadžići, je otvorena u oktobru 2018. godine. Kapacitet objekta „Ušivak“ je 800 mjesta sa odvojenim prostorom za porodice, žene i maloljetnike bez pratnje. Mjesečno je u prosjeku boravilo 780 osoba. Na dan 31.12.2020. godine u objektu je boravilo 813 osoba.
- Na području Kantona Sarajevo uspostavljen je i drugi privremeni prihvatni centar za smještaj migranata u bivšoj kasarni „**Blažuj**“ koja se nalazi na području općine Ilidža. Kapacitet objekta je 2.000 mjesta. Mjesečno je u prosjeku boravilo 1.895 osoba. Na dan 31.12.2020. godine u objektu je boravilo 3.389 osoba.

- „**Sedra**“ u Cazinu (Unsko-sanski kanton) je otvorena u julu 2018. godine. U objektu je dostupno 420 mjesta sa određenim prostorom za porodice i maloljetnike bez pratnje. Mjesečno su u prosjeku boravile 322 osobe. Na dan 31.12.2020. godine u centru su boravile 343 osobe.
- „**Bira**“ u Bihaću (Unsko-sanski kanton) je otvorena u oktobru 2018. godine. U objektu je dostupno 1.500 mjesta sa određenim prostorom za porodice i maloljetnike bez pratnje. Od 30.09.2020. godine, kada je Ministarstvo unutrašnjih poslova Unsko-sanskog kantona izmjestilo migrante iz ovog centra, ne vrši se smještaj migranata u isti. Do zatvaranja ovog centra, u istom je mjesečno u prosjeku boravilo 1.056 osoba.
- „**Miral**“ u Velikoj Kladuši (Unsko-sanski kanton) je otvoren u novembru 2018. godine. Za smještaj migranata je dostupno 700 mjesta sa osiguranim prostorom za maloljetnike bez pratnje. Mjesečno je u prosjeku boravilo 836 osoba. Na dan 31.12.2020. u centru su boravile 1.032 osobe.
- „**Borići**“ u Bihaću (Unsko-sanski kanton) su otvoreni u januaru 2019. godine. Za smještaj migranata je dostupno 580 mjesta. Za porodice je osiguran određen prostor. Mjesečno su u prosjeku boravile 303 osobe. Na dan 31.12.2020. godine u centru je boravilo 329 osoba.
- Šatorski kamp „**Lipa**“ (Unsko-sanski kanton) je otvoren u aprilu 2020. godine nakon sastanka predstavnika Vlade Unsko-sanskog kantona, Evropske komisije i IOM-a koji je održan u martu 2020. godine. Ukupan kapacitet kampa je 900 osoba i namijenjen je za smještaj muškaraca. Prema informacijama Međunarodne organizacije za migracije (IOM) kamp je formiran kako bi bili zbog izvanredne situacije izazvane COVID-19 krizom smješteni migranti koji su boravili u napuštenim i ruševnim objektima na području grada Bihaća. U kampu Lipa su mjesečno u prosjeku boravile 1.032 osobe. Vijeće ministara BiH je na 137. izvanrednoj sjednici održanoj 21.12.2020. godine donijelo Odluku o uspostavi privremenog prihvatnog centra za smještaj migranata na lokaciji „Lipa“ koji će biti montažni objekat kontejnerskog tipa i kapaciteta 1.500 osoba.

10.4. Izazovi u upravljanju migracijama u Bosni i Hercegovini

Iako je u cilju sprječavanja nezakonitih ulazaka na teritoriju Bosne i Hercegovine do sada poduzeto niz aktivnosti, raspoloživi podaci ukazuju da migranti i dalje nezakonito ulaze na teritoriju Bosne i Hercegovine u izrazito velikom broju i da se broj nezakonitih ulazaka značajno povećava. Potrebni su daljnji naponi radi rješavanja ključnih izazova i postizanja napretka u vezi s tekućim aktivnostima. Prezentujemo **ključne izazove** za upravljanje različitim aspektima migracija u BiH koji su identifikovani u 2020. godini:

- **Nepostojanje potrebnog političkog konsenzusa** po pitanju upravljanja nezakonitim migracijama u Bosni i Hercegovini;
- **Problem u sistemu koordinacije različitih nivoa vlasti** u upravljanju masovnim nezakonitim migracijama u Bosni i Hercegovini;

- **Nedovoljno jačanje institucija Bosne i Hercegovine** kako bi država preuzela upravljanje migracionim tokovima kako u sigurnosnom tako i u humanitarnom aspektu;
- **Višegodišnji nedostatak finansijskih, kadrovskih i tehničkih kapaciteta** u svim institucijama i agencijama u čijim mjerodavnostima je oblast migracija i azila.

Također su evidentni i **operativni izazovi** za upravljanje migracijama u Bosni i Hercegovini a to su:

- **Onemogućiti nezakoniti ulazak migranata** na dijelovima granice na kojima je zabilježen najveći migracioni pritisak s posebnim akcentom na **jačanje kadrovskih i materijalno-tehničkih kapaciteta Granične policije**;
- **Osigurati dovoljna finansijska sredstva te ljudske i tehničke kapacitete** za efikasan rad svih **agencija i sektora nadležnih za pitanja migracija i azila** kako bi se osigurali uslovi za koordinirano i kontrolisano kretanje i boravak migranata na teritoriji BiH;
- Dodatno **jačati kadrovske i materijalno-tehničke kapacitete svih sigurnosnih agencija** kako bi se uspješnije borile protiv krijumčarenja migranata, ali i kako bi se smanjili sigurnosni rizici u lokalnim zajednicama gdje se nalazi veći broj migranata;
- **Utvrđiti identitet nezakonitih migranata.** Najveći broj migranata ne posjeduje nikakve dokumente. Služba za poslove sa strancima registruje migrante i u velikom postotku izdaje potvrdu o namjeri podnošenja zahtjeva za azil na osnovu izjavljenog identiteta, što otežava mogućnost povratka nezakonitih migranata kao i osoba kojima je izvršnom odlukom odbijen zahtjev za azil, a što predstavlja i sigurnosni rizik;
- **Zloupotreba sistema azila** u smislu iskazivanja namjere za azil s ciljem da se nezakonit ulazak legalizuje u zakonit boravak na teritoriji BiH u periodu od 14 dana;
- **Efikasna realizacija** postojećih sporazuma o readmisiji i **zaključivanje sporazuma o readmisiji** sa svim državama porijekla iz kojih dolaze migranti u BiH;
- **Procesuiranje migranata** koji su počinitelji prekršajnih i krivičnih djela od strane nadležnih pravosudnih organa odnosno, uspostaviti ujednačenu praksu sudova i tužiteljstava u BiH u cilju procesuiranja migranata;
- **Unaprijediti saradnju s državama na zapadnobalkanskoj ruti** u cilju sprječavanja i suzbijanja nezakonitih migracija na zapadnobalkanskoj ruti kao i u cilju sprječavanja i suzbijanja aktivnosti krijumčarenja migranata kako se BiH ne bi samostalno nosila s migracijskim izazovima;
- Jačati **bilateralnu saradnju** institucija i agencija koje se bave migracionim i sigurnosnim pitanjima između BiH i država EU, kao i **saradnju s međunarodnim i EU agencijama** koje imaju mandat da se bave migracionim i sigurnosnim pitanjima;

- Kako se Bosna i Hercegovina nalazi na tranzitnoj ruti nezakonitih migracija iz EU države (Grčke) prema drugim EU državama potrebno je **tražiti veću i koordiniranu pomoć u EU u rješavanju kako humanitarnih tako i mnogo veću pomoć** Evropske unije **u rješavanju sigurnosnih izazova** prvenstveno kroz pomoć u jačanju kapaciteta već navedenih nadležnih institucija;
- **Sigurnosni, humanitarni, zdravstveno-epidemiološki, finansijski i drugi izazovi** u lokalnim zajednicama gdje se nalazi veći broj migranata, a posebno u lokalnim zajednicama u kojima se nalaze privremeni prihvatni centri;
- **Upravljanje migracijama u vrijeme epidemije bolesti COVID – 19** predstavlja dodatni izazov.

11. Imigraciona politika BiH, pravni i institucionalni okvir

Politika i regulisanje pitanja imigracije, izbjeglica i azila se u skladu s članom III, stav (1), tačka f), Ustava Bosne i Hercegovine nalazi u nadležnosti institucija na državnom nivou.

11.1. Imigraciona politika

Podaci iz 2000. godine o ilegalnoj migraciji stranih državljana koji preko teritorije Bosne i Hercegovine nastoje preći u zemlje Zapadne Evrope su ukazivali da je Bosna i Hercegovina postala tranzitni centar dobro organizovanog međunarodnog kriminala koji se bavi krijumčarenjem ljudi.

- U prvom kvartalu 2001. godine urađena je Informacija o stanju u oblasti imigracije i azila u kojoj je prezentovano činjenično stanje iz ove oblasti, identifikovani tipovi ilegalne migracije, uzroci koji su doveli do postojećeg stanja kao i prijedlog mjera za prevazilaženje nastale situacije. Vijeće ministara BiH je 10.05.2001. godine razmatralo i usvojilo navedenu informaciju, što je postala dobra polazna osnova za daljnji rad na stavljanju pod kontrolu ilegalnih kretanja stanovništva i prvi dokument koji je definisao ciljeve i osnove za politiku imigracija u BiH.
- Drugi dokument koji je definisao politiku i razvoj imigracionog i azilantskog sistema je Akcioni plan u oblasti imigracija i azila koji je usvojilo Vijeće ministara BiH 06.04.2004. godine, u kojem su definisane oblasti viza, granice, imigracija i azila i svaka razvijena odvojeno, sa jasno postavljenim ciljevima, definisanim zadacima i nosiocima realizacije istih.
- Od 2008. godine politika u oblasti imigracija i azila bila je definisana Strategijom u oblasti migracije i azila i Akcionim planom 2008 – 2011., koja je usvojena od strane Vijeća ministara BiH 13.11.2008. godine. Navedeni dokument prezentuje razvoj imigracionog i azilantskog sistema, trenutno stanje, definiše ciljeve, aktivnosti, rokove i nosioce realizacije za oblasti: viza, granice, imigracija, azila i zaštite stranaca žrtava trgovine ljudima. Vijeće ministara BiH je donijelo 19.03.2009. godine Odluku o imenovanju Koordinacionog tijela za praćenje implementacije strategije u oblasti imigracije i azila i Akcionog plana za period 2008. - 2011. godina („Službeni glasnik BiH“ broj 32/09).

- Također, Vijeće ministara BiH je dana 12.06.2012. godine usvojilo narednu Strategiju u oblasti migracija i azila i Akcioni plan za period 2012 – 2015. godina. Ova Strategija je nastala kao rezultat potrebe da se nastavi već uspostavljena praksa sveobuhvatnog planiranja aktivnosti i izrade dokumenata koji predstavljaju okvir kako u kontekstu nastavka pozitivnih trendova upravljanja migracijama i azilom, tako i u smislu aktuelnih nastojanja ka što bržem integrisanju naše države u članstvo Evropske unije. Vijeće ministara BiH je donijelo 23.01.2013. godine Odluku o formiranju Koordinacionog tijela za pitanja migracija u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“ broj 10/13, 64/13 i 1/14).
- U 2016. godini je urađena nova Strategija u oblasti migracija i azila i Akcioni plan za period 2016 – 2020. godina. Vijeće ministara BiH je na svojoj 50. sjednici održanoj 30. 03. 2016. godine razmotrilo i usvojilo Strategiju u oblasti migracija i azila i Akcioni plan 2016-2020. godina.

11.2. Pravni okvir

Od 2000. godine do 2019. godine doneseno je pet zakona koji regulišu oblast imigracija i azila u BiH.

- Prvi propis kojim su na nivou Bosne i Hercegovine regulisana pitanja imigracije i azila bio je **Zakon o imigraciji i azilu Bosne i Hercegovine** koji je stupio na snagu krajem 1999. godine („Službeni glasnik BiH“ broj 23/99).
- Značajan napredak, u smislu poboljšanja pravnog okvira kojim se regulišu pitanja kretanja i boravka stranaca u Bosni Hercegovini, postignut je usvajanjem **Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu**, krajem 2003. godine („Službeni glasnik BiH“, broj 29/03 i 4/04 i 53/07).
- Razvojem *acquis-a* Evropske unije pojavila se i potreba promjena ili dopuna značajnog broja odredaba zakona donesenog 2003. godine. Kako bi se uskladilo BiH zakonodavstvo u oblasti imigracija i azila sa zakonodavstvom Evropske unije i Šengenskim sporazumom, kao i riješili nedostaci koji su se pojavili u primjeni važećeg zakona, donesen je novi **Zakon o kretanju i boravku stranaca i azilu** koji je stupio na snagu u maju 2008. godine („Službeni glasnik BiH“ broj 36/08). Ovaj Zakon je izmjenjen i dopunjen u novembru 2012. godine donošenjem **Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu** („Službeni glasnik BiH“ broj 87/12).
- Također su u 2014. godini otpočele aktivnosti oko donošenja dva nova zakona: Zakona o strancima i Zakona o azilu. **Zakon o strancima** je usvojen 10. novembra 2015. godine i stupio je na snagu 25.11.2015. godine (“Službeni glasnik BiH”, broj 88/15), a **Zakon o azilu** je usvojen 9. februara 2016. godine i stupio je na snagu 27.02.2016. godine (“Službeni glasnik BiH”, broj 11/16).

U skladu sa odredbama Zakonu o strancima (“Službeni glasnik BiH”, broj 88/15) i Zakona o azilu (“Službeni glasnik BiH”, broj 11/16) doneseni su sljedeći podzakonski akti:

- Pravilnik o ulasku i boravku stranaca („Službeni glasnik BiH“ br. 25/16),
- Pravilnik o nadzoru i udaljenju stranca iz Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“ broj 28/16),
- Pravilnik o zaštiti stranaca žrtava trgovine ljudima („Službeni glasnik BiH“ broj 79/16),
- Pravilnik o standardima funkcionisanja i drugim pitanjima značajnim za rad Imigracionog centra („Službeni glasnik BiH“ broj 55/16),
- Pravilnik o sadržaju, načinu vođenja i korištenja službenih evidencija o strancima („Službeni glasnik BiH“ broj 51/16),
- Pravilnik o registrowanju biometrijskih karakteristika stranaca („Službeni glasnik BiH“ broj 55/16),
- Pravilnik o azilu („Službeni glasnik BiH“ broj 69/16),
- Pravilnik o izgledu i sadržaju zahtjeva za izdavanje putne isprave za izbjeglice, („Službeni glasnik BiH“ broj 64/16),
- Pravilnik o izgledu i sadržaju putne isprave za osobe bez državljanstva i putnog lista za strance („Službeni glasnik BiH“ broj 41/16),
- Pravilnik o putnom listu za strance („Službeni glasnik BiH“ broj 65/16),
- Pravilnik o putnoj ispravi za osobu bez državljanstva („Službeni glasnik BiH“ broj 65/16),
- Pravilnik o putnoj ispravi za izbjeglice („Službeni glasnik BiH“ broj 65/16),
- Odluka o utvrđivanju godišnje kvote radnih dozvola za zapošljavanje stranaca u Bosni i Hercegovini za 2019. godinu („Službeni glasnik BiH“ broj 92/18),
- Odluka o najmanjem iznosu sredstava potrebnim za izdržavanje stranaca za vrijeme namjeravanog boravka u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“ broj 16/20),
- Odluka o određivanju međunarodnih graničnih prelaza u Bosni i Hercegovini na kojima se mogu izdavati vize (Službeni glasnik BiH broj 66/16 i 15/17),
- Odluka o vizama („Službeni glasnik BiH“ broj 3/15, 47/17 i 73/17),
- Pravilnik o centralnoj bazi podataka o strancima („Službeni glasnik BiH“ broj 19/17),
- Pravilnik o načinu ostvarivanja zdravstvenog osiguranja osoba kojima je priznata međunarodna zaštita u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“ broj 16/17),

- Pravilnik o smještaju, načinu rada, funkcioniranju i kućnom redu u Izbjegličko-prihvatnom centru “Salakovac” („Službeni glasnik BiH“ broj 29/17),
- Pravilnik o načinu ostvarivanja prava na obrazovanje osoba kojima je priznata međunarodna zaštita u Bosni i Hercegovini (“Službeni glasnik BiH”, broj 42/17),
- Pravilnik o načinu ostvarivanja prava na socijalnu pomoć osoba kojima je priznata međunarodna zaštita u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH”, broj 43/17),
- Pravilnik o načinu ostvarivanja prava na rad osoba kojima je priznata međunarodna zaštita u Bosni i Hercegovini (“Službeni glasnik BiH”, broj 52/17),
- Pravilnik o obavezama prevoznika koji dovode strance na granične prelaze Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 23/18).

Na snazi su i sljedeći podzakonski propisi doneseni na osnovu Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu („Službeni glasnik BiH“ broj 36/08 i 87/12):

- Pravilnik o pokriću troškova vraćanja i stavljanja stranca pod nadzor („Službeni glasnik BiH“ broj 2/09),
- Pravilnik o standardima funkcionisanja i drugim pitanjima značajnim za rad Azilantskog centra („Službeni glasnik BiH“ broj 86/09),
- Pravilnik o izdavanju viza za dugoročni boravak (VIZA D) i postupanju kod izdavanja takvih viza („Službeni glasnik BiH“ broj 104/08),
- Pravilnik o izdavanju kratkoročne vize (Viza „C“) i aerodromske tranzitne vize (Viza „A“) u diplomatsko-konzularnim predstavništvima Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“ broj 69/13).

Navedeni propisi se primjenjuju do donošenja novih podzakonskih akata u skladu sa Zakonom o strancima i Zakonu o azilu, ako isti nisu u suprotnosti sa navedenim zakonima.

11.3. Institucionalni okvir

A. Organi na državnom nivou

A1. Predsjedništvo Bosne i Hercegovine

Podrazumijeva tripartitno rotirajuće Predsjedništvo, koje je odgovorno za vođenje vanjske politike BiH, uključujući zaključenje međunarodnih ugovora Bosne i Hercegovine, otkazivanje i uz saglasnost Parlamentarne skupštine, ratifikovanje takvih ugovora, te predstavljanje i ostvarivanje članstva Bosne i Hercegovine u međunarodnim i evropskim organizacijama i institucijama.

A2. Vijeće ministara Bosne i Hercegovine

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je organ izvršne vlasti, a čine ga predsjedavajući i predstavnici devet državnih ministarstava i djeluje na državnom nivou kao centralna Vlada BiH. Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je nadležno za donošenje odluka, zaključaka i rješenja, nacрта i prijedloga zakona, analiza, informacija, strategijskih dokumenata, programa, sporazuma, protokola i drugih akata. Svaki ministar ima svog zamjenika iz različitih konstitutivnih naroda u odnosu na ministra.

U nastavku slijede ministarstva, upravne organizacije i druga tijela koja su direktno odgovorna za upravljanje migracijama:

A2.1. Ministarstvo sigurnosti

Ministarstvo sigurnosti osnovano je 2003. godine, a nadležno je za zaštitu međunarodnih granica, unutrašnjih graničnih prelaza i regulisanje prometa na graničnim prelazima BiH; sprječavanje i otkrivanje počinitelja krivičnih djela terorizma, trgovine drogom, krivotvorenja domaće i strane valute i trgovine ljudima i drugih krivičnih djela sa međunarodnim ili međuentitetskim elementom; međunarodnu saradnju u svim oblastima iz nadležnosti ministarstva, prikupljanje i korištenje podataka od značaja za sigurnost BiH, organizaciju i usaglašavanje aktivnosti entitetskih ministarstava unutrašnjih poslova i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine u ostvarivanju bezbjednosnih zadataka u interesu BiH. Ministarstvo sigurnosti kreira, stara se i provodi politiku useljavanja i azila u BiH, uređuje procedure i način ustroja službe u vezi kretanja i boravka stranaca u BiH.

Ministarstvo sigurnosti donosi prvostepene odluke po zahtjevima za međunarodnu zaštitu stranaca u BiH i odgovorno je za drugostepeno odlučivanje po žalbama stranaca u vezi ulaska, kretanja i boravka stranaca u BiH, odnosno donosi rješenja po žalbama stranaka na prvostepena rješenja koja donosi Služba za poslove sa strancima i Granična policija BiH u skladu sa Zakonom o strancima.

- **Granična policija Bosne i Hercegovine**

Granična policija BiH (ranije Državna granična služba) je osnovana 2000. godine, kao policijsko tijelo odgovorno za obavljanje policijskih poslova vezanih za nadzor i kontrolu prelaska granice BiH što podrazumijeva osiguranje nepovredivosti državne granice, zaštite života i zdravlja ljudi, sprječavanja i otkrivanja krivičnih djela i prekršaja, te otkrivanja i pronalaska njihovih počinitelja, sprječavanja nezakonitih prekograničnih migracija i sprječavanja i otkrivanja drugih opasnosti za javnu sigurnost, pravni poredak i nacionalnu sigurnost. Od osnivanja Ministarstva sigurnosti BiH 2003. godine, Granična policija BiH se nalazi u sastavu ovog ministarstva.

Granična policija BiH u oblasti provođenja imigracijske legislative kontroliše kretanje stranaca preko granice BiH, u skladu sa Zakonom o strancima i Zakonom o azilu, odbija ulazak stranaca u BiH u slučajevima kad ne ispunjavaju propisane uslove za ulazak u BiH i pod definisanim uslovima donosi rješenja o odbijanju ulaska, u izuzetnim slučajevima propisanim navedenim zakonom izdaje vize na granici, vrši poništenje ili skraćenje roka važenja vize i Graničnoj policiji BiH stranac može iskazati namjeru podnošenja zahtjeva za azil u BiH, vodi i razmjenjuje podatke iz ove oblasti.

- **Služba za poslove sa strancima**

Služba je upravna organizacija u sastavu Ministarstva sigurnosti, s operativnom samostalnošću za vođenje poslova i rješavanje pitanja iz svoje nadležnosti, osnovana radi obavljanja upravnih i inspekcijskih poslova vezanih za kretanje i boravak stranaca u Bosni i Hercegovini, rješavanje u upravnim stvarima po zahtjevima stranaca kao i ostalih poslova propisanih Zakonom o strancima i Zakonom o azilu, te drugim zakonima i propisima kojima se regulišu prava, obaveze i druga pitanja u vezi s kretanjem i boravkom stranaca. Služba za poslove sa strancima je osnovana Zakonom o Službi za poslove sa strancima 2005. godine, dok je sa operativnim radom počela 01.10.2006. godine.

- **Državna agencija za istrage i zaštitu (SIPA)**

Državna agencija za istrage i zaštitu (SIPA) je upravna organizacija u okviru Ministarstva sigurnosti BiH, sa operativnom samostalnošću, osnovana radi obavljanja policijskih poslova. SIPA se u okviru svojih zakonom definisanih nadležnosti bavi sprječavanjem, otkrivanjem i istragom krivičnih djela iz nadležnosti Suda Bosne i Hercegovine, a posebno organizovanog kriminala, terorizma, ratnih zločina, trgovine ljudima i drugih krivičnih djela protiv čovječnosti i vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom. SIPA je, u sadašnjem kapacitetu, započela sa svojim aktivnostima 2004. godine i naslijedila je „Državnu agenciju za informacije i zaštitu”.

A.2.2. Obavještajno-sigurnosna agencija (OSA)

Obavještajno sigurnosna agencija u oblasti imigracionog zakonodavstva nadležna je za sigurnosnu provjeru za strance u svrhu utvrđivanja razloga sigurnosti BiH.

A.2.3. Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice

Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice nadležno je za praćenje i provođenje međunarodnih konvencija i drugih dokumenata iz oblasti ljudskih prava i osnovnih sloboda, kreiranje i provođenje aktivnosti na ispunjavanju obaveza BiH u pogledu prijema u evroatlanske integracije, a posebno u vezi sa primjenom Evropske konvencije o ljudskim pravima i osnovnim slobodama i njenim protokolima; praćenje i izrada informacija o standardima i aktivnostima u oblastima ljudskih prava; staranje o pravima i pitanjima izbjeglica u BiH nakon utvrđivanja njihovog statusa; prihvati i zbrinjavanje, na razdoblje do 30 dana, bh. državljana koji se vraćaju u Bosnu i Hercegovinu na temelju Sporazuma o readmisiji; kreiranje i provođenje politike u BiH u oblasti povratka izbjeglica i raseljenih lica u BiH, projekata rekonstrukcije i obezbjeđenje drugih uslova za održiv povratak, te kreiranje politike BiH prema iseljinstvu.

A.2.4. Ministarstvo vanjskih poslova

Ministarstvo vanjskih poslova nadležno je za provođenje utvrđene politike BiH, te za razvoj međunarodnih odnosa, zastupanje BiH u diplomatskim odnosima prema drugim državama i međunarodnim organizacijama; saradnju sa međunarodnim organizacijama, predlaganje Predsjedništvu Bosne i Hercegovine u članjenje, odnosno učešće BiH u radu međunarodnih organizacija; pripremanje bilateralnih i multilateralnih sporazuma;

vršenje poslova u vezi sa boravkom i zaštitom prava i interesa državljana BiH na stalnom i privremenom boravku u inostranstvu i domaćih pravnih lica u inostranstvu, te podsticanje, razvijanje i koordinacija saradnje sa iseljeništvom iz BiH.

Ministarstvo vanjskih poslova u oblasti provođenja imigracijske legislative priprema Vijeću ministara BiH, prijedloge odluka o državama čijim državljanima nije potrebna viza za ulazak u BiH, prijedloge odluka za države čiji državljanima mogu ući u BiH s drugim dokumentom osim pasoša, kao i prijedloge odluka oslobađanja od pribavljanja vize nosioca posebnih vrsta putnih isprava. Također, Ministarstvo vanjskih poslova realizuje migracionu politiku posredstvom izdavanja viza u Diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH.

A2.5. Ministarstvo pravde

Ministarstvo pravde nadležno je za administrativne funkcije vezano za pravosudne organe na državnom nivou; međunarodnu i međuentitetsku pravosudnu saradnju; obezbjeđivanje da zakonodavstvo BiH i njegova provedba na svim nivoima budu u skladu sa obavezama BiH koje proizilaze iz međunarodnih sporazuma; saradnju sa Ministarstvom vanjskih poslova i entitetima na izradi međunarodnih bilateralnih i multilateralnih sporazuma; opšte djelovanje kao centralno koordinirajući organ za obezbjeđivanje usklađenosti zakonodavstva i standarda pravosudnog sistema među entitetima, ekstradiciju; poslove upravne inspekcije nad izvršavanjem zakona; te za pitanja udruženja građana, vođenje registara udruženja građana i nevladinih organizacija koje djeluju na teritoriji BiH.

Ministarstvo pravde odgovorno je za inspekciju upravnih postupaka svih ministarstava i drugih civilnih organa, uključujući one za upravljanje migracijama i azilom.

A2.6. Ministarstvo civilnih poslova

Ministarstvo civilnih poslova je nadležno za poslove državljanstva, upis i evidenciju građana, zaštitu ličnih podataka, prijavljivanje prebivališta i boravišta, lične isprave, putne isprave, te druge poslove propisane zakonom.

U oblasti imigracija zaduženo je za definisanje putnih isprava za strance.

A2.7. Direkcija za evropske integracije

Direkcija za evropske integracije osnovana je Zakonom o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine 2002. godine, sa zadatkom da koordinira proces integracije Bosne i Hercegovine u Evropsku uniju. Direkcija je preuzela nadležnosti bivšeg Ministarstva za evropske integracije Bosne i Hercegovine. Direkcija za evropske integracije je nadležna, između ostalog, za koordinaciju poslova na usklađivanju pravnog sistema BiH sa standardima za pristupanje EU (acquis communautaire).

A2.8. Sud Bosne i Hercegovine

Sud BiH ima jurisdikciju nad krivičnim djelima kojima se narušavaju državni zakoni BiH, ako su ista predviđena zakonom, i može djelovati u cilju rješavanja međuentitetskih sporova kod implementacije zakona.

On može i presuđivati kod predmeta koji se odnose na međunarodne ugovore kao i pitanja o sprovođenju međunarodnog i domaćeg kaznenog zakona.

U okviru svoje krivične nadležnosti, Sud Bosne i Hercegovine je nadležan za krivična djela utvrđena Krivičnim zakonom Bosne i Hercegovine i drugim zakonima Bosne i Hercegovine. U okviru upravne nadležnosti Sud Bosne i Hercegovine je nadležan da odlučuje po tužbama protiv konačnih upravnih akata, donesenih u vršenju javnih ovlaštenja. U okviru apelacione nadležnosti Sud Bosne i Hercegovine je nadležan da odlučuje po žalbama protiv presuda ili odluka koje donese Krivično ili Upravno odjeljenje ovog suda, vanrednim pravnim lijekovima protiv pravosnažnih odluka koje su donijela odjeljenja Suda, osim zahtjeva za ponavljanje postupka.

Sud BiH u oblasti provođenja imigracijske legislative odlučuje, kao drugostepeni organ, po tužbama stranaca na rješenja Ministarstva sigurnosti u postupcima po zahtjevu za međunarodnu zaštitu, a i u oblasti imigracionog zakonodavstva sve odluke Ministarstva sigurnosti su podložne sudskom preispitivanju.

A2.9. Ustavni sud BiH

Ustavni sud BiH djeluje na državnom nivou te ima isključivu nadležnost odlučivanja o svim sporovima koji proisteknu iz Ustava između dva entiteta, ili između Bosne i Hercegovine i jednog ili oba entiteta, ili između institucija Bosne i Hercegovine kao i nadležnost da odluči da li je bilo koja odredba ustava ili zakona jednog entiteta u skladu sa Ustavom. Apelaciona jurisdikcija Ustavnog suda je ustanovljena ustavnim odredbom po kojoj Sud “ima apelacionu nadležnost za pitanja iz Ustava koja se pojave na osnovu presude bilo kojeg suda u Bosni i Hercegovini”. Ustavni sud je nadležan da utvrdi kompatibilnost zakona sa Ustavom Bosne i Hercegovine, sa Evropskom konvencijom o ljudskim pravima i osnovnim slobodama i njenim protokolima, ili sa zakonima Bosne i Hercegovine; ili u pogledu postojanja ili domašaja nekog opšteg pravila međunarodnog javnog prava.

B. Organi na entitetskom nivou

Davanje većih nadležnosti državnim organima za upravljanje migracijama imalo je direktan uticaj na ulogu entitetskih organa. Prije osnivanja Granične policije BiH (ranije Državna granična služba) 2000. godine, entitetska ministarstva unutrašnjih poslova držala su relativno široke nadležnosti kod upravljanja migracijama, uključujući obaveze granične kontrole i djelovanje „Odjela za strance” unutar svakog ministarstva unutrašnjih poslova. Trenutno, obaveza sprovođenja upravljanja migracijama unutar teritorije prebačena je sa kantonalnog/regionalnog nivoa ministarstava unutrašnjih poslova na Službu za poslove sa strancima unutar Ministarstva sigurnosti. Služba je i osnovana s ciljem da se izmjeni situacija nedovoljnog finansiranja i decentralizacije sistema u kojem su djelovali inspektori za strance i koja je rezultirala neefikasnošću, jer je nadležnost inspektora za strance prestajala izvan granica kantona/entiteta u kojem su bili zaposleni. Pored toga, ovlasti inspektora varirale su u zavisnosti od relevantnog kantonalnog/entitetskog nivoa zakonodavstva. Loša komunikacija između inspektora za strance, entitetskih i državnih tijela rezultirala je manjkavostima kako u harmoniziranju aktivnosti tako i u centraliziranju podataka.

B1. Republika Srpska

B1.1. Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srpske

Nadležnosti Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srpske uključuju, između ostalih civilnih i sigurnosnih istražnih odgovornosti, podršku državnim organima nadležnim za upravljanje migracijama, a prvenstveno Službi za poslove sa strancima, u postupcima prijave i odjave boravka stranaca i na zahtjev Službe za poslove sa strancima pruža podršku u postupcima prisilnog udaljenja stranaca iz BiH, te vrši poslove provjere identiteta i državljanstva u vezi zahtjeva za povratak bh. državljana po sporazumima o readmisiji.

B1.2. Ministarstvo uprave i lokalne samouprave

Ministarstvo uprave i lokalne samouprave vrši upravne i druge stručne poslove koji se odnose na državljanstvo, matične knjige, lično ime, jedinstveni broj građana i vrši druge poslove u skladu sa zakonom i drugim propisima Republike Srpske i Bosne i Hercegovine.

B2. Federacija BiH

B2.1. Ministarstvo unutrašnjih poslova Federacije BiH

Ministarsvo unutrašnjih poslova Federacije BiH nadležno je, za sprječavanje i otkrivanje kaznenih djela međunarodnog kriminala i terorizma, neovlaštene trgovine drogom i organizovanog kriminala, pronalaženje i hvatanje počinitelja tih djela, raspisivanje i objavljivanje INTERPOL-ove međunarodne, federalne i međukantonalne potrage, saradnju sa nadležnim tužiteljstvima u vezi obrade kaznenih slučajeva, poslove državljanstva Federacije, zaštitu ljudskih prava i građanskih sloboda u oblasti unutrašnjih poslova, te za druge poslove iz svoje nadležnosti.

U oblasti imigracionog zakonodavstva dužno je, na zahtjev Službe za poslove sa strancima, pružiti podršku Službi za poslove sa strancima u postupcima prisilnog udaljenja stranaca iz BiH, te vrši poslove provjere identiteta i državljanstva u vezi zahtjeva za povratak bh. državljana po sporazumima o readmisiji.

B2.2. Kantonalna ministarstva unutrašnjih poslova

Kantonalna ministarstva unutrašnjih poslova u oblasti imigracionog prava nadležna su za podršku Službi za poslove sa strancima, u postupcima prijave i odjave boravka stranaca i na zahtjev Službe za poslove sa strancima na podršku u postupcima prisilnog udaljenja stranaca iz BiH, te vrši poslove provjere identiteta i državljanstva u vezi zahtjeva za povratak bh. državljana po sporazumima o readmisiji.

B3. Brčko distrikt BiH

Policija Brčko distrikta BiH u oblasti imigracionog prava dužna je, na zahtjev Službe za poslove sa strancima, pružiti podršku Službi za poslove sa strancima u postupcima prisilnog udaljenja stranaca iz BiH, te vrši poslove provjere identiteta i državljanstva u vezi zahtjeva za povratak bh. državljana po sporazumima o readmisiji.

ANEKSI

- ANEKS 1.** ZBIRNI PREGLED MIGRACIONIH KRETANJA
- ANEKS 2.** IZDATE VIZE U DIPLOMATSKO-KONZULARNIM PREDSTAVNIŠTVIMA BIH U 2019. I 2020. GODINI
- ANEKS 3.** IZDATE VIZE NA GRANICI BIH U 2019. I 2020. GODINI
- ANEKS 4.** ODBIJENI ULASCI NA GRANICI BIH U 2019. I 2020. GODINI
- ANEKS 5.** OTKRIVENI NEZAKONITI PRELASCI GRANICE BIH U 2019. I 2020. GODINI
- ANEKS 6.** IZDATE BORAVIŠNE DOZVOLE ZA PRIVREMENI BORAVAK U BIH ZA 2019. I 2020. GODINU
- ANEKS 7.** IZDATE BORAVIŠNE DOZVOLE ZA STALNI BORAVAK U BIH ZA 2019. I 2020. GODINU
- ANEKS 8.** IZREČENE MJERE PREMA STRANCIMA U 2020. GODINI
- ANEKS 9.** PODNESENI ZAHTJEVI ZA AZIL NADLEŽNIM DRŽAVNIM ORGANIMA OD 2011. DO 2020. GODINE
- ANEKS 10.** BROJ IZDATIH RADNIH DOZVOLA ZA STRANCE U BIH ZA 2019. I 2020. GODINU

ANEKS 1

ZBIRNI PREGLED MIGRACIONIH KRETANJA

POKAZATELJI / GODINE	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	
Broj izdatih viza u DKP-ima	11.126	11.482	12.107	16.351	16.970	22.862	28.751	31.171	47.694	1.857	
Broj izdatih viza na granici	248	150	93	58	120	66	57	34	19	3	
Broj odbijenih ulazaka u BiH	3.830	2.998	2.079	1.987	2.432	2.243	2.313	1.853	2.342	4.525	
Broj nezakonitih prelazaka državne granice	324	389	228	189	179	218	766	4.489	5.859	11.857	
Ulazaka	203	283	164	116	133	141	607	2.892	921	945	
Izlazaka	121	106	64	73	46	77	159	1.597	4.938	10.912	
Broj privremenih boravaka	7.661	8.838	9.953	11.022	12.633	11.519	11.372	10.756	10.133	8.293	
Broj stalnih boravaka	308	401	713	763	808	799	750	815	816	312	
Broj otkaza bezviznih ili privremenih boravaka	364	947	430	817	670	508	282	189	208	172	
Broj otkaza bezviznih ili privremenih boravaka sa protjerivanjem	104	182	123	59	52	31	38	17	34	0	
Broj otkaza stalnih boravaka	191	54	57	83	63	52	66	36	20	14	
Broj rješenja o protjerivanju	309	562	279	380	294	418	927	1.540	1.554	1.209	
Broj stranaca stavljenih pod nadzor	266	520	274	251	210	313	897	970	1.068	872	
Imigracioni centar	218	453	236	218	193	311	860	948	710	515	
"Na određeno područje ili mjesto"	48	67	38	33	17	2	37	22	358	357	
Broj zaključka o dozvoli izvršenja rješenja o protjerivanju	8	14	1	5	5	18	1	3	3	0	
Broj stranaca vraćenih iz BiH po sporazumima o readmisiji	81	292	117	57	29	156	358	670	330	195	
Dobrovoljni povratak iz BiH uz asistenciju Službe za poslove sa strancima		160	159	169	179	246	628	324	403	259	
Broj dobrovoljnih povrataka migranata (uz pomoć IOM-a)	244	88	209	104	197	148	379	628	624	290	
Državljana BiH	71	88	209	104	197	148	379	217	190	58	
Stranih državljana iz BiH	173	0	0	0	0	0	0	411	434	232	
Prihvat stranaca po sporazumu o readmisiji sa Republikom Hrvatskom	88	75	75	55	42	105	311	652	783	330	
Broj osoba koje su zatražile azil u BiH	46	53	100	45	46	79	381	1.568	784	244	
Broj izdatih radnih dozvola strancima u toku godine	2.607	2.573	2.563	2.197	2.465	2.628	2.593	2.822	3.183	2.586	
Broj stranaca koji su stekli državljanstvo BiH	718	817	649	676	641	682	667	728	657	567	
Broj emigranata koji vode porijeklo iz BiH što uključuje potomke bh. iseljenika rođene u zemlji domaćina (procjena Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH)							2.000.000 - 2.200.000				
Populacija u BiH (Bosna i Hercegovina u brojevima 2016, Agencija za statistiku BiH, 2016 i „Službeni glasnik BiH“ br. 60/16)							3.531.159				

ANEKS 2

IZDATE VIZE U DIPLOMATSKO-KONZULARNIM PREDSTAVNIŠTVIMA BIH U 2019. I 2020. GODINI

Red. br.	DRŽAVA	2019	2020	+/- (%) (2020/2019)
1	Afganistan	17	2	-88,24%
2	Alžir	17	3	-82,35%
3	Angola	1		-100,00%
4	Armenija	110	4	-96,36%
5	Bangladeš	79	9	-88,61%
6	Benin	1		-100,00%
7	Bjelorusija	24	13	-45,83%
8	Botsvana	2		-100,00%
9	Brazil	14	3	-78,57%
10	Burundi	3		-100,00%
11	Čad	3		-100,00%
12	Dominikanska Republika	2	1	-50,00%
13	Džibuti	2	2	0,00%
14	Egipat	537	45	-91,62%
15	Ekvador	3		-100,00%
16	Eritreja	14	3	-78,57%
17	Etiopija	136	13	-90,44%
18	Filipini	764	57	-92,54%
19	Gambija	5		-100,00%
20	Gana	7	3	-57,14%
21	Gvineja	3		-100,00%
22	Gvineja Bisao	1		-100,00%
23	Indija	947	172	-81,84%
24	Indonezija	248	60	-75,81%
25	Irak	375	18	-95,20%
26	Iran	212	49	-76,89%
27	Jamajka	2		-100,00%
28	Jemen	321	25	-92,21%
29	Jordan	1.083	108	-90,03%
30	Južna Afrika	51	8	-84,31%
31	Kambodža	5		-100,00%
32	Kamerun	37	1	-97,30%
33	Kazahstan	104	5	-95,19%
34	Kenija	31	9	-70,97%
35	Kina	136	8	-94,12%
36	Kirgistan	33	3	-90,91%
37	Komori	172	35	-79,65%
38	Kongo Demokratska Republika	4		-100,00%
39	Kosovo*	790	109	-86,20%
40	Kuba	15	1	-93,33%
41	Laos	3		-100,00%
42	Libanon	2.956	16	-99,46%
43	Liberija	2		-100,00%

Red. br.	DRŽAVA	2019	2020	+/- (%) (2020/2019)
44	Libija	350	55	-84,29%
45	Madagaskar	4		-100,00%
46	Maldivi	2		-100,00%
47	Malezija	5	2	-60,00%
48	Mali	4		-100,00%
49	Maroko	48	11	-77,08%
50	Mauritanija	10	3	-70,00%
51	Mijanmar	5		-100,00%
52	Moldavija	1		-100,00%
53	Mongolija	1		-100,00%
54	Mozambik	2		-100,00%
55	Namibija	10		-100,00%
56	Nepal	41		-100,00%
57	Nepoznato državljanstvo	226	3	-98,67%
58	Niger	1		-100,00%
59	Nigerija	18	2	-88,89%
60	Obala Slonovače	5	1	-80,00%
61	Pakistan	320	53	-83,44%
62	Palestina	240	20	-91,67%
63	Ruanda	2		-100,00%
64	Ruska Federacija	97	17	-82,47%
65	Salvador		1	-
66	Saudijska Arabija	35.905	783	-97,82%
67	Senegal	9		-100,00%
68	Sijera Leone	1		-100,00%
69	Sirijska Arapska Republika	361	81	-77,56%
70	Somalija	4	1	-75,00%
71	Sudan	75	11	-85,33%
72	Šri Lanka	83	1	-98,80%
73	Tadžikistan	22	3	-86,36%
74	Tajland	135	1	-99,26%
75	Tanzanija	10		-100,00%
76	Togo	1		-100,00%
77	Tunis	27	3	-88,89%
78	Turkmenistan	7	7	0,00%
79	Uganda	28	4	-85,71%
80	Ukrajina	29	2	-93,10%
81	Uzbekistan	21	7	-66,67%
82	Vijetnam	307		-100,00%
83	Zambija	1		-100,00%
84	Zimbabve	4		-100,00%
UKUPNO:		47.694	1.857	-96,11%

* Ovaj natpis ne prejudicira status Kosova i u skladu je sa UN Rezolucijom Vijeća sigurnosti 1244 i mišljenjem Međunarodnog suda pravde o kosovskoj deklaraciji o nezavisnosti.

ANEKS 3

IZDATE VIZE NA GRANICI BIH U 2019. I 2020. GODINI

Red. br.	DRŽAVA	2019	2020	+/- (%) (2020/2019)
1	Alžir	2		-100,00%
2	Kamerun	1		-100,00%
3	Libanon	3		-100,00%
4	Libija	6	3	-50,00%
5	Maroko	1		-100,00%
6	Palestina	1		-100,00%
7	Tunis	2		-100,00%
8	Uzbekistan	1		-100,00%
9	Vijetnam	2		-100,00%
UKUPNO:		19	3	-84,21%

ANEKS 4

ODBIJENI ULASCI NA GRANICI BIH U 2019. I 2020. GODINI

Red. br.	DRŽAVA	2019	2020	+/- (%) (2020/2019)
1	Afganistan	3	6	100,00%
2	Albanija	48	160	233,33%
3	Alžir	2	4	100,00%
4	Argentina		4	-
5	Armenija	2	1	-50,00%
6	Australija	1	3	200,00%
7	Austrija	32	426	1231,25%
8	Azerbejdžan	2	7	250,00%
9	Bahami	1		-100,00%
10	Bahrein		2	-
11	Bangladeš	20	2	-90,00%
12	Belgija	2	52	2500,00%
13	Benin	2		-100,00%
14	Bjelorusija	13	9	-30,77%
15	Brazil		6	-
16	Bugarska		47	-
17	Crna Gora	20	27	35,00%
18	Češka Republika	4	39	875,00%
19	Čile		3	-
20	Danska	2	39	1850,00%
21	Dominikanska Republika		1	-
22	Egipat	2	1	-50,00%
23	Ekvador	2	1	-50,00%
24	Eritreja	6		-100,00%
25	Estonija	2	4	100,00%
26	Filipini	6		-100,00%
27	Finska		4	-
28	Francuska	9	166	1744,44%
29	Grčka		24	-
30	Gvatemala		1	-
31	Gvineja	2		-100,00%
32	Holandija	3	148	4833,33%
33	Hrvatska	65	163	150,77%
34	Indija	16	5	-68,75%

Red. br.	DRŽAVA	2019	2020	+/- (%) (2020/2019)
35	Irak	52	7	-86,54%
36	Iran	5	3	-40,00%
37	Irska		36	-
38	Island		3	-
39	Italija	10	203	1930,00%
40	Izrael		5	-
41	Japan		1	-
42	Jemen	3	1	-66,67%
43	Jordan	7		-100,00%
44	Južna Afrika	1	2	100,00%
45	Kanada		11	-
46	Kazahstan	14	10	-28,57%
47	Kenija	1		-100,00%
48	Kina	37	48	29,73%
49	Kirgistan	1		-100,00%
50	Kolumbija	1	3	200,00%
51	Kongo Demokratska Republika		1	-
52	Koreja, Republika		2	-
53	Kosovo*	618	214	-65,37%
54	Kuba	3	2	-33,33%
55	Kuvajt		4	-
56	Libanon	1	2	100,00%
57	Libija	2	2	0,00%
58	Litvanija	1	1	0,00%
59	Luksemburg		7	-
60	Mađarska	4	42	950,00%
61	Malezija	2	9	350,00%
62	Maroko		7	-
63	Moldavija		6	-
64	Mongolija	2		-100,00%
65	Nepal	2		-100,00%
66	Nepoznato državljanstvo	3	16	433,33%
67	Nigerija		4	-
68	Norveška		26	-
69	Novi Zeland		1	-
70	Njemačka	40	638	1495,00%
71	Oman	1		-100,00%
72	Pakistan	38	17	-55,26%

Red. br.	DRŽAVA	2019	2020	+/- (%) (2020/2019)
73	Palestina	1	1	0,00%
74	Peru	1		-100,00%
75	Poljska	10	144	1340,00%
76	Portugal	1	9	800,00%
77	Rumunija	3	66	2100,00%
78	Ruska Federacija	9	53	488,89%
79	Salvador		1	-
80	Saudijska Arabija	24	2	-91,67%
81	Sirijska Arapska Republika	5	7	40,00%
82	Sjedinjene Američke Države	3	59	1866,67%
83	Sjeverna Makedonija	6	85	1316,67%
84	Slovačka		28	-
85	Slovenija	7	456	6414,29%
86	Srbija	41	144	251,22%
87	Španija	9	23	155,56%
88	Švajcarska	7	125	1685,71%
89	Švedska	4	83	1975,00%
90	Tajland	11	1	-90,91%
91	Tajvan		11	-
92	Tunis	10	5	-50,00%
93	Turska	1.069	424	-60,34%
94	Uganda		1	-
95	Ujedinjeni Arapski Emirati		8	-
96	Ujedinjeno Kraljevstvo		71	-
97	Ukrajina	1	29	2800,00%
98	Vijetnam	4		-100,00%
UKUPNO:		2.342	4.525	93,21%

* Ovaj natpis ne prejudicira status Kosova i u skladu je sa UN Rezolucijom Vijeća sigurnosti 1244 i mišljenjem Međunarodnog suda pravde o kosovskoj deklaraciji o nezavisnosti.

ANEKS 5

OTKRIVENI NEZAKONITI PRELASCI GRANICE BIH U 2019. I 2020. GODINI

Red. br.	DRŽAVA	2019	2020	+/- (%) (2020/2019)
1	Afganistan	936	3.399	263,14%
2	Albanija	10	139	1290,00%
3	Alžir	160	117	-26,88%
4	Armenija		2	-
5	Austrija		7	-
6	Bangladeš	161	714	343,48%
7	Bjelorusija		1	-
8	Bosna i Hercegovina	2	30	1400,00%
9	Bugarska		2	-
10	Crna Gora	2	2	0,00%
11	Češka Republika		5	-
12	Egipat	124	192	54,84%
13	Eritreja	27	134	396,30%
14	Etiopija	1		-100,00%
15	Finska		3	-
16	Francuska		9	-
17	Gana		3	-
18	Grčka		4	-
19	Gruzija	1		-100,00%
20	Gvineja		1	-
21	Holandija		7	-
22	Hrvatska		3	-
23	Indija	120	41	-65,83%
24	Irak	1.029	641	-37,71%
25	Iran	516	318	-38,37%
26	Irska		1	-
27	Italija	1	20	1900,00%
28	Jemen	40	6	-85,00%
29	Kamerun	3	12	300,00%
30	Kina	6	4	-33,33%
31	Kongo		3	-
32	Kosovo*	13	63	384,62%
33	Kuba		7	-
34	Latvija		1	-

Red. br.	DRŽAVA	2019	2020	+/- (%) (2020/2019)
35	Libanon	7		-100,00%
36	Libija	86	66	-23,26%
37	Luksemburg		2	-
38	Mali	2		-100,00%
39	Maroko	174	802	360,92%
40	Mauritanija	1		-100,00%
41	Meksiko		1	-
42	Mijanmar		4	-
43	Moldavija	1		-100,00%
44	Nepal	9	136	1411,11%
45	Nepoznato državljanstvo	137	63	-54,01%
46	Nigerija	2		-100,00%
47	Novi Zeland		1	-
48	Njemačka	2	21	950,00%
49	Obala Slonovače		1	-
50	Pakistan	1.193	4.423	270,75%
51	Palestina	141	32	-77,30%
52	Panama	1		-100,00%
53	Poljska		6	-
54	Portugal		2	-
55	Rumunija		9	-
56	Ruska Federacija		2	-
57	Saudijska Arabija	4		-100,00%
58	Sirijska Arapska Republika	683	215	-68,52%
59	Sjedinjene Američke Države	3	3	0,00%
60	Sjeverna Makedonija	3	2	-33,33%
61	Slovenija	1		-100,00%
62	Somalija	31	12	-61,29%
63	Srbija	4	16	300,00%
64	Sudan	3		-100,00%
65	Španija		6	-
66	Šri Lanka	9		-100,00%
67	Švajcarska		1	-
68	Švedska		1	-
69	Tadžikistan	1		-100,00%
70	Tajland		1	-
71	Tunis	61	30	-50,82%

Red. br.	DRŽAVA	2019	2020	+/- (%) (2020/2019)
72	Turska	144	86	-40,28%
73	Ujedinjeno Kraljevstvo		17	-
74	Ukrajina		4	-
75	Vijetnam	4		-100,00%
76	Zapadna Sahara		1	-
UKUPNO:		5.859	11.857	102,37%

* Ovaj natpis ne preudicira status Kosova i u skladu je sa UN Rezolucijom Vijeća sigurnosti 1244 i mišljenjem Međunarodnog suda pravde o kosovskoj deklaraciji o nezavisnosti.

ANEKS 6

IZDATE BORAVIŠNE DOZVOLE ZA PRIVREMENI BORAVAK U BIH ZA 2019. I 2020. GODINU

Red. br.	DRŽAVA	2019	2020	+/- (%) (2020/2019)
1	Afganistan	2	2	0,00%
2	Albanija	70	62	-11,43%
3	Alžir	15	14	-6,67%
4	Argentina	6	8	33,33%
5	Armenija	4	4	0,00%
6	Australija	20	9	-55,00%
7	Austrija	352	376	6,82%
8	Azerbejdžan	8	4	-50,00%
9	Bahrein	24	17	-29,17%
10	Bangladeš	19	15	-21,05%
11	Belgija	9	6	-33,33%
12	Bjelorusija	13	6	-53,85%
13	Bolivija	1	1	0,00%
14	Brazil	23	19	-17,39%
15	Bugarska	24	26	8,33%
16	Burkina Faso	1		-100,00%
17	Centralnoafrička Republika	2	1	-50,00%
18	Crna Gora	646	546	-15,48%
19	Čad	3	1	-66,67%
20	Češka Republika	28	22	-21,43%
21	Čile	2	3	50,00%
22	Danska	16	13	-18,75%
23	Dominikanska Republika	2	1	-50,00%
24	Egipat	260	189	-27,31%
25	Estonija	1		-100,00%
26	Etiopija	3	2	-33,33%
27	Filipini	25	26	4,00%
28	Finska	17	12	-29,41%
29	Francuska	66	62	-6,06%
30	Gana	6	6	0,00%
31	Grčka	26	30	15,38%
32	Gruzija	5	2	-60,00%
33	Gvatemala	1	2	100,00%
34	Gvineja	1		-100,00%

Red. br.	DRŽAVA	2019	2020	+/- (%) (2020/2019)
35	Haiti	1		-100,00%
36	Holandija	51	60	17,65%
37	Honduras	1	2	100,00%
38	Hrvatska	864	846	-2,08%
39	Indija	45	35	-22,22%
40	Indonezija	13	16	23,08%
41	Irak	26	26	0,00%
42	Iran	31	19	-38,71%
43	Irska	8	6	-25,00%
44	Island		1	-
45	Italija	257	193	-24,90%
46	Izrael	15	10	-33,33%
47	Jamajka	1	2	100,00%
48	Japan	13	5	-61,54%
49	Jemen	57	32	-43,86%
50	Jordan	123	88	-28,46%
51	Južna Afrika	11	14	27,27%
52	Kamerun		1	-
53	Kanada	40	37	-7,50%
54	Katar	41	24	-41,46%
55	Kazahstan	1	1	0,00%
56	Kenija	2	4	100,00%
57	Kina	291	239	-17,87%
58	Kipar	6	10	66,67%
59	Kirgistan		4	-
60	Kolumbija	7	6	-14,29%
61	Kongo Demokratska Republika	1		-100,00%
62	Koreja, Republika	2	2	0,00%
63	Kostarika	2	3	50,00%
64	Kuba	1		-100,00%
65	Kuvajt	109	84	-22,94%
66	Latvija	1	2	100,00%
67	Libanon	21	24	14,29%
68	Libija	135	117	-13,33%
69	Litvanija	5	8	60,00%
70	Luksemburg	2		-100,00%
71	Madagaskar	1		-100,00%
72	Mađarska	8	6	-25,00%
73	Makao		1	-
74	Maldivi	1	1	0,00%
75	Malezija	9	8	-11,11%
76	Mali	9	8	-11,11%

Red. br.	DRŽAVA	2019	2020	+/- (%) (2020/2019)
77	Malta		1	-
78	Maroko	19	16	-15,79%
79	Mauricijus	1		-100,00%
80	Mauritanija	3		-100,00%
81	Meksiko	13	11	-15,38%
82	Mijanmar	1	2	100,00%
83	Moldavija	28	19	-32,14%
84	Namibija	4	2	-50,00%
85	Nepal	8	3	-62,50%
86	Nepoznato državljanstvo	6	1	-83,33%
87	Niger	1	1	0,00%
88	Nigerija	4	6	50,00%
89	Nikaragva	2	3	50,00%
90	Norveška	19	11	-42,11%
91	Novi Zeland	5	4	-20,00%
92	Njemačka	374	354	-5,35%
93	Oman	12	11	-8,33%
94	Pakistan	52	29	-44,23%
95	Palestina	33	25	-24,24%
96	Paragvaj	1		-100,00%
97	Peru	4	6	50,00%
98	Poljska	49	39	-20,41%
99	Portugal	5	6	20,00%
100	Ruanda		1	-
101	Rumunija	29	32	10,34%
102	Ruska Federacija	175	162	-7,43%
103	Saudijska Arabija	104	70	-32,69%
104	Senegal	2	2	0,00%
105	Sijera Leone	1		-100,00%
106	Sirijska Arapska Republika	226	181	-19,91%
107	Sjedinjene Američke Države	332	209	-37,05%
108	Sjeverna Makedonija	383	344	-10,18%
109	Sjeverni Marijanski Otoci	1		-100,00%
110	Slovačka	28	25	-10,71%
111	Slovenija	183	163	-10,93%
112	Somalija	9	3	-66,67%
113	Srbija	2.048	1.644	-19,73%
114	Sudan	21	8	-61,90%
115	Svazilend	1		-100,00%
116	Španija	23	24	4,35%
117	Šri Lanka	8	3	-62,50%
118	Švajcarska	56	50	-10,71%

Red. br.	DRŽAVA	2019	2020	+/- (%) (2020/2019)
119	Švedska	20	19	-5,00%
120	Tadžikistan	5	4	-20,00%
121	Tajland	1	1	0,00%
122	Tanzanija	2	4	100,00%
123	Togo	1		-100,00%
124	Trinidad i Tobago	1	1	0,00%
125	Tunis	18	19	5,56%
126	Turska	1.656	1.131	-31,70%
127	Uganda	4	3	-25,00%
128	Ujedinjeni Arapski Emirati	64	61	-4,69%
129	Ujedinjeno Kraljevstvo	110	95	-13,64%
130	Ukrajina	55	43	-21,82%
131	Urgvaj		1	-
132	Uzbekistan	2	1	-50,00%
133	Venecuela	5	6	20,00%
134	Vijetnam	1	1	0,00%
135	Zambija	1		-100,00%
UKUPNO:		10.133	8.293	-18,16%

ANEKS 7

IZDATE BORAVIŠNE DOZVOLE ZA STALNI BORAČAK U BIH ZA 2019. I 2020. GODINU

Red. br.	DRŽAVA	2019	2020	+/- (%) (2020/2019)
1	Albanija		3	-
2	Alžir	2	1	-50,00%
3	Argentina		1	-
4	Armenija		1	-
5	Australija	2	1	-50,00%
6	Austrija	58	27	-53,45%
7	Azerbejdžan	1		-100,00%
8	Bjelorusija	3	1	-66,67%
9	Brazil	4	1	-75,00%
10	Bugarska	5		-100,00%
11	Crna Gora	184	53	-71,20%
12	Češka Republika	1	1	0,00%
13	Danska	3		-100,00%
14	Dominikanska Republika		1	-
15	Egipat	8	5	-37,50%
16	Eritreja	1		-100,00%
17	Estonija	1		-100,00%
18	Etiopija		1	-
19	Filipini		2	-
20	Francuska	3	3	0,00%
21	Grčka	1	2	100,00%
22	Gruzija	1		-100,00%
23	Holandija	4	3	-25,00%
24	Hrvatska	117	47	-59,83%
25	Indija	1	2	100,00%
26	Indonezija	2	1	-50,00%
27	Irak	2		-100,00%
28	Iran	8	2	-75,00%
29	Italija	13	3	-76,92%
30	Japan	1		-100,00%
31	Jordan	7	1	-85,71%
32	Južna Afrika	1		-100,00%
33	Kanada		1	-
34	Kina	90	17	-81,11%

Red. br.	DRŽAVA	2019	2020	+/- (%) (2020/2019)
35	Koreja, Republika	1		-100,00%
36	Kuvajt	1	1	0,00%
37	Libija		1	-
38	Malezija		1	-
39	Maroko	4	1	-75,00%
40	Moldavija	6	2	-66,67%
41	Norveška		1	-
42	Njemačka	51	19	-62,75%
43	Pakistan	3	1	-66,67%
44	Palestina		4	-
45	Poljska	4	1	-75,00%
46	Rumunija	12		-100,00%
47	Ruska Federacija	9	14	55,56%
48	Saudijska Arabija	1	1	0,00%
49	Sirijska Arapska Republika	15	6	-60,00%
50	Sjedinjene Američke Države	13	2	-84,62%
51	Sjeverna Makedonija	68	31	-54,41%
52	Slovačka	3	1	-66,67%
53	Slovenija	10	4	-60,00%
54	Somalija	1		-100,00%
55	Srbija	14	7	-50,00%
56	Sudan	3	3	0,00%
57	Španija		2	-
58	Švajcarska	5	2	-60,00%
59	Švedska	2	1	-50,00%
60	Tadžikistan	1		-100,00%
61	Tajland	1		-100,00%
62	Tunis	4	1	-75,00%
63	Turska	38	17	-55,26%
64	Ujedinjeno Kraljevstvo	5	5	0,00%
65	Ukrajina	17	2	-88,24%
UKUPNO:		816	312	-61,76%

ANEKS 8

IZREČENE MJERE PREMA STRANCIMA U 2020. GODINI

Red. br.	DRŽAVA	Otkaz boravka		Otkaz bezviznog ili privremenog boravka sa protjerivanjem	Protjerivanje	Stavljanje pod nadzor u Imigracioni centar
		Bezvizni i privremeni boravak	Stalni boravak			
1	Afganistan	2			99	33
2	Albanija	5			34	20
3	Alžir				50	13
4	Argentina	1				
5	Austrija	1				
6	Bangladeš				54	30
7	Belgija	1				
8	Brazil	1				
9	Bugarska				1	1
10	Crna Gora	5			5	5
11	Egipat				35	1
12	Eritreja				1	1
13	Etiopija				1	
14	Filipini				3	
15	Gvineja				1	1
16	Hrvatska	10	1		2	
17	Indija				11	5
18	Irak				63	9
19	Iran				33	5
20	Italija	15			4	
21	Jemen				1	
22	Jordan				1	
23	Kamerun				14	18
24	Kanada				1	
25	Kina	6	6		2	2
26	Komori				1	
27	Kosovo*				6	11
28	Kuba				3	2
29	Kuvajt				2	
30	Libija				20	4
31	Mađarska	2				

Red. br.	DRŽAVA	Otkaz boravka		Otkaz bezviznog ili privremenog boravka sa protjerivanjem	Protjerivanje	Stavljanje pod nadzor u Imigracioni centar
		Bezvizni i privremeni boravak	Stalni boravak			
32	Malezija				1	
33	Maroko				146	32
34	Namibija	2				
35	Nepal				8	
36	Nepoznato državljanstvo				2	
37	Njemačka	1			1	
38	Pakistan	1			216	56
39	Palestina				3	
40	Rumunija	1				1
41	Ruska Federacija	1			2	
42	Saudijska Arabija				1	
43	Sirijska Arapska Republika				17	2
44	Sjedinjene Američke Države	4			2	
45	Sjeverna Makedonija	2			2	1
46	Slovačka	1			2	1
47	Slovenija	1			2	
48	Srbija	47			58	16
49	Sudan				1	
50	Španija	4			4	
51	Švajcarska				1	
52	Tunis				28	6
53	Turska	57	7		258	237
54	Ukrajina				2	1
55	Venecuela	1				
56	Zapadna Sahara				4	1
UKUPNO:		172	14	0	1.209	515

* Ovaj natpis ne prejudicira status Kosova i u skladu je sa UN Rezolucijom Vijeća sigurnosti 1244 i mišljenjem Međunarodnog suda pravde o kosovskoj deklaraciji o nezavisnosti.

ANEKS 9

PODNESENI ZAHTEVI ZA AZIL NADLEŽNIM DRŽAVNIM ORGANIMA OD 2011. DO 2020. GODINE

Red. Br.	DRŽAVA	2011		2012		2013		2014		2015		2016		2017		2018		2019		2020		UKUPNO	
		Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba
1	Afganistan	2	2			6	6	10	10	6	6	3	3	37	41	128	334	38	79	20	31	250	512
2	Alžir	10	10	2	2	8	8	3	3					77	77	18	18	5	5	6	6	129	129
3	Armenija					1	1	3	3	2	5											6	9
4	Austrija																			1	1	1	1
5	Azerbejdžan													3	3	1	1	1	5			5	9
6	Bangladeš					6	6	2	2	1	1			2	2	2	2			1	4	14	17
7	Bez državljanstva					1	1									3	3					4	4
8	Centralnoafrička Republika							1	1													1	1
9	Crna Gora									1	1					1	1					2	2
10	Egipat	1	1					1	1			1	1			4	4	2	2			9	9
11	Eritreja			3	3														1	1	1	4	5
12	Etiopija	1	1					1	1													2	2
13	Filipini											1	1	1	1							2	2
15	Gambija													1	1							1	1
16	Hrvatska									1	1	1	1							1	1	3	3
17	Indija															16	16	4	9	1	1	21	26
18	Irak					1	1	4	4	4	4	4	6	8	8	39	116	97	327	18	72	175	538
19	Iran	2	3	1	1	2	2	1	1					9	10	157	364	47	121	8	13	227	515
20	Jemen															11	18	2	2	3	7	16	27
21	Jordan											2	3	1	1							3	4
22	Kamerun	1	2					1	1	4	4	2	2							8	8	16	17
23	Kenija											2	2									2	2
24	Kina																			1	1	1	1
25	Kongo DR							1	1	1	1			1	1							3	3
26	Kongo, Republika									1	1											1	1
27	Kuba									1	1			2	2					1	1	4	4
28	Kuvajt													1	3	1	1	1	1			3	5
29	Libanon													3	3					1	1	4	4
30	Libija			2	2									21	21	35	35	3	3	1	1	62	62
31	Mađarska					1	1															1	1

Red. Br.	DRŽAVA	2011		2012		2013		2014		2015		2016		2017		2018		2019		2020		UKUPNO	
		Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba
32	Mali									1	1											1	1
33	Maroko	5	6	2	2			2	2			2	2	26	26	22	22	3	5	17	17	79	82
34	Mauritanija													1	1							1	1
35	Mijanmar			1	1																	1	1
36	Moldavija			1	1																	1	1
37	Nepal													3	3	11	13					14	16
38	Nigerija	1	1			1	1							1	2							3	4
40	Obala Slonovače															1	1					1	1
41	Pakistan	4	4			2	2					11	12	65	65	344	350	64	68	17	17	507	518
42	Palestina	4	4	2	2	1	1	1	1	3	3	1	1	6	6	31	38	6	9	2	4	57	69
43	Poljska													1	1							1	1
45	Ruska Federacija													7	15	3	7			1	5	11	27
46	SAD							1	1													1	1
47	Saudijska Arabija																	1	1			1	1
48	Sijera Leone									5	5					1	1					6	6
49	Sirijska Arapska Republika			22	35	36	59	4	4	5	5	17	18	31	47	110	189	23	58	8	10	256	425
50	Sjeverna Makedonija													1	1	1	2					2	3
51	Slovenija													1	1							1	1
52	Somalija	1	1			1	1	2	2							6	6	2	7			12	17
53	Srbija	7	9	3	3	4	8	1	1	3	3	6	8	4	4	1	1					29	37
54	Sudan							4	4									1	2			5	6
55	Šri Lanka					1	1	1	1					2	2			1	2			5	6
56	Tadžikistan													1	1							1	1
57	Tunis	2	2	1	1									3	3	2	2	2	3	2	3	12	14
58	Turska					1	1			2	3	13	19	20	29	11	22	30	74	19	39	96	187
59	Ukrajina							1	1	1	1					1	1					3	3
UKUPNO:		41	46	40	53	73	100	45	45	42	46	66	79	340	381	961	1.568	333	784	138	244	2.079	3.346

ANEKS 10

BROJ IZDATIH RADNIH DOZVOLA ZA STRANCE U BIH ZA 2019. I 2020. GODINU

Red. br.	DRŽAVA PORIJEKLA	2019	2020	+/- (%) (2020/2019)
1	Albanija	36	47	30,56%
2	Alžir	1	2	100,00%
3	Argentina	3	4	33,33%
4	Australija	5	5	0,00%
5	Austrija	30	39	30,00%
6	Azerbejdžan	2	2	0,00%
7	Bahrein	16	14	-12,50%
8	Bangladeš	9	1	-88,89%
9	Belgija	1	2	100,00%
10	Bjelorusija	6	2	-66,67%
11	Bolivija	1	1	0,00%
12	Brazil	9	6	-33,33%
13	Bugarska	7	6	-14,29%
14	Crna Gora	92	70	-23,91%
15	Češka Republika	11	11	0,00%
16	Danska	2	3	50,00%
17	Egipat	123	87	-29,27%
18	Estonija	1		-100,00%
19	Etiopija	2	1	-50,00%
20	Filipini	5	5	0,00%
21	Finska	1	2	100,00%
22	Francuska	11	8	-27,27%
23	Gana		6	-
24	Grčka	7	6	-14,29%
25	Gruzija	2		-100,00%
26	Gvineja	1		-100,00%
27	Holandija	21	15	-28,57%
28	Holandski Antili		1	-
29	Hrvatska	166	149	-10,24%
30	Indija	28	15	-46,43%
31	Indonezija		1	-
32	Irak	19	15	-21,05%
33	Iran	16	12	-25,00%
34	Irska		1	-

Red. br.	DRŽAVA PORIJEKLA	2019	2020	+/- (%) (2020/2019)
35	Italija	95	86	-9,47%
36	Izrael	5	7	40,00%
37	Japan	4	2	-50,00%
38	Jemen	31	24	-22,58%
39	Jordan	43	38	-11,63%
40	Južna Afrika	2	1	-50,00%
41	Kanada	11	10	-9,09%
42	Katar	38	29	-23,68%
43	Kazahstan		1	-
44	Kina	176	129	-26,70%
45	Kipar	1		-100,00%
46	Kirgistan		1	-
47	Kolumbija		1	-
48	Komori		1	-
49	Koreja, Republika	3	1	-66,67%
50	Kuba	1		-100,00%
51	Kukova Ostrva		1	-
52	Kuvajt	122	119	-2,46%
53	Latvija	1		-100,00%
54	Libanon	6	6	0,00%
55	Libija	30	17	-43,33%
56	Litvanija	3	2	-33,33%
57	Mađarska	4	1	-75,00%
58	Malezija	12	7	-41,67%
59	Mali	1		-100,00%
60	Maroko		2	-
61	Mauritanija	1	1	0,00%
62	Moldavija	2	3	50,00%
63	Namibija	2		-100,00%
64	Nepal	3	1	-66,67%
65	Nigerija	3	2	-33,33%
66	Njemačka	55	47	-14,55%
67	Oman	12	8	-33,33%
68	Pakistan	44	25	-43,18%
69	Palestina	13	11	-15,38%
70	Paragvaj		1	-
71	Peru		2	-
72	Poljska	7	7	0,00%

Red. br.	DRŽAVA PORIJEKLA	2019	2020	+/- (%) (2020/2019)
73	Portugal		1	-
74	Rumunija	8	8	0,00%
75	Ruska Federacija	47	48	2,13%
76	Saudijska Arabija	110	84	-23,64%
77	Senegal	1	2	100,00%
78	Sirijska Arapska Republika	114	99	-13,16%
79	Sjedinjene Američke Države	48	36	-25,00%
80	Sjeverna Makedonija	64	60	-6,25%
81	Slovačka	12	11	-8,33%
82	Slovenija	72	51	-29,17%
83	Srbija	798	653	-18,17%
84	Sudan	3	6	100,00%
85	Sveta Lucija		1	-
86	Španija	6	3	-50,00%
87	Šri Lanka	1	1	0,00%
88	Švajcarska	5		-100,00%
89	Švedska	5	3	-40,00%
90	Tanzanija		1	-
91	Tunis	3	2	-33,33%
92	Turkmenistan	1	3	200,00%
93	Turska	418	289	-30,86%
94	Ujedinjeni Arapski Emirati	73	63	-13,70%
95	Ujedinjeno Kraljevstvo	18	16	-11,11%
96	Ukrajina	9	10	11,11%
97	Uzbekistan	1		-100,00%
98	Venecuela	1	2	100,00%
UKUPNO:		3.183	2.586	-18,76%

Tehnička podrška:



Ova publikacija je izrađena uz finansijsku podršku Evropske unije putem Instrumenta za doprinos stabilnosti i miru. Njezin sadržaj isključiva je odgovornost Ministarstva sigurnosti Bosne i Hercegovine i ne odražava nužno stajališta Evropske unije.